

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

14 листопада 2017 р.

Київ

№ 628-р

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи № 242-26.13/304-12 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та подання про попередні висновки Департаменту розслідувань порушень законодавства про захист економічної конкуренції від 24.04.2017 № 242-26.13/304-12/147-спр/кі,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Комітетом розпочато справу № 242-26.13/304-12 (далі – **Справа**) про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій.

2. ВІДПОВІДАЧІ

- (2) Відповідачами у Справі (далі – **Відповідачі**) є суб'єкти господарювання, перелічені в цьому другому розділі Рішення, а саме:
- (3) товариство з обмеженою відповідальністю «Санофі-Авентіс Україна» (далі – **ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», Товариство**) (вул. Жилианська, буд. 48-50А, м. Київ, Україна, ідентифікаційний код 35648623);
- (4) спільне українсько-естонське підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Оптіма-Фарм, Лтд.» (далі – **ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.»**) (вул. Кіквідзе, буд. 18а, м. Київ, Україна, ідентифікаційний код 21642228);
- (5) товариство з обмеженою відповідальністю «БадМ» (далі – **ТОВ «БадМ»**) (ідентифікаційний код 31816235, вул. Панікахи, буд. 2, м. Дніпро, Україна).

3. ПРОЦЕДУРНІ ДІЇ

- (6) Розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 10.08.2012 № 09/362-р розпочато розгляд справи № 242-26.13/304-12 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене

пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій.

4. ІНФОРМАЦІЯ ПРО УЧАСНИКІВ УЗГОДЖЕНИХ ДІЙ

(7) ТОВ «Санофі-Авентіс Україна»

ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» є юридичною особою, здійснює свою діяльність відповідно до Статуту, затвердженого загальними зборами учасників ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

Учасниками ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» є:

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» входить до складу групи компаній, які контролюються компанією «Sanofi» (далі – Група Sanofi), яка раніше була відома під назвою «Sanofi-Aventis», та представляє її інтереси з моменту своєї реєстрації в Україні.

За період з 01.01.2009 до 31.12.2011 ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» здійснювало представництво компаній Групи Sanofi в Україні шляхом здійснення таких видів діяльності:

- імпорт та оптова торгівля на території України лікарськими засобами, виробленими компаніями Групи Sanofi та придбаними у [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом];

- надання маркетингових послуг, консультаційних послуг, послуг з проведення клінічних досліджень та інших послуг компаніям Групи Sanofi, зокрема: [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» здійснює на території України оптову торгівлю лікарськими засобами на підставі відповідної ліцензії.

(8) ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд»

ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» є юридичною особою, здійснює свою діяльність відповідно до Статуту, затвердженого загальними зборами учасників, протокол від 04.10.2012 № 04/10/12 (нова редакція).

Відповідно до Статуту ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» предметом діяльності ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», зокрема, є виробництво, торгівельна та посередницька діяльність (оптова, дрібнооптова, роздрібна торгівля лікарськими засобами), виконання робіт та надання послуг, здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» здійснює на території України оптову торгівлю лікарськими засобами на підставі відповідної ліцензії.

(9) ТОВ «БадМ»

ТОВ «БадМ» є юридичною особою, здійснює свою діяльність на підставі Статуту, затвердженого загальними зборами учасників [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

Відповідно до Статуту ТОВ «БадМ» предметом діяльності ТОВ «БадМ», зокрема, є виробництво лікарських засобів, оптова, роздрібна торгівля лікарськими засобами; посередницька діяльність митного брокера та митного перевізника; торгово-закупівельна, посередницька діяльність; рекламні послуги тощо.

ТОВ «БадМ» здійснює на території України оптову торгівлю лікарськими засобами на підставі відповідної ліцензії.

- (10) ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», ТОВ «БадМ» є суб'єктами господарювання, у значенні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не пов'язані між собою відносинами контролю.

5. ОПИС РИНКІВ, НА ЯКИХ ДІЮТЬ ВІДПОВІДАЧІ

5.1. Лікарські засоби

Визначення лікарського засобу

- (11) Відповідно до Закону України «Про лікарські засоби» (далі – **Закон**) лікарський засіб – це будь-яка речовина або комбінація речовин (одного або декількох активних фармацевтичних інгредієнтів та допоміжних речовин), що має властивості та призначена для лікування або профілактики захворювань у людей, чи будь-яка речовина або комбінація речовин (одного або декількох активних фармацевтичних інгредієнтів та допоміжних речовин), яка може бути призначена для запобігання вагітності, відновлення, корекції чи зміни фізіологічних функцій у людини шляхом здійснення фармакологічної, імунологічної або метаболічної дії або для встановлення медичного діагнозу.

До лікарських засобів належать:

- (а) активні фармацевтичні інгредієнти;
  - (б) продукція «in bulk»¹;
  - (в) готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти);
  - (г) гомеопатичні засоби;
  - (д) засоби, які використовуються для виявлення збудників хвороб, а також боротьби із збудниками хвороб або паразитами;
  - (е) лікарські косметичні засоби та лікарські домішки до харчових продуктів.
- (12) Активний фармацевтичний інгредієнт (лікарська речовина, діюча речовина, субстанція) (далі – **АФІ, або діюча речовина**) – будь-яка речовина чи суміш речовин, що призначена для використання у виробництві лікарського засобу і під час цього використання стає його активним інгредієнтом.

Такі речовини мають фармакологічну чи іншу безпосередню дію на організм людини; у складі готових форм лікарських засобів їх застосовують для лікування, діагностики чи профілактики захворювання, для зміни стану, структур або фізіологічних функцій організму, для догляду, обробки та полегшення симптомів.

- (13) Відповідно до статистичних даних, наведених в Концепції розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України на 2011-2020 роки², на 01.01.2013 в Україні зареєстровано 13088 лікарських засобів, з них 10661 готовий лікарський засіб (31,6 % вітчизняного виробництва, 68,4 % — іноземного виробництва).

Міжнародна анатомо-терапевтична класифікація лікарських засобів

- (14) Лікарські засоби класифікуються виходячи з їхніх різних ознак. Зокрема, широко використовується міжнародна анатомо-терапевтична класифікація (далі – **АТХ**), яка

¹Продукція «in bulk» – будь-який лікарський засіб, призначений для виробництва готового лікарського засобу, який пройшов усі стадії технологічного процесу, крім стадії фасування та/або кінцевого пакування і маркування.

² Затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13.09.2010 № 769 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 27.03.2013 № 242).

враховує фармакологічну групу препарату, його хімічну природу й захворювання, для лікування якого він призначений.

Ця класифікація забезпечує порівняння інформації про використання препаратів з метою аудиту структури їх споживання, виявлення недоліків при використанні, ініціювання освітніх та інших спеціальних заходів, а також моніторингу кінцевих результатів цих заходів.

- (15) На сьогодні АТХ широко використовується для одержання статистичних даних про споживання ліків на міжнародному рівні, вивчення фармацевтичного ринку, класифікації побічних реакцій препаратів та в інших випадках.

За допомогою АТХ можна кодувати препарати, визначати їх можливе використання в терапії, силу дії та склад.

- (16) **Відповідно до класифікації АТХ усі лікарські засоби поділяються на основні групи п'яти рівнів залежно від їх дії на певний анатомічний орган або систему, а також від їх хімічних, фармакологічних і терапевтичних властивостей.**

Споживчі характеристики лікарських засобів

- (17) Відповідно до Закону лікарські засоби допускаються до застосування в Україні після їх державної реєстрації, крім випадків, передбачених цим Законом.

На територію України можуть ввозитися лікарські засоби, зареєстровані в Україні.

- (18) Відповідно до Порядку проведення експертизи реєстраційних матеріалів на лікарські засоби, що подаються на державну реєстрацію (перереєстрацію), а також експертизи матеріалів про внесення змін до реєстраційних матеріалів протягом дії реєстраційного посвідчення (далі – **Порядок експертизи**)³, лікарський засіб не може бути рекомендований до державної реєстрації, якщо за результатами спеціалізованої експертизи не підтвердились висновки щодо його ефективності, безпеки та якості.

- (19) Відповідно до визначення термінів «безпека лікарського засобу», «ефективність лікарського засобу» та «якість лікарського засобу», передбачених Порядком експертизи, лікарський засіб повинен:

- (а) мати сприятливу діагностичну, лікувальну чи профілактичну дію на встановлення характеру захворювання, його перебіг, тривалість або корекцію стану чи фізіологічних функцій організму людини відповідно до показань до застосування, зазначених в інструкції для медичного застосування;
- (б) забезпечувати збалансованість користі від його застосування та потенційної шкоди, яка може бути завдана пацієнту при застосуванні ним цього лікарського засобу;
- (в) відповідати вимогам, встановленим законодавством.

- (20) **Нормативно-правовими актами у сфері обігу лікарських засобів встановлено критерії, які визначають можливість взаємозаміщення різних лікарських засобів. Такими критеріями, зокрема, вважаються: терапевтична еквівалентність та фармацевтична еквівалентність/альтернативність.**

Згідно з Порядком експертизи лікарські засоби вважаються **терапевтично еквівалентними**, якщо вони є **фармацевтично еквівалентними** або **фармацевтично альтернативними** лікарськими засобами, і після введення пацієнтам одним і тим самим шляхом, в однаковій молярній дозі їх ефекти щодо безпеки й ефективності за суттю аналогічні.

³ Затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 26.08.2005 № 426 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 04.01.2013 № 3).

У свою чергу **фармацевтично еквівалентними** вважаються лікарські засоби, які мають:

- (а) однакову лікарську форму;
- (б) вводяться тим самим шляхом;
- (в) містять ту саму кількість тієї самої діючої речовини (тих самих діючих речовин) у тих самих дозованих формах;
- (г) відповідають вимогам тих самих або порівнюваних стандартів.

Крім цього, фармацевтична еквівалентність передбачає терапевтичну еквівалентність, якщо лікарська форма препарату унеможливує вплив на біодоступність (швидкість і ступінь, з якими діюча речовина або її активний компонент абсорбується (всмоктується) з лікарської форми і стає доступною у місці дії) таких факторів, як відмінності у допоміжних речовинах та/або технології виробництва, або інші коливання, які можуть впливати на швидкість розчинення та/або абсорбції діючої речовини лікарського засобу.

Фармацевтично альтернативними вважаються лікарські засоби, що містять однакову молярну кількість тієї самої діючої речовини, але відрізняються за лікарською формою (наприклад, таблетки порівняно з капсулами) та/або хімічною формою (наприклад, інші солі, інші ефіри).

Альтернативні лікарські засоби доставляють ту саму діючу речовину тим самим шляхом введення, але не є фармацевтично еквівалентними.

- (21) **Отже, виходячи з вимог нормативно-правових актів про лікарські засоби ринком товару у сфері обігу лікарських засобів доцільно визначати сферу обороту лікарського засобу, щодо якого виникає попит і пропозиція, і можливість заміщення якого іншим лікарським засобом пов'язана із безпечністю, ефективністю та якістю відповідного товару.**
- (22) Виходячи з вимог нормативно-правових актів та наукових потреб лікарські засоби мають декілька назв, зокрема:
  - (а) хімічну (наукову) назву;
  - (б) «невласну» (міжнародну непатентовану) назву;
  - (в) торгову назву.
- (23) У сфері обігу лікарських засобів лікарський засіб може бути відомий в основному за міжнародною непатентованою назвою та торговою назвою, при цьому торгова назва позначає кінцевий продукт, а міжнародна непатентована назва – активний фармацевтичний інгредієнт (субстанцію).
- (24) За АТХ кожна субстанція має свій оригінальний код.
- (25) **Міжнародна непатентована назва (МНН, або INN)** представляє собою загальну назву активної діючої речовини, яка входить до складу лікарського засобу, вона надається при реєстрації цієї активної речовини (унікальна біологічна субстанція, яка справляє лікувальну дію на організм).
- (26) **Торгова (фірмова, комерційна) назва (ТН)** визначається суб'єктом господарювання - виробником, яка патентується і є власністю фірми-виробника. Виробник має ексклюзивне право на виробництво лікарського засобу з конкретною торговою назвою, і ніяка інша фармацевтична компанія не може, не отримавши ліцензії, її використовувати⁴.

⁴ Електронний ресурс журналу «Рациональная фармакотерапия» № 2 (15) за червень 2010 р. (режим доступу <http://rpht.com.ua/article/1304.html>).

- (27) Тобто, у сфері обігу лікарських засобів з однією і тією ж міжнародною непатентованою назвою може реалізовуватись значна кількість лікарських засобів з різними торговими назвами, які випускаються різними виробниками.
- (28) **Отже, виходячи зі споживчих характеристик взаємозамінними лікарськими засобами є ті лікарські засоби, що містять одну і ту ж діючу речовину, вводяться одним і тим же шляхом та містять однакову молярну кількість тієї самої діючої речовини, і при цьому їх властивості щодо безпеки й ефективності за суттю є аналогічними.**

Умови споживання лікарських засобів

- (29) Крім зазначених споживчих характеристик, у сфері обігу лікарських засобів існує ряд специфічних умов споживання та реалізації лікарських засобів. Зокрема, споживання ряду препаратів, особливо призначених для лікування складних захворювань, потребує обов'язкового нагляду або навіть безпосередньої участі лікарів.
- (30) За інформацією Міністерства охорони здоров'я України (лист від 30.04.2013 № 3.44-19/599/12755), при призначенні лікарських засобів для профілактики, діагностики та лікування захворювань лікар керується Інструкціями для медичного застосування лікарського засобу, затвердженими Міністерством охорони здоров'я України, стандартами медичної допомоги, уніфікованими клінічними протоколами медичної допомоги, розробленими на основі адаптованих клінічних настанов, рекомендованих як джерела доказової інформації про найкращу медичну практику, Державним формуляром лікарських засобів, які затверджені наказами Міністерства охорони здоров'я України.
- (31) Відповідно до Закону відпуск лікарських засобів громадянам здійснюється за рецептами та без рецептів лікарів.

Відповідно до Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів (далі – **Порядок відпуску лікарських засобів**)⁵ лікарські засоби відпускаються з аптек, аптечних пунктів, аптечних кіосків; рецептурні лікарські засоби відпускаються за рецептами медичних працівників з аптек та аптечних пунктів. При цьому відпуск рецептурних лікарських засобів з аптечних кіосків забороняється.

- (32) Відповідно до Правил виписування рецептів та вимог-замовлень на лікарські засоби і виробів медичного призначення (далі – **Правила виписування рецептів**)⁶ рецепти на лікарські засоби і виробів медичного призначення виписуються лікарями закладів охорони здоров'я.

Згідно з пунктом 1.9 Правил виписування рецептів у редакціях, чинних у 2010-2011 роках, назва лікарського засобу, формоутворюючих та корегуючих речовин, його склад, лікарська форма, звернення лікаря до фармацевтичного працівника про виготовлення та видачу лікарських засобів пишуться латинською мовою.

Відповідно до пункту 18 Порядку відпуску лікарських засобів у разі відсутності лікарського засобу, виписаного медичним працівником, пацієнту, за його згодою, може бути запропоновано лікарський засіб за іншою торговельною назвою, але з такою самою діючою речовиною (за міжнародною непатентованою назвою), формою відпуску та дозуванням, як і лікарський засіб, виписаний у рецепті.

⁵ Затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.07.2005 № 360, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20.07.2005 за № 783/11063.

⁶ Затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.07.2005 № 360, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20.07.2005 за № 782/11062.

- (33) Отже, виходячи з вищенаведеного, у 2010-2011 роках рецепти на лікарські засоби виписувалися лікарями як за міжнародною непатентованою назвою, так і за торговою назвою.
- (34) **Тобто, у сфері обігу лікарських засобів умови їх споживання та реалізації значною мірою пов'язані з участю у виборі лікарського засобу лікарів та фармацевтів.**
- (35) Так, стосовно рецептурних лікарських засобів, лікар виступає посередником між пацієнтом та продавцями лікарських засобів.
- (36) Стосовно безрецептурних лікарських засобів таким посередником можуть виступати як лікарі, так і фармацевти-працівники аптек, що безпосередньо відпускають лікарські засоби громадянам.

Зазначене пов'язане з тим, що у сфері реалізації лікарських засобів має місце нерівномірність розподілу інформації про властивості лікарських засобів між їх виробниками, оптовими та роздрібними торгівцями, фармацевтами, лікарями і пацієнтами.

Повною інформацією про лікарський засіб володіє лише виробник відповідного лікарського засобу.

При цьому дистриб'ютор чи представник виробника може володіти, однак вже не потребує детальної інформації щодо ефективності, побічних ефектів та інших властивостей лікарських засобів, оскільки його інтерес полягає передусім в отриманні максимального доходу шляхом реалізації лікарських засобів, які зареєстровані відповідно до вимог чинного законодавства і які користуються значним попитом.

Пацієнт є тим учасником сфери обігу лікарських засобів, який володіє найменшим обсягом інформації про лікарські засоби, що перебувають в обігу на території його проживання.

Зазначене пов'язане з недостатністю у пацієнта відповідних професійних знань, які мають фармацевти та лікарі, а також перебуванням в обігу значної кількості лікарських засобів та необхідністю врахування під час їх споживання багатьох характеристик лікарських засобів, що може бути забезпечене тільки участю у цьому процесі кваліфікованих медичних працівників.

- (37) З метою забезпечення лікарів повною та уніфікованою інформацією про лікарські засоби, в Україні було запроваджено формулярну систему лікарських засобів.

Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22.07.2009 № 529 «Про створення формулярної системи забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я»⁷ передбачено, що методика створення формулярів лікарських засобів визначає механізм створення ефективної національної формулярної системи в Україні з **метою оптимізації використання лікарських засобів у закладах охорони здоров'я для підвищення якості лікування, його уніфікації та економії ресурсів.**

- (38) **Державний формуляр лікарських засобів** (далі – **Державний формуляр**) – керівництво з раціонального використання лікарських засобів, що містить перелік зареєстрованих в Україні лікарських засобів, який включає якісні, ефективні, безпечні, економічно доцільні, що доведено доказовою медициною та практикою медичного застосування.

Інформаційним джерелом для розробки Державного формуляра є Державний реєстр лікарських засобів, розроблений відповідно до постанови Кабінету Міністрів України

⁷ Зареєстрований у Міністерстві юстиції України 29.10.2009 за № 1003/17019.

від 31.03.2004 № 411 «Про затвердження Положення про Державний реєстр лікарських засобів».

Державний формуляр містить рекомендації щодо раціонального призначення та використання лікарських засобів з урахуванням ефективності, безпеки та економічної доцільності їх застосування при медикаментозному лікуванні хвороб та станів та розрахований на лікарів усіх спеціальностей, клінічних фармакологів, провізорів, клінічних провізорів, організаторів системи охорони здоров'я, студентів вищих медичних навчальних закладів.

- (39) Лікарі під час призначення лікарських засобів пацієнтам керуються уніфікованими клінічними протоколами медичної допомоги, затвердженими Міністерством охорони здоров'я України.

Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги – документ, що розробляється на основі клінічної настанови з урахуванням можливостей системи охорони здоров'я, за наявності стандарту медичної допомоги відповідно до нього; визначає процес надання медичної допомоги, обсяг та її результати при певному захворюванні.

Умови реалізації і ціни лікарських засобів

- (40) Відповідно до Закону оптова, роздрібна торгівля лікарськими засобами на території України здійснюється підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами – підприємцями на підставі ліцензії, яка видається в порядку, встановленому законодавством.
- (41) Відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібно торгівлі лікарськими засобами⁸ (далі – **Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібно торгівлі лікарськими засобами**):

реалізація – діяльність суб'єктів господарювання з продажу товарів (робіт, послуг);

дистрибуція – будь-яка діяльність, пов'язана із закупівлею, зберіганням, поставками, транспортуванням та імпортом/експортом лікарських засобів, за винятком їх продажу безпосередньо громадянам для їх особистого споживання;

оптова торгівля лікарськими засобами – діяльність з придбання лікарських засобів у виробників лікарських засобів або інших суб'єктів господарювання, що мають відповідну ліцензію, зберігання, транспортування та продажу лікарських засобів з аптечних складів (баз) іншим суб'єктам оптової або роздрібно торгівлі лікарськими засобами, які отримали на це відповідні ліцензії, та безпосередньо лікувально-профілактичним закладам і виробникам лікарських засобів;

роздрібна торгівля лікарськими засобами – діяльність з придбання, зберігання та продажу готових лікарських засобів через аптеку та її структурні підрозділи (у тому числі ліків, виготовлених (вироблених) в умовах аптеки) безпосередньо громадянам для їх особистого споживання, закладам охорони здоров'я (крім аптечних закладів), а також підприємствам, установам та організаціям без права їх подальшого перепродажу.

⁸ Затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31.10.2011 № 723, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.12.2011 за № 1420/20158.

Державне регулювання цін

- (42) Згідно із статтею 11 Закону України «Про ціни і ціноутворення» суб'єктами господарювання за згодою сторін встановлюються вільні ціни на всі товари, крім тих, щодо яких здійснюється державне регулювання цін.
- (43) Державне регулювання цін на лікарські засоби у 2010-2011 роках здійснювалося на підставі таких нормативно-правових актів:
- постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2008 року № 955 «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення» (далі – **Постанова КМУ № 955**);
  - постанови Кабінету Міністрів України від 25 березня 2009 року № 333 «Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення» (далі – **Постанова КМУ № 333**).
- (44) Існують переліки лікарських засобів, на які поширюється державне регулювання цін, зокрема, це:
- (а) Національний перелік основних лікарських засобів і виробів медичного призначення (крім наркотичних, психотропних лікарських засобів, прекурсорів та медичних газів), затверджений Постановою КМУ № 333 (далі – **Національний перелік**);
  - (б) перелік лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 року № 1071 «Про порядок закупівлі лікарських засобів закладами та установами охорони здоров'я, що фінансуються з бюджету» (далі – **Постанова КМУ № 1071**).
- (45) **Національний перелік** являє собою перелік ефективних (у тому числі й з погляду витрат) та безпечних лікарських засобів та виробів медичного призначення для профілактики, діагностики та лікування найбільш поширених патологічних станів виходячи з теперішньої й очікуваної їх значущості для охорони здоров'я з урахуванням можливостей для безпечного та ефективного (у тому числі й з погляду витрат) лікування пацієнтів.
- (46) Лікарські засоби, перелічені в зазначеному переліку, повинні завжди бути доступними з урахуванням особливостей функціонування системи охорони здоров'я, у достатній кількості, у відповідних лікарських формах, гарантованої якості.
- (47) **Перелік лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів**, нараховує 784 препарати за міжнародними непатентованими назвами.
- (48) Отже, лікарські засоби, міжнародна непатентована назва яких не входить до Постанови КМУ № 1071, не є учасниками обігу у сфері державних закупівель.
- (49) Крім, цього, на виконання бюджетних програм, що передбачають централізовану закупівлю лікарських засобів, виробів медичного призначення та інших товарів, робіт, послуг за державні кошти, Міністерство охорони здоров'я України затверджує переліки відповідних номенклатур лікарських засобів, які складені за міжнародною непатентованою назвою лікарського засобу, формою випуску та дозуванням.
- (50) У документації конкурсних торгів на закупівлю лікарських препаратів державні та комунальні заклади охорони здоров'я зазначають саме міжнародну непатентовану

назву (діючу речовину) лікарського засобу, його дозування та форму, тобто саме п'ятий рівень АТХ, а в деяких випадках - навіть торгово назву лікарського засобу.

(51) **Державне регулювання цін на лікарські засоби в Україні здійснюється шляхом встановлення граничних рівнів постачальницько-збутових надбавок та граничних торговельних (роздрібних) надбавок.**

(52) Так, Постановою КМУ № 955 у редакції, чинній з 22.01.2010 до 31.12.2011, було встановлено:

- на лікарські засоби і вироби медичного призначення, включені до **Національного переліку**, граничні постачальницько-збутові надбавки не вище ніж **12 відсотків** оптово-відпускної ціни та граничні торговельні (роздрібні) надбавки не вище ніж **25 відсотків** закупівельної ціни;
- на лікарські засоби і вироби медичного призначення (крім наркотичних, психотропних лікарських засобів, прекурсорів та медичних газів), що **придбаються повністю або частково за бюджетні кошти**, граничні постачальницько-збутові надбавки не вище ніж **10 відсотків** оптово-відпускної ціни та граничні торговельні (роздрібні) надбавки не вище ніж **10 відсотків** закупівельної ціни.

(53) Разом з цим Постановою КМУ № 333 затверджено Порядок формування цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення, щодо яких запроваджено державне регулювання, яким у редакції, чинній у 2010-2011 роках, було передбачено наступне.

(54) Гранична постачальницько-збутова надбавка є максимально допустимим її розміром, який може враховуватися суб'єктом господарювання, що здійснює оптову торгівлю, при визначенні ціни товару.

Гранична постачальницько-збутова надбавка не повинна перевищувати її встановленого розміру незалежно від кількості здійснених суб'єктами господарювання операцій з реалізації товару.

(55) Суб'єкт господарювання, що здійснює оптову торгівлю, зазначає розмір оптово-відпускної ціни у первинних документах для проведення ним операцій з реалізації товару.

При цьому оптово-відпускна ціна є ціною одиниці імпортованого товару або ціною одиниці товару, що встановлюється в договорі, укладеному між вітчизняним товаровиробником та суб'єктом господарювання, що здійснює оптову торгівлю товаром.

(56) Гранична торговельна (роздрібна) надбавка є максимально допустимим її розміром, який може враховуватися суб'єктом господарювання при реалізації товару через аптечну мережу.

(57) **Отже, у сфері реалізації лікарських засобів в Україні залежно від міжнародної непатентованої назви лікарського засобу існують різні режими ціноутворення – як вільне ціноутворення, так і регульоване. Також саме міжнародна непатентована назва визначає можливість потрапляння лікарських засобів до обігу у сфері державних закупівель.**

Оптово-відпускні ціни виробників

(58) Для сфери обігу лікарських засобів важливою, при визначенні можливості взаємозаміщення одного лікарського засобу іншим, крім перерахованих вище властивостей, є така властивість, як ціна лікарського засобу.

- (59) Розмір ціни на лікарський засіб пов'язаний значною мірою з розміром коштів, який витрачено фармацевтичною компанією на розробку та впровадження в обіг відповідного лікарського засобу.
- (60) Розробка одного лікарського засобу потребує в середньому 15 років роботи, при цьому на створення одного фармацевтичного препарату витрачається в середньому 0,5 млрд доларів США⁹.
- (61) Відповідно до Порядку експертизи, оригінальний (інноваційний) лікарський засіб – лікарський засіб, що був уперше у світі зареєстрований на основі повної документації щодо його ефективності, безпеки та якості (повного реєстраційного досьє).
- (62) Для компенсації великих витрат на фармацевтичну розробку оригінального лікарського засобу компанії-розробники часто підтримують високі ціни на цей лікарський засіб протягом терміну патентного захисту. Цим може бути пояснена значно більша вартість оригінального лікарського засобу порівняно з відтвореними (генеричними).
- (63) Генеричний лікарський засіб (далі – **генерик**) – лікарський засіб, який має такий самий кількісний та якісний склад діючих речовин і таку саму лікарську форму, що й референтний препарат, та чия взаємозамінність з референтним препаратом доведена відповідними дослідженнями.
- (64) Референтним вважається лікарський засіб, з яким має порівнюватися генеричний лікарський засіб і який насамперед є оригінальним (інноваційним) лікарським засобом з доведеною ефективністю, безпекою та якістю.
- (65) З метою вдосконалення процедури проведення порівняльних випробувань при доведенні еквівалентності (взаємозамінності) генеричних лікарських засобів з референтним лікарським засобом та відповідно до міжнародних підходів, Міністерством охорони здоров'я України наказом від 07.09.2009 № 663 затверджений Перелік референтних лікарських засобів, що рекомендуються для застосування при доведенні еквівалентності (взаємозамінності) лікарських засобів.
- (66) До зазначеного переліку також входять лікарські засоби, вироблені компаніями Групи Sanofi.
- (67) За інформацією, викладеною у статті «Дефініції в сучасній фармації та фармакології, або як називати ліки» ректора Національного фармацевтичного університету – Черних В.П., *«генерики у 80% випадків виробляють без ліцензії фірми-розробника, тому їх головним недоліком є відсутність гарантії якості. Дозволити собі виробляти фармацевтично, терапевтично й фармакологічно еквівалентні генерики за всіма правилами і стандартами може далеко не кожен виробник. У розвинених країнах лікар має повну інформацію про те, який препарат є оригінальним, а також про якість генеричних препаратів¹⁰»*.
- (68) Так, наприклад, Адміністрація з ліків та харчових продуктів США (FDA) розділяє генерики за категоріями «А» і «В».

Код «А» привласнюється генерикам, що пройшли клінічні дослідження на терапевтичну еквівалентність і відрізнялися за біоеквівалентністю від оригінального препарату не більше ніж на 3 – 4 відсотки.

Генерики з кодом «А» можуть бути заміною оригінальному препарату з погляду економії фінансових витрат.

⁹ Електронний ресурс кафедри органічної хімії Хімічного факультету Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка. (режим доступу: <http://organic.chem.univ.kiev.ua/chembiocenter/>).

¹⁰ Електронний ресурс журналу «Рациональная фармакотерапия» № 2 (15) за червень 2010 р. (режим доступу: <http://rph.com.ua/article/1304.html>).

Код «В» привласнюється генерикам, що не пройшли клінічних випробувань на терапевтичну еквівалентність.

Генерик з кодом «В» не можна вважати терапевтично еквівалентним оригінальному препарату або генерику з кодом «А».

- (69) Такі відомості про статус лікарського засобу загальнодоступні і містяться в довіднику «Оранжевої книги» («Orange Book») ¹¹.
- (70) У цілому, основними ознаками «добросовісного» генерика повинні бути:
- повна відповідність оригінальному препарату за активною діючою речовиною (допоміжні речовини можуть бути іншими);
  - відсутність патентного захисту оригінального препарату;
  - призначення і продаж під непатентованою назвою;
  - відповідність фармакопейним вимогам;
  - виробництво в умовах GMP (Good Manufacturing Practice – належної виробничої практики);
  - порівняно низька ціна (відносно оригінального препарату).
- (71) Для споживачів (медичних установ або пацієнтів) основною перевагою генеричних препаратів порівняно з оригінальними є їх більш низька вартість при фактично однаковій якості.
- (72) Разом із цим, за оцінками ряду експертів, оригінальні лікарські засоби можуть демонструвати більш високу ефективність при фармакотерапії ряду захворювань, у тому числі важко виліковних або невиліковних взагалі.
- (73) На сьогодні вони є стандартами і використовуються як референтні лікарські засоби ¹².
- (74) Крім цього, протягом періоду патентного захисту відповідного оригінального лікарського засобу, лікарський засіб отримує стале коло споживачів, яке навіть після виходу в обіг більш дешевих генериків можуть надавати перевагу оригінальному лікарському засобу.
- (75) Разом з цим вихід генериків на ринок суттєво знижує вартість лікарських засобів, стимулює конкуренцію та знижує ринкову владу окремих суб'єктів господарювання.
- (76) Результати секторального дослідження Європейської комісії у сфері фармацевтики свідчать, що при виході на ринок генерика його ціна є на 25 відсотків нижчою, ніж ціна на оригінальний лікарський засіб, а після виходу генерика на ринок протягом двох років його ціна стає на 40 відсотків нижчою за первісні ціни оригінального лікарського засобу. Також зниження на майже 20 відсотків зазнає ціна оригінального препарату.
- (77) Крім впливу на ціну, відбувається значний вплив на обсяг ринку та ринкові частки учасників. Так, компанії, що випускають генерики, отримують наприкінці першого року своєї роботи на ринку препарату близько 30 відсотків обсягу ринку, а наприкінці другого року – 45 відсотків обсягу ринку ¹³.
- (78) **Отже, у сфері обігу лікарських засобів після закінчення у лікарського засобу патентного захисту можуть з'являтися лікарські засоби, які мають такий самий кількісний та якісний склад діючих речовин і таку саму лікарську форму, суттєво не відрізняються з погляду безпеки та ефективності, та при цьому мають суттєву різницю в ціні, що може вплинути на їх взаємозамінність.**

¹¹ «Оранжева книга» (Electronic Orange Book. Approved Drug Products with Therapeutic Equivalence Evaluations, 20th Edition, 2000) - це перелік ліцензованих FDA лікарських засобів з кодами їхньої терапевтичної еквівалентності.

¹² Електронний ресурс Національного фармацевтичного університету «Фармацевтична енциклопедія» (режим доступу: <http://www.pharmacencyclopedia.com.ua/article/3171/originalnij-innovacijnij-likarskij-preparat>)

¹³ Pharmaceutical Sector Inquiry Final Report, 8 July 2009, EUROPEAN COMMISSION Competition DG.

5.2. Перелік основних учасників ринку лікарських засобів

- (79) У процесі збуту лікарських засобів від виробника до споживача беруть участь такі суб'єкти:
- (а) виробники лікарських засобів та їх представництва;
  - (б) представники (дистриб'ютори) виробників лікарських засобів;
  - (в) оптові продавці лікарських засобів, у тому числі асортиментні компанії;
  - (г) суб'єкти господарювання, які здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами;
  - (д) органи влади, зокрема, Міністерство охорони здоров'я України;
  - (е) заклади охорони здоров'я та науково-дослідні установи тощо;
  - (є) споживачі лікарських засобів (фізичні особи).
- (80) Відносини продажу виробником (або його уповноваженим представником) великооптовим (національним) дистриб'юторам лікарських засобів формують ринок великооптового продажу лікарських засобів, який характеризується таким суб'єктним складом учасників відносин купівлі-продажу лікарських засобів:
- (а) продавцями на зазначеному ринку виступають виробники лікарських засобів або їх уповноважені представники;
  - (б) покупцями є великооптові дистриб'ютори (дистриб'ютори першого рівня).

При цьому дистриб'ютори першого рівня можуть здійснювати реалізацію лікарських засобів як середнім і дрібним дистриб'юторам, так і аптечним мережам, Міністерству охорони здоров'я України та лікувально-профілактичним закладам тощо.

Такі суб'єкти господарювання зосереджують в Україні великі партії широкого асортименту лікарських засобів як іноземних, так і українських виробників (їх представників).

Перелік найменувань лікарських засобів, реалізацію яких здійснюють дистриб'ютори першого рівня, сягає близько 7 – 8 тисяч.

Отже, ці учасники ринку великооптової торгівлі (дистрибуції) лікарськими засобами формують асортиментний склад великооптової торгівлі на території України шляхом придбання в іноземних та національних виробників (їх представників) широкого асортименту лікарських засобів.

При цьому дистриб'ютори першого рівня зацікавлені в придбанні широкого спектру лікарських засобів для всіх напрямів лікування за різними торговельними найменуваннями, що дозволяє дистриб'юторам першого рівня задовольнити потреби різних купівельних сегментів щодо одного товару, пропонувати відповідний діапазон цін та стимулювати підтримку збутової системи.

5.3. Товарні межі ринку

- (81) Товаром є лікарський засіб, що реалізується великим оптом та має у своєму складі один або декілька активних фармацевтичних інгредієнтів та допоміжних речовин, які не містяться в жодному іншому лікарському засобі, який зареєстрований на території України, або група лікарських засобів, що реалізуються великим оптом та які відповідають таким критеріям:
- містять ту саму кількість тієї самої діючої речовини (тих самих діючих речовин) у тих самих дозованих формах;
  - мають однакову лікарську форму;
  - вводяться тим самим шляхом;
  - мають однакові показники безпеки, якості та ефективності;

- відповідають вимогам тих самих або порівнюваних стандартів;
- мають однакові показники біодоступності.

(82) Зазначені підходи Комітету підтверджуються висновками провідних медичних установ, а саме: Державною установою «Національний науковий центр «Інститут кардіології імені академіка М.Д. Стражеска» Національної академії медичних наук України, Національним інститутом раку, Державною установою «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського Національної академії медичних наук України», Державною установою «Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України», Державною установою «Інститут неврології, психіатрії та наркології Національної академії медичних наук України», Державною установою «Інститут серця Міністерства охорони здоров'я України».

У своїх висновках зазначені установи повідомили, що під час прийняття рішення про вибір та призначення певного лікарського засобу враховується цілий комплекс факторів, зокрема, вік та загальний стан пацієнта, стадія захворювання, наявність супутньої патології (захворювання нирок, ока, серця та інші), наявність у пацієнта вихідних протипоказань до призначення окремого лікарського засобу тощо, дотримуючись індивідуального підходу для кожного конкретного пацієнта.

Зазвичай протоколи надання медичної допомоги, затверджені наказами Міністерства охорони здоров'я України, так само як і міжнародні протоколи, що використовуються в Україні, містять альтернативні схеми медикаментозного лікування. При цьому рішення про застосування тієї чи іншої схеми лікування приймає лікар, враховуючи вищенаведені фактори.

Тобто, не всі лікарські засоби за міжнародними непатентованими назвами або їх комбінаціями, перелічені у протоколах надання медичної допомоги, можуть призначатися будь-якому пацієнту. Лікар призначатиме певний лікарський засіб за міжнародними непатентованими назвами або їх комбінаціями виходячи з потреб певного конкретного пацієнта: ступеня та стадії його захворювання, наявності інших захворювань, протипоказань та побічної дії.

Тобто, лікарські засоби за міжнародними непатентованими назвами або їх комбінаціями, перелічені у протоколах надання медичної допомоги, не можна вважати взаємозамінними для кожного пацієнта з таким захворюванням. Це перелік лікарських засобів за міжнародними непатентованими назвами або їх комбінаціями, які Міністерство охорони здоров'я України дозволяє вибирати лікарю для призначення певному пацієнту виходячи з його індивідуальних потреб.

Отже, існували й існуватимуть групи пацієнтів із певними захворюваннями виходячи з потреб яких, необхідним є лікування лише лікарськими засобами з певною визначеною міжнародною непатентованою назвою або їх комбінацією.

5.4. Характеристика лікарських засобів, вироблених компаніями Групи Sanofi, що реалізуються на території України

(83) За інформацією ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» протягом 2011 року здійснювало на території України оптову реалізацію лікарських засобів за 174-ма торговими назвами, перелік яких наведено в додатку № 1 до цього рішення.

(84) При цьому лікарські засоби, вироблені компаніями Групи Sanofi, входять до Переліку референтних лікарських засобів, що рекомендуються для застосування при доведенні еквівалентності (взаємозамінності) лікарських засобів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 07.09.2009 № 663.

- (85) До зазначеного в додатку № 1 переліку лікарських засобів входять різні групи лікарських засобів. Залежно від можливості заміни їх іншими лікарськими засобами, зокрема, можна виділити такі групи.

1. Лікарські засоби, що не мають товарів-замінників, оскільки містять у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт або їх комбінацію, що не містяться в будь-якому іншому лікарському засобі.

Враховуючи вищенаведені підходи до визначення товарних меж ринків у сфері обігу лікарських засобів, в асортименті лікарських засобів ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» наявні лікарські засоби, кожен з яких є товаром, у значенні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», і формує такі товарні межі ринків:

- (а) ринок лікарського засобу з торговою назвою Агапурин®СР600, що містить активний фармацевтичний інгредієнт пентоксифілін у дозуванні по 600 мг у формі таблеток, вкритих оболонкою, пролонгованої дії № 20;
- (б) ринок лікарського засобу з торговою назвою Амарил®М, що містить комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів гліметпіриду та метформіну у дозуванні по 2 мг/500 мг у формі таблеток, вкритих оболонкою № 30;
- (в) ринок лікарського засобу з торговою назвою Гепароїд Зентіва, що містить активний фармацевтичний інгредієнт гепариноїд у дозуванні по 30 г у формі мазі № 1;
- (г) ринок лікарського засобу з торговою назвою Гіпотіазид®, що містить активний фармацевтичний інгредієнт гідрохлоротіазид у дозуванні по 100 мг у формі таблеток № 20;
- (д) ринок лікарського засобу з торговою назвою Граноцит®34, що містить активний фармацевтичний інгредієнт ленограстим у дозуванні по 33,6 млн. МО (263 мкг) у формі ліофілізату для розчину для ін'єкцій у флаконах № 5 у комплекті з розчинником (вода для ін'єкцій) по 1 мл в ампулах № 5;
- (е) ринок лікарського засобу з торговою назвою Данол®, що містить активний фармацевтичний інгредієнт даназол мікронізований у формі капсул по 100 мг № 60;
- (є) ринок лікарського засобу з торговою назвою Данол®, що містить активний фармацевтичний інгредієнт даназол мікронізований у формі капсул по 200 мг № 60;
- (ж) ринок лікарського засобу з торговою назвою Депакін, що містить активний фармацевтичний інгредієнт вальпроат натрію у дозуванні по 57,64 мг/1 мл по 150 мл у формі сиропу, у флаконах № 1 з дозуючим пристроєм;
- (з) ринок лікарського засобу з торговою назвою Енелбін100 Ретард, що містить активний фармацевтичний інгредієнт нафтидрофурилу гідроген оксалат у формі таблеток, вкритих оболонкою по 100 мг № 50;
- (и) ринок лікарського засобу з торговою назвою Ензапрост-Ф, що містить активний фармацевтичний інгредієнт динопрост у формі розчину для ін'єкцій у дозуванні по 5 мг/1 мл по 1 мл в ампулах № 5;
- (і) ринок лікарського засобу з торговою назвою Епайдра, що містить активний фармацевтичний інгредієнт інсулін глюлізин у формі розчину для ін'єкцій по 100 Од./мл по 3 мл у картриджі; по 5 картриджів у блістерній упаковці;
- (ї) ринок лікарського засобу з торговою назвою Епайдра, що містить активний фармацевтичний інгредієнт інсулін глюлізин у формі розчину для ін'єкцій по 1 картриджу по 3 мл, вмонтованому в одноразовий пристрій - шприц-

ручку СолоСтар® (без голок для ін'єкцій), по 5 шприц-ручок у картонній коробці;

- (й) ринок лікарського засобу з торговою назвою Епайдра, що містить активний фармацевтичний інгредієнт інсулін глюлізин у формі розчину для ін'єкцій по 1 картриджу по 3 мл, вмонтованому в одноразовий пристрій шприц-ручку ОптіСет® (без голок для ін'єкцій), по 5 шприц-ручок у картонній коробці;
- (к) ринок лікарського засобу з торговою назвою Еспераль, що містить активний фармацевтичний інгредієнт дисульфідам у формі таблеток по 500 мг № 20 у флаконі;
- (л) ринок лікарського засобу з торговою назвою Зодак®, що містить активний фармацевтичний інгредієнт цетиризину дигідрохлорид у формі крапель оральних по 10 мг/мл по 20 мл у флаконах;
- (м) ринок лікарського засобу з торговою назвою Лантус, що містить активний фармацевтичний інгредієнт інсулін гларгін у формі розчину для ін'єкцій по 100 Од./мл по 3 мл у картриджах № 5 у блістерах у коробці;
- (н) ринок лікарського засобу з торговою назвою Лантус, що містить активний фармацевтичний інгредієнт інсулін гларгін у формі розчину для ін'єкцій по 100 Од./мл, по 3 мл у картриджах, герметично вмонтованих в одноразові шприц-ручки (без голок для ін'єкцій) № 5;
- (о) ринок лікарського засобу з торговою назвою Лібексин, що містить активний фармацевтичний інгредієнт преноксдіазину гідрохлорид у дозуванні по 100 мг у формі таблеток № 20;
- (п) ринок лікарського засобу з торговою назвою Локрен®, що містить активний фармацевтичний інгредієнт бетаксолулу гідрохлорид у дозуванні по 20 мг у формі таблеток, вкритих оболонкою № 28;
- (р) ринок лікарського засобу з торговою назвою Міфунгар, що містить активний фармацевтичний інгредієнт оксиконазол (у формі оксиконазолу нітрату) у дозуванні по 10 мг/г по 30 г у формі крему у тубах № 1;
- (с) ринок лікарського засобу з торговою назвою Мультак®, що містить активний фармацевтичний інгредієнт дронедарону гідрохлорид у дозуванні по 400 мг у формі таблеток, вкритих оболонкою № 20, № 60 у блістерах;
- (т) ринок лікарського засобу з торговою назвою Плавікс, що містить активний фармацевтичний інгредієнт клопідогрелю гідросульфат у дозуванні по 300 мг у формі таблеток, вкритих оболонкою № 30 у блістері;
- (у) ринок лікарського засобу з торговою назвою Роваміцин®, що містить активний фармацевтичний інгредієнт спіраміцин, у формі ліофілізату для розчину для ін'єкцій по 1500000 МО у флаконах № 1;
- (ф) ринок лікарського засобу з торговою назвою Соліан, що містить активний фармацевтичний інгредієнт амисульприд у формі розчину для перорального застосування у дозуванні по 100 мг/1 мл по 60 мл у флаконах № 1;
- (х) ринок лікарського засобу з торговою назвою Софрадекс®, що містить комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів фраміцетину сульфат, грамміцидин, дексаметазон (як натрію метасульфобензоату) у формі крапель очних/вушних по 5 мл у флаконах з крапельницею № 1;
- (ц) ринок лікарського засобу з торговою назвою Тритаце Плюс®, що містить комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів раміприлу та гідрохлоротіазиду у дозуванні 10 мг у формі таблеток № 28 у блістерах;
- (ч) ринок лікарського засобу з торговою назвою Тритаце Плюс®, що містить комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів раміприлу та гідрохлоротіазиду у дозуванні 5 мг у формі таблеток № 28 у блістерах.

2. Лікарські засоби, що мають у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт або їх комбінацію, які мають один аналогічний лікарський засіб під торговою назвою іншого виробника.

Лікарські засоби з цієї групи характеризуються наявністю істотної різниці в цінах, незважаючи на аналогічність за фармакологічно-терапевтичними показниками.

Як приклад, можна розглянути ціни на лікарський засіб АРАВА® у формі таблеток, вкритих оболонкою по 10 мг № 30, який коштував на 1052,21 грн дорожче, ніж лікарський засіб під іншою торговою назвою, і який містить ту саму діючу речовину з аналогічною формулою та дозуванням – Лефлуномід.

Лікарський засіб РІЛУТЕК® з міжнародною непатентованою назвою рилузол у формі таблеток, вкритих оболонкою по 50 мг № 56, коштував дорожче, ніж аналогічний лікарський засіб під торговою назвою БОРИЗОЛ в середньому на 4722,64 грн.

Лікарський засіб УРОТОЛ® з міжнародною непатентованою назвою толтеродин у формі таблеток, вкритих оболонкою у дозуванні по 2 мг № 56, коштував майже на 262 грн дешевше від аналогічного лікарського засобу з торговою назвою ДЕТРУЗИТОЛ.

3. Лікарські засоби, які містять у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт або їх комбінацію, які мають два і більше аналогічних лікарських засобів під торговими назвами інших виробників.

До зазначеної групи входять лікарські засоби, що користуються значним попитом як в госпітальному, так і в аптечному сегментах. Так, відповідно до інформації, розміщеної на сайті ТОВ «Санофі-Авентіс Україна»: «Безрецептурні препарати санофі-авентіс – вибір № 1 українських споживачів. Препарат Ессенціале – бренд № 1 на ринку безрецептурних препаратів України, Но-шпа – найрозповсюдженіший спазмолітик, Фестал – посідає друге місце на ринку ензимів України, Магне В6 – безперечний лідер серед препаратів, що містять магній, а також Маалокс та Піносол є одними із найпопулярніших безрецептурних медичних засобів серед українців»¹⁴.

- (86) Аналіз усього асортименту лікарських засобів Sanofi, які ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» реалізовувало на території України, показує, що лікарські засоби з торговими назвами Гепароїд Зентіва, Граноцит34, Данол, Ензапрост-Ф, Епайдра № 5, Лантус, Рілутек, Софрадекс, Лібексин входять до Державного формуляра як такі, що містять активний фармацевтичний інгредієнт та/або їх комбінацію, що рекомендовані для лікування відповідних нозологій тільки за торговими назвами компаній Групи Sanofi.

Тобто, зазначені лікарські засоби є пріоритетними під час призначення їх лікарями для лікування відповідних захворювань.

- (87) При цьому 33 лікарських засоби, а саме: лікарські засоби з торговими назвами Аген®5, Аген®10, Азитрокс 250, Азитрокс 500, Гіпотіазид табл. 25 мг, Гіпотіазид табл. 100 мг, Депакін Ентерік 300, Депакін сироп, Депакін Хроно 300 мг, Депакін Хроно 500 мг, Епайдра, Епайдра СолоСтар, Епайдра ОптіСет, Інсуман®Базал 3 мл, Інсуман®Базал 5 мл, Інсуман®Комб25 3 мл, Інсуман®Комб25 5 мл, Інсуман®Рапід 3 мл, Інсуман®Рапід 5 мл, Лазикс розчин, Лазикс табл., Лантус, Лантус СолоСтар,

¹⁴ Офіційний сайт ТОВ «Санофі-Авентіс Україна»

(режим доступу: <http://www.sanofi.ua/ua/uk/layout.jsp?cnt=8F0DC5C2-080C-4C87-89EE-685D283F8142>).

Лантус ОптіСет, Мікомакс 150 № 1 і № 3, Офлоксин® розчин, Офлоксин®200 табл., Офлоксин®400 табл., Флагіл 250 мг, Флагіл 500 мг, Целаскон червоний апельсин № 10 і № 20, які ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у 2010-2011 роках реалізувало на території України, входили до Національного переліку.

Тобто, на перелічені лікарські засоби було встановлено державне регулювання цін.

- (88) Усі лікарські засоби, вироблені компаніями Групи Sanofi, які ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у 2010-2011 роках реалізувало на території України, входили до Переліку лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів.

Тобто, на такі лікарські засоби під час їх реалізації через процедури державних закупівель було встановлено державне регулювання цін.

- (89) Разом із цим ряд лікарських засобів Групи Sanofi є досить специфічними та вузькоспеціалізованими, що полягає у складності хвороб, для лікування яких вони призначені, зокрема, аритмії, епілепсії, цукрового діабету, серцево-судинних та онкологічних захворювань.
- (90) **Отже, набір лікарських засобів, вироблених компаніями Групи Sanofi, які реалізуються в Україні, включає широкий спектр лікарських засобів, що формують окремі ринки, оскільки такі лікарські засоби є унікальними виходячи з їх якісного та кількісного складу та із споживчих потреб кінцевих споживачів. Компанії Групи Sanofi можуть суттєво впливати на визначення умов імпорту наведених лікарських засобів на територію України та їх подальшої реалізації у великому опті.**

5.5. Географічні межі ринку

- (91) Відповідно до Закону на зареєстрований лікарський засіб заявнику видається посвідчення, в якому зазначається строк дії, протягом якого лікарський засіб дозволяється до застосування в Україні. Крім цього, зазначені лікарські засоби підлягають маркуванню.
- (92) Маркування лікарських засобів, інструкції про їх застосування виконуються державною і регіональною мовами або мовою меншини. Аналогічні вимоги встановлюються законодавством інших країн, тобто пакування і маркування має відповідати вимогам саме тієї країни, де такі лікарські засоби реалізуються.
- (93) Учасники ринків лікарських засобів, що реалізуються великим оптом, можуть здійснювати свою діяльність у всіх регіонах України, оскільки бар'єрів стосовно переміщення лікарських засобів між регіонами України не існує.
- (94) Ліцензія на здійснення суб'єктами господарювання діяльності з оптової торгівлі лікарськими засобами поширюється на всю територію України.
- (95) **Отже, територіальними (географічними) межами ринків, на яких реалізуються лікарські засоби, вироблені компаніями Групи Sanofi, великим оптом, є територія України, тобто зазначені ринки є загальнодержавними.**

5.6. Часові межі ринку

- (96) Для ринків у визначених товарних та географічних межах часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцем і покупцями утворює самодостатні ринки товарів із сталою структурою. Тобто, часові межі ринку становлять один рік.

5.7. Імпорт лікарських засобів, вироблених компаніями Групи Sanofi, на територію України

(97) Матеріалами справи встановлено, що у 2010-2011 роках ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» було єдиним імпортером на територію України лікарських засобів Sanofi, перелік яких наведено в додатку 1 до цього рішення.

(98) Діяльність ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» з імпорту та перепродажу лікарських засобів, вироблених компаніями Групи Sanofi, у 2010-2011 роках визначалася такими договорами:

- договір імпорту і перепродажу [*інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом*];

- договір імпорту і перепродажу [*інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом*].

(99) Договорами [*інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом*], зокрема, встановлено наступне.

[*інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом*].

(100) За інформацією ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» (лист вх. № 8/137-ДСК від 31.01.2012), [*інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом*].

Разом з цим ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» зазначило, що [*інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом*].

Однак аналіз інформації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» показує, що українські дистриб'ютори закуповували та імпортували в Україну лікарські засоби, вироблені компаніями Групи Sanofi, наведені в додатку 1 до цього рішення, лише у 2009 році.

Впродовж 2010-2011 років українські дистриб'ютори самостійно не імпортували в Україну лікарські засоби Sanofi, наведені в додатку 1 до цього рішення.

(101) ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд» і ТОВ «БадМ» є найбільшими імпортерами лікарських засобів в Україну та могли б здійснювати імпорт в Україну лікарських засобів, вироблених компаніями Групи Sanofi, за відповідних умов.

Натомість ані ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд», ані ТОВ «БадМ» не імпортували лікарські засоби, вироблені компаніями Групи Sanofi.

(102) Тобто, у 2010-2011 роках ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» було єдиним суб'єктом господарювання, що здійснював імпорт в Україну та подальший великооптовий продаж на території України лікарських засобів, вироблених компаніями Групи Sanofi, перелік яких наведено в додатку 1 до цього рішення.

Отже, ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» може суттєво впливати на умови обороту в Україні лікарських засобів, вироблених компаніями Групи Sanofi.

Зазначене обумовлене відповідними договірними відносинами ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» із компаніями Групи Sanofi щодо імпорту на територію України лікарських засобів.

5.8. Дистриб'ютори першого рівня лікарських засобів компаній Групи Sanofi, що реалізуються на території України

(103) Ринок дистрибуції першого рівня характеризується високим рівнем концентрації часток на ринку в декількох суб'єктів господарювання.

- (104) Так, за інформацією Державної служби України з лікарських засобів, діяльність з оптової торгівлі лікарськими засобами протягом 2010 та першого півріччя 2011 року здійснювали майже 500 суб'єктів господарювання.

Разом із цим з 500 ліцензіатів протягом 2010 року та першого півріччя 2011 року діяли 170 суб'єктів господарювання, кожен з яких мав свою специфіку здійснення господарської діяльності.

- (105) У 2010 році частка п'яти найбільших учасників ринку послуг з постачання оптових партій лікарських засобів у широкому асортиментному наборі становила майже 75 відсотків, при цьому найбільші частки на ринку належали ТОВ «БадМ» – 24 відсотки і ТОВ СП «Оптiма-Фарм, Лтд» – 15,9 відсотка.

Протягом першого півріччя 2011 року частка п'яти найбільших учасників ринку послуг з постачання оптових партій лікарських засобів у широкому асортиментному наборі становила майже 74 відсотки, при цьому найбільші частки на ринку належали ТОВ «БадМ» – 26,77 відсотка і ТОВ СП «Оптiма-Фарм, Лтд» – 16,6 відсотка.

- (106) Крім цього, ТОВ СП «Оптiма-Фарм, Лтд» і ТОВ «БадМ» є імпортерами лікарських засобів на територію України.

Так, частки цих дистриб'юторів у загальній структурі імпорту в Україну лікарських засобів у 2011 році становили: ТОВ СП «Оптiма-Фарм, Лтд» - 12,3 відсотка; ТОВ «БадМ» - 15,2 відсотка.

- (107) Незважаючи на зазначене, як свідчать матеріали справи, протягом 2010-2011 років дистриб'ютори, зокрема ТОВ СП «Оптiма-Фарм, Лтд» і ТОВ «БадМ», не здійснювали пошуку інших каналів придбання лікарських засобів, вироблених компаніями Групи Sanofi, перелік яких наведено в додатку 1 до цього рішення, відмінних від ТОВ «Санофі-Авентіс Україна».

- (108) Враховуючи зазначене, умови співпраці ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» з такими контрагентами, як ТОВ СП «Оптiма-Фарм, Лтд» і ТОВ «БадМ», можуть мати істотний вплив на ринки, де реалізуються лікарські засоби, вироблені компаніями Групи Sanofi, зокрема на рівень цін на цих ринках, обсяги реалізації та стан конкуренції.

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧІВ

6.1. Умови реалізації на території України лікарських засобів, вироблених компаніями Групи Sanofi

- (109) Найбільші обсяги лікарських засобів Групи Sanofi на території України протягом 2011 року ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» реалізувало ТОВ СП «Оптiма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ».

Так, 77 відсотків від загального обсягу реалізованих ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у 2011 році лікарських засобів реалізовано ТОВ СП «Оптiма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ».

Зокрема, ТОВ СП «Оптiма-Фарм, Лтд.» у 2011 році придбало 44 відсотки лікарських засобів, реалізованих ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», а ТОВ «БадМ» – 33 відсотки.

При цьому частки кожного з восьми інших суб'єктів господарювання, які придбавали у ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарські засоби, не перевищують 7 відсотків і в сукупності становлять 23 відсотки.

- (110) ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» співпрацює з ТОВ СП «Оптiма-Фарм, Лтд.», ТОВ «БадМ» на підставі угод, розроблених ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», аналіз положень яких свідчить, що вони є практично однаковими.

- (111) Так, ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у 2010-2011 роках здійснювало реалізацію лікарських засобів ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», ТОВ «БадМ» на підставі таких угод:
- (а) угода купівлі-продажу від 25.03.2009 № 2009/07САУ/02, укладена між ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», із змінами та доповненнями (далі – **Угода 1**);
  - (б) угода купівлі-продажу від 25.03.2009 № 2009/10САУ/02, укладена між ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ «БадМ», із змінами та доповненнями (далі – **Угода 2**).
- (112) Для Угоди 1 та Угоди 2 спільними є, зокрема, такі умови:
- Предмет Угоди 1, Угоди 2 передбачає, що *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- Види діяльності ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», ТОВ «БадМ» відповідно до умов Угоди 1, Угоди 2 охоплюють: *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- (113) Умови Угод передбачають наявність обмежень щодо експорту дистриб'юторами лікарських засобів, вироблених компаніями Групи Sanofi, систему контролю за виконанням дистриб'юторами відповідних умов угод, а також систему відповідних стимулів у вигляді знижок, що мотивують дистриб'юторів погоджуватись на такі умови співпраці.
- Так, згідно з Угодою 1 та Угодою 2 ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ» здійснюють *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- Разом з цим, умовами Угоди 1 та Угоди 2 передбачено, що ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ» зобов'язуються *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- (114) Крім обмежень щодо території обороту товару, в Угоді 1 та Угоді 2 містяться положення про контроль за напрямками та обсягами реалізації дистриб'юторами лікарських засобів компаній Групи Sanofi, а також їх запасами на складі.
- (115) Так, ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ» зобов'язалися *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- Крім цього, ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» може *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- Крім цього, відповідно до умов договорів дистриб'ютор надає *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- (116) На виконання умов Угоди 1 та Угоди 2 *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- (117) Листом від 14.03.2013 № 1101 (вх. № 8/419-ДСК від 14.03.2013) ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» надало Комітету в електронній формі звіти про продаж дистриб'юторами (ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ») лікарських засобів Групи Sanofi у 2010-2011 роках.
- (118) Аналіз показав, що звіти, отримані ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» від дистриб'юторів упродовж 2010-2011 років, містять таку інформацію:
- [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- (119) Тобто, ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ» впродовж 2010-2011 років надавали ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» інформацію про:

- обсяги реалізації лікарських засобів Групи Sanofi конкретним споживачам (окремо в госпітальному та роздрібному сегментах) на території України;
  - вартість придбання лікарських засобів Групи Sanofi, реалізованих дистриб'юторами в госпітальному та роздрібному сегментах на території України;
  - залишки продукції на складі на відповідну дату та вартість їх придбання.
- (120) Як видно з аналізу наведених умов договорів та їх реалізації на практиці, товари обертаються в умовах повної інформованості ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» про товарні потоки, насиченість попиту та пропозиції, навіть про коло споживачів (покупців) та регіони, де ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ» реалізують на території України лікарські засоби Sanofi, перелік яких наведено в додатку № 1 до цього рішення.

6.2. Система формування цін на лікарські засоби, які виробляють компанії Групи Sanofi та які реалізують на території України

Аналіз діяльності ТОВ «Санофі-Авентіс Україна»

- (121) В основу діяльності ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у 2010 році була покладена бізнес-модель, відповідно до якої, за інформацією ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].
- (122) Договори про надання послуг були укладені з компаніями Групи Sanofi, зокрема [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].
- Винагорода ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у 2010 році за зазначеними договорами становила [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] тис. грн, без ПДВ.
- (123) Разом з цим, за інформацією ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», у 2010 році ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» отримало знижку від компанії [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] у розмірі [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] тис. грн, без ПДВ, що становить 8,73 відсотка від вартості придбаних ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у компанії [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] лікарських засобів.
- (124) З 1 січня 2011 року відбулася зміна бізнес-моделі ТОВ «Санофі-Авентіс Україна».
- (125) За інформацією ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» (лист вх. № 8/419-ДСК від 14.03.2013), [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].
- (126) Результати аналізу основних кількісних та вартісних показників діяльності ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» протягом 2010-2011 років свідчать про те, що закупівельна та реалізаційна політика ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» полягала у підвищенні цін реалізації лікарських засобів при майже незмінних обсягах реалізації лікарських засобів з одночасним зниженням вартості їх придбання та утриманні значних запасів цих лікарських засобів на складах.
- При цьому структура портфелю імпортованих та реалізованих ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарських засобів Sanofi у 2011 році порівняно з 2010 роком не зазнала значних змін.
- (127) Аналіз темпів зміни основних показників діяльності ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» за 2011 рік порівняно з 2010 роком показує наступне.

Кількість імпортованих ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарських засобів компаній Групи Sanofi збільшилась на 10 відсотків. При цьому кількість реалізованих ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарських засобів Sanofi збільшилась лише на 0,32 відсотка.

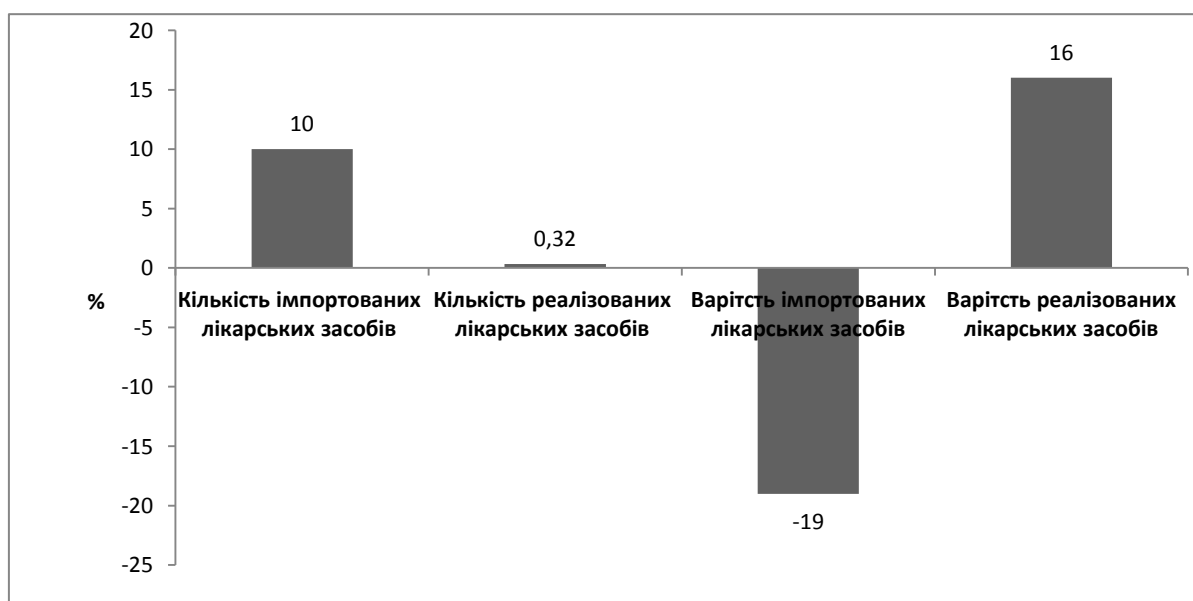
Отже, темпи зростання обсягів імпорту в Україну ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарських засобів перевищили темпи зростання їх реалізації за період 2010-2011 років у понад 30 разів.

Внаслідок зазначеного, на кінець 2010 року з обсягу імпортованих лікарських засобів нереалізованими залишилось майже 15 відсотків від обсягів придбання, а за результатами діяльності 2011 року – майже 22 відсотки від обсягів придбання.

Однак ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» не було знижено ціни на лікарські засоби для реалізації наявних залишків. Крім цього, аналіз динаміки вартості придбання та реалізації лікарських засобів ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» свідчить про наявність протилежних тенденцій.

Так, вартість імпортованих ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарських засобів Групи Sanofi у 2011 році порівняно з 2010 роком знизилася приблизно на 19 відсотків. При цьому вартість реалізованих ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарських засобів у 2011 році порівняно з 2010 роком зросла приблизно на 16 відсотків.

Зазначені тенденції відображено на рис. 1.

Рис. 1. Темпи зміни основних кількісних та вартісних показників діяльності ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у 2011 році порівняно з 2010 роком

- (128) При цьому у 2010-2011 роках спостерігався стабільний курс національної валюти; річний індекс інфляції у 2010 році становив 109,1 відсотка, у 2011 році – 104,6 відсотка.
- (129) Аналіз динаміки різниці між вартістю реалізації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарських засобів та вартістю їх придбання свідчить про збільшення зазначеного показника у 2011 році порівняно з 2010 роком.

Так, у 2010 році різниця між вартістю реалізації та вартістю придбання ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарських засобів становила 3,22 відсотка від вартості придбання; у 2011 році – 47 відсотків від вартості придбання.

Разом цим аналіз середньорічних цін придбання та реалізації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарських засобів показує, що у 2011 році діапазон середніх торговельних

надбавок ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» становив від **(-4,22) відсотка** (лікарський засіб Таргоцид 400 мг, фл. № 1) до **470 відсотків** (лікарський засіб Ессенціале Н розчин для ін'єкцій 5 мл, амп. № 5).

При цьому на лікарські засоби, які містяться у Національному переліку, діапазон середніх торговельних надбавок ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» становив від **(-4,18) відсотка** (лікарський засіб Азитрокс 250 табл. 250 мг № 6) до **12 відсотків** (лікарський засіб Мікомакс 150 мг № 1).

Разом з цим на всі інші лікарські засоби, які не містяться у Національному переліку, діапазон середніх торговельних надбавок ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» становив від **(-4,22) відсотка** (лікарський засіб Таргоцид 400 мг, фл. № 1) до **470 відсотків** (лікарський засіб Ессенціале Н розчин для ін'єкцій 5 мл, амп. № 5).

Система знижок для дистриб'юторів

- (130) З 1 січня 2011 року ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» з ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» в Угоді 1, ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» з ТОВ «БадМ» в Угоді 2 запровадили порядок розрахунку загальної суми знижки, яку ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» може надавати дистриб'юторам.

Запроваджена система надання знижок передбачає розподіл лікарських засобів на 11 переліків (додатки 2-12 до цього рішення). При цьому розмір знижки залежить від того, в якому переліку міститься лікарський засіб.

Аналіз переліків лікарських засобів Групи Sanofi, які ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» реалізовувало дистриб'юторам у 2011 році, показує, що існувало 2 основних переліки: А.1 і А.2.

- (131) Перелік А.1 складався із 103 лікарських засобів, при цьому містив 12 лікарських засобів із Національного переліку та 22 лікарських засоби, в яких були відсутні замітники. Перелік А.1 поділявся на підрівні, при цьому лікарські засоби могли міститися одночасно в декількох переліках з переліку А.1:

- А.1.1 – 12 лікарських засобів, з яких усі 12 містяться у Національному переліку, і при цьому у 6 з них відсутні замітники;
- А.1.2 - 44 лікарських засоби, жоден з яких не міститься у Національному переліку, у 8 відсутні замітники;
- **А.1.3 - 48 лікарських засобів, жоден з яких не міститься у Національному переліку, у 9 відсутні замітники. До зазначеного переліку входять лікарські засоби, які мають 2 і більше аналогічних лікарських засоби під торговими назвами інших виробників. Зокрема, це: Но-шпа, Фестал, Магне В6, Ессенціале, Маалокс, Медокс, Піносол, Кордарон.**
- А.1.4 (Пріоритетний товар) – 36 лікарських засоби: 8 з Національного переліку та у 12 відсутні замітники;

відповідно до термінології Угод, **Пріоритетний товар** – види товару, просування якого серед Пріоритетних споживачів має особливо вагомое значення для продавця, а **Пріоритетні споживачі** – всі державні та комунальні установи, що здійснюють закупівлю товару за рахунок коштів державного бюджету;

- А.1.5 – 53 лікарських засоби: 6 з Національного переліку та у 7 відсутні замітники.

- (132) Перелік А.2 складався із 55 лікарських засобів, при цьому містив 13 лікарських засобів із Національного переліку та 3 лікарських засоби, в яких були відсутні замітники. При цьому перелік А.2 поділявся на підрівні:
- А.2.1 – 13 лікарських засобів, з яких усі 13 містяться у Національному переліку;
  - А.2.2 – 20 лікарських засобів, жоден з яких не міститься у Національному переліку, в одного відсутні замітники;
  - **А.2.3 – 22 лікарських засоби, жоден з яких не міститься у Національному переліку, у 2 відсутні замітники;**
  - А.2.4 (Пріоритетний товар) – 18 лікарських засобів: 2 з Національного переліку і при цьому у всіх є замітники.
- (133) Відповідно до пункту 3.7.1 Доповнення 4 до Угоди 1 та пункту 3.7.1 Доповнення 5 до Угоди 2, [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].
- (134) **Знижка розраховується виходячи із суми балів, накопичених завдяки виконанню Комерційних умов** (пункт 3.7.2 Доповнення 4 до Угоди 1 та пункт 3.7.2 Доповнення 5 до Угоди 2).
- (135) Загальна сума балів, яка може бути накопичена дистриб'ютором, розраховується у відсотках від обсягів закупівлі та/або суми сплачених інвойсів (рахунків-фактур) та залежить від виконання дистриб'ютором Комерційних умов.

Бали нараховуються за виконання таких умов:

- a) *передплата за Товар з Додатка А.1* – [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом];
- b) *передплата за Товар з Додатка А.2* – [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом];
- c) *дострокова оплата за Товар з Додатка А.1* – [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом];
- d) *дострокова оплата за Товар з Додатка А.2* – [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом];
- e) *щомісячно за підтримання Складських запасів Товару з Додатка А.1.5* – [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом];
- f) *накопичувальний елемент 1* – відсоток від Обсягів Закупівель виходячи із встановлених цільових рівнів Загальних Обсягів Закупівель **ПОКУПЦЕМ** Товару з Додатка А.1.

Цільові рівні:

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

- g) *накопичувальний елемент 2* – відсоток від Обсягів Закупівель виходячи із встановлених цільових рівнів Загальних Обсягів Закупівель **ПОКУПЦЕМ** Товару з Додатка А.2.

Цільові рівні:

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом];

h) *реалізація Пріоритетного Товару з Додатка А.1.4 та А.2.4 Пріоритетним Споживачам – [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом];*

i) *просування Нових Товарів, які перелічені або які можуть бути додані до Додатка А.2 - [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].*

Відповідно до термінології Угод «**Нові товари**» – [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

Сума Знижки розраховується шляхом множення суми накопичених Балів за відповідний період на одну грн.

(136) При цьому, відповідно до умов Угоди 1 та Угоди 2, [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

Згідно з умовами Угоди 1 та Угоди 2, розрахована сума Знижки підтверджується Актом надання Знижки, який підписується обома Сторонами:

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

Визначена в Акті сума Знижки зменшує вартість Товарів, перелічених та визначених в такому Акті.

(137) Відповідно до Актів надання знижки до відповідних Угод з дистриб'юторами:

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

(138) Отже, виходячи з визначення Новий товар відповідно до термінології Угод та аналізу асортименту лікарських засобів Sanofi **переліки А.1.3 та А.2.3**, на які ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» надавало знижку, **не містять Нових товарів, тобто зазначена знижка не відповідає змісту її надання.**

(139) Аналіз Угод з дистриб'юторами та актів надання знижок показує, що знижка надається після факту реалізації відповідного товару, тобто фактично не враховується дистриб'юторами як зменшення ціни на лікарські засоби Sanofi, а враховується останніми у вигляді їх додаткового доходу. Отже, зазначена знижка не впливає на зменшення рівня цін на лікарські засоби Sanofi, а, навпаки, сприяє/допомагає утримуванню цін на відповідних ринках на високому рівні.

Зазначене підтверджується результатами аналізу інформації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» та дистриб'юторів ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» про вартість придбання лікарських засобів Sanofi, а також фактичних обсягів знижок, отриманих дистриб'юторами згідно з відповідними актами.

Зазначене відображено на рисунках 2 і 3 на прикладі одного з продаваних в Україні лікарських засобів Sanofi – Магне-В6 таблетки № 50.

Рис. 2

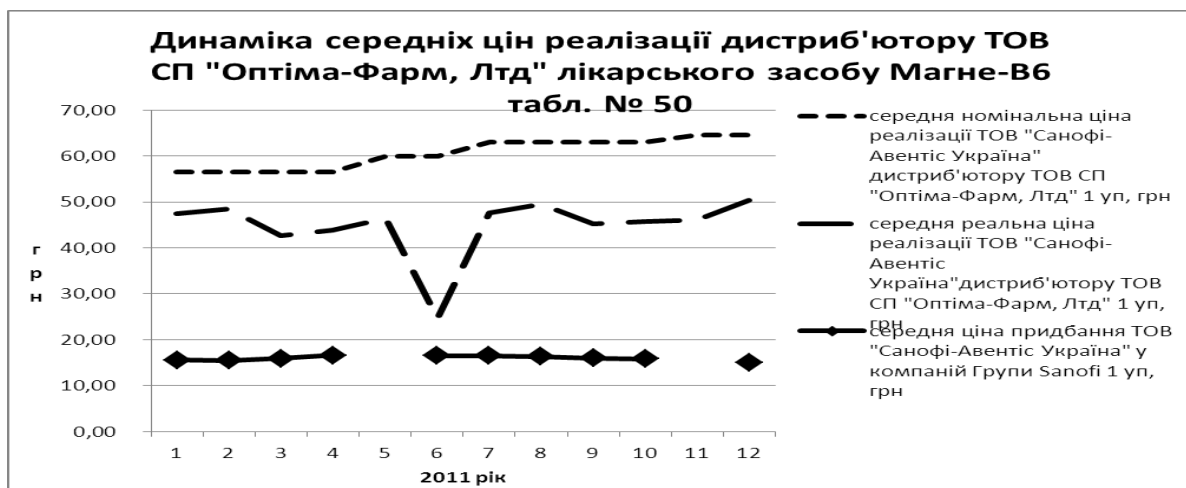

Рис. 3

(140) Оскільки дистриб'ютори отримують від ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» знижки за виконання комерційних умов у наступних періодах, таким чином у каналах дистрибуції лікарських засобів Sanofi на території України існує два види цін:

- номінальна ціна, яка зазначається в угодах з дистриб'юторами і є базою для нарахування торгових надбавок;
- реальна ціна, яка фактично виникає у відносинах ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і його дистриб'юторів для визначеного переліку товарів після виконання дистриб'юторами комерційних умов, передбачених відповідними угодами.

(141) Відповідно до актів надання знижок, ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» надало дистриб'юторам ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ» такі знижки на товари, придбані ними у ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у 2011 році:

- ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» на суму [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] грн;
- ТОВ «БадМ» на суму [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] грн.

При цьому, за інформацією ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», у 2011 році оборот товару за Угодою 1 становить [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] грн; за Угодою 2 – [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] грн.

Разом з цим, у 2011 році ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» реалізувало ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» лікарських засобів з переліків А.1.3, А.2.3 та Особливого товару на суму [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] грн.

Відповідно до термінології Угоди 1 «Особливий товар» означає [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

Матеріалами справи встановлено, що Особливий товар у 2011 році ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» реалізувало лише дистриб'ютору ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.».

У 2011 році ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» реалізувало ТОВ «БадМ» лікарських засобів з переліків А.1.3 та А.2.3 на суму [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] грн.

Враховуючи, що знижка зменшує вартість лікарських засобів з переліків А.1.3, А.2.3 та Особливого товару, у 2011 році **в середньому знижка** на лікарські засоби із зазначених переліків становила для:

- ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» - **21,78 відсотка** вартості придбаних у ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарських засоби з переліків А.1.3, А.2.3. та Особливого товару, який відповідно до Угоди 1 реалізовувався виключно ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.»;
- ТОВ «БадМ» - **35,62 відсотка** вартості придбаних у ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарських засоби з переліків А.1.3, А.2.3.

При цьому у 2011 році розмір знижки коливався в діапазоні від 12 до 94 відсотків залежно від місяця року, лікарського засобу та дистриб'ютора.

- (142) Аналіз переліків лікарських засобів А.1.3 та А.2.3 показує, що у зазначених переліках містяться лікарські засоби, які не входять до Національного переліку та які мають 2 і більше аналогічних лікарських засобів (замінники) під торговими назвами інших виробників. Зокрема, це: Но-шпа, Фестал, Магне В6, Есенціале, Маалокс, Медокс, Кордарон, Зодак.
- (143) **Отже, наявні у відносинах ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» з ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», ТОВ «БадМ» комерційні умови побудовані таким чином, щоб за рахунок всіх лікарських засобів Sanofi стимулювати дистриб'ютора утримуватись від придбання та подальшої реалізації у значних обсягах лікарських засобів, які є конкурентами лікарським засобам Sanofi, при одночасному підтриманні високого рівня доходності лікарських засобів Sanofi за рахунок високих рівнів торгових надбавок (до 330 відсотків).**
- (144) Частки (у відсотках) лікарських засобів за різними переліками, реалізованих ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» дистриб'юторам ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» у 2011 році у натуральному та вартісному виразах, наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Структура портфелю лікарських засобів Sanofi, реалізованих ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» дистриб'юторам ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» у 2011 році

Перелік лікарських засобів, передбачених Угодою 1 та Угодою 2	ТОВ «БадМ»		ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.»	
	Частка в натуральному виразі (упаковках), %	Частка у вартісному виразі (грн), %	Частка в натуральному виразі (упаковках), %	Частка у вартісному виразі (грн), %
А.1.3	76,87	47,58	57,91	45,86
А.2.3	3,63	4,58	4,19	6,06
Особливий товар*	0	0	20,88	8,26
Лікарські засоби, які входять у Національний перелік	5,31	8,70	4,39	5,71
Всі інші лікарські засоби	14,19	39,14	12,63	34,11
Разом	100	100	100	100

Як видно з таблиці 1, у 2011 році структура портфелю лікарських засобів Sanofi, реалізованих ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» дистриб'ютору ТОВ «БадМ», має наступний вигляд.

Сукупна частка лікарських засобів, які входили до Національного переліку, та всіх інших лікарських засобів, які лише забезпечували збільшення розміру знижки, але на які знижка не поширювалася, становила:

- у натуральному виразі – 19,5 відсотка;
- у вартісному виразі – 47,84 відсотка.

При цьому сукупна частка лікарських засобів Sanofi з переліків А.1.3 та А.2.3, знижка на які поширювалася, становила:

- у натуральному виразі – 80,5 відсотка;
- у вартісному виразі – 52,16 відсотка.

Аналогічна ситуація мала місце у відносинах ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» у 2011 році. Структура портфелю лікарських засобів Sanofi, реалізованих ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» дистриб'ютору ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», має наступний вигляд.

Сукупна частка лікарських засобів, які входили до Національного переліку, та всіх інших лікарських засобів, які лише забезпечували збільшення розміру знижки, але на які знижка не поширювалася, становила:

- у натуральному виразі – 17,02 відсотка;
- у вартісному виразі – 39,82 відсотка.

При цьому сукупна частка лікарських засобів Sanofi з переліків А.1.3 та А.2.3, знижка на які поширювалася, становила:

- у натуральному виразі – 82,98 відсотка;
- у вартісному виразі – 60,18 відсотка.

(145) Разом з цим аналіз інформації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» показує, що **торгові надбавки** на лікарські засоби з переліків **А.1.3 та А.2.3** коливаються у діапазоні **від 260 до 330 відсотків**, при тому, що на всі інші лікарські засоби торгові надбавки знаходяться у діапазоні від (-4,22) до 14 відсотків.

(146) Отже, внаслідок встановлення ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» з дистриб'юторами ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ» зазначеного порядку розрахунку загальної суми знижки для дистриб'юторів відбувається крос-субсидування між різними групами (переліками) лікарських засобів Sanofi, а саме: групи, які містять лікарські засоби, в яких в обігу на території України відсутні замітники з тією самою МНН відповідного дозування та форми (далі – замітники), субсидують групи, що мають 2 і більше замітники.

При цьому таке субсидування відбувається не з метою зниження ціни для кінцевого споживача, а з метою стимулювати дистриб'ютора утримуватись від придбання у значних обсягах лікарських засобів у конкурентів ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» та подальшої їх реалізації в аптеки та на процедури державних закупівель.

Зазначене підтверджується наступним.

(147) Аналіз інформації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» про вартість реалізованих лікарських засобів Sanofi показав, що частки окремих лікарських засобів з переліків А.1.3 та А.2.3 від загальної вартості усіх реалізованих ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарських засобів є значними і, зокрема, становлять:

- Ессенціале форте Н капсули № 30 – 10,95 відсотка;

- Но-шпа 40 мг № 20, № 60, № 100 – 8,90 відсотка;
- Фестал № 20, № 100 – 5,98 відсотка;
- Кордарон табл. 200 мг № 30 – 3,85 відсотка;
- Магне-В6 табл. № 50, Магне-В6 преміум табл. № 60 – 3,72 відсотка;
- Маалокс (у різних формах та дозуваннях) – 1,35 відсотка.

При цьому сукупна частка всіх інших 160 лікарських засобів Sanofi становить 65,25 відсотка від загальної вартості усіх реалізованих ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарських засобів, і для кожного окремого лікарського засобу коливається у діапазоні від 0,004 до 4,2 відсотка.

- (148) Аналіз інформації окремих виробників лікарських засобів та дистриб'юторів показує, що обсяги придбання та реалізації ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» лікарських засобів з іншими торговими назвами, які є замінниками лікарських засобів Sanofi, є незначними, хоча ціни на такі лікарські засоби є меншими, ніж ціни на лікарські засоби Sanofi.
- (149) Разом з цим, відповідно до інформації окремих вітчизняних виробників лікарських засобів, у 2011 році обсяги реалізації цими виробниками дистриб'юторам ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ» лікарських засобів, які є замінниками лікарських засобів Sanofi, були незначними.

Тобто, виробники лікарських засобів змушені шукати інші канали збуту, при тому, що ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» були найбільшими учасниками на ринку послуг з постачання оптових партій лікарських засобів у широкому асортиментному наборі.

Приклад: лікарський засіб Sanofi КОРДАРОН таблетки 200 мг № 30 (фармакотерапевтична група - антиаритмічні препарати III класу. МНН аміодарону гідрохлорид 200 мг у формі таблеток).

- (150) Так, ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» у 2011 році придбало у ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарського засобу Кордарон таблетки 200 мг № 30 **більше у 282 рази за кількістю та у 732 рази за вартістю**, ніж його замінника у ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця». При цьому середньорічна ціна придбання лікарського засобу Кордарон таблетки 200 мг № 30 була вища у 2,6 разу, ніж його замінника виробництва ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця».

Середньорічна ціна реалізації ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» лікарського засобу Кордарон таблетки 200 мг № 30 була **вищою у 1,5 разу** від середньорічної ціни реалізації цим дистриб'ютором іноземного замінника під торговою назвою Аміокордин таблетки 200 мг № 30 та у **3,5 разу** від середньорічної ціни реалізації цим дистриб'ютором українського замінника – лікарського засобу Аміодарон-ЛХ 0,2 г № 30.

- (151) Так, ТОВ «БадМ» у 2011 році придбало у ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарського засобу Кордарон таблетки 200 мг № 30 **більше у 39 раз за кількістю та у 107 раз за вартістю**, ніж його замінника у ПАТ «Київський вітамінний завод». При цьому середньорічна ціна придбання лікарського засобу Кордарон таблетки 200 мг № 30 була вищою у 2,8 разу, ніж його замінника виробництва ПАТ «Київський вітамінний завод».

Середньорічна ціна реалізації ТОВ «БадМ» лікарського засобу Кордарон таблетки 200 мг № 30 була **вищою у 1,7 разу** від середньорічної ціни реалізації цим дистриб'ютором іноземного замінника під торговою назвою Аміокордин таблетки 200 мг № 30.

Приклад: лікарський засіб Sanofi НО-ШПА таблетки 40 мг № 20 (фармакотерапевтична група - засоби, які застосовуються при функціональних шлунково-кишкових розладах. МНН дротаверину гідрохлориду 40 мг у формі таблеток)

(152) ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» у 2011 році придбало у ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарського засобу Но-шпа таблетки 40 мг № 20 **більше у 781 раз за кількістю та у 1743 рази за вартістю**, ніж його замітника у ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця». При цьому середньорічна ціна придбання лікарського засобу Но-шпа таблетки 40 мг № 20 була вища у 2,2 разу, ніж його замітника виробництва ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця».

(153) ТОВ «БадМ» у 2011 році придбало у ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарського засобу Но-шпа таблетки 40 мг № 20 **більше у 119 раз за кількістю та у 268 раз за вартістю**, ніж його замітника у ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця». При цьому середньорічна ціна придбання лікарського засобу Но-шпа таблетки 40 мг № 20 була вищою у 2,2 разу, ніж його замітника виробництва ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця».

Приклад: лікарський засіб Sanofi ФЕСТАЛ драже (фармакотерапевтична група – ферментні препарати, які поліпшують процеси травлення. МНН панкреатин у формі драже).

(154) ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» у 2011 році придбало у ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарського засобу Фестал **більше у 35 разів за кількістю та у 206 разів за вартістю**, ніж його замітника у ПАТ «Вітаміни».

(155) ТОВ «БадМ» у 2011 році придбало у ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарського засобу Фестал **більше у 3,6 разу за кількістю та у 7,8 разу за вартістю**, ніж його замітника у ПрАТ «Технолог».

Приклад: лікарський засіб Sanofi ЕССЕНЦІАЛЄ ФОРТЕ Н капсули (фармакотерапевтична група – гепатотропні препарати. МНН есенціальні фосфоліпіди).

(156) Частка лікарського засобу Ессенціале форте Н капсули у загальних обсягах реалізації ТОВ «БадМ» лікарських засобів з діючою речовиною есенціальні фосфоліпіди у формі капсул становить **73,82 відсотка**.

Середньорічна ціна реалізації ТОВ «БадМ» лікарського засобу Ессенціале форте Н капсули №30 була вищою у **2,1 разу** від середньорічної ціни реалізації цим дистриб'ютором замітника під торговою назвою Есслівер форте № 30.

(157) Частка лікарського засобу Ессенціале форте Н капсули у загальних обсягах реалізації ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» лікарських засобів з діючою речовиною есенціальні фосфоліпіди у формі капсул становить **76,54 відсотка**.

При цьому середньорічна ціна реалізації ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» лікарського засобу Ессенціале форте Н капсули № 30 була вищою у **2,3 разу** від середньорічної ціни реалізації цим дистриб'ютором замітника під торговою назвою Есслівер форте № 30.

Приклад: лікарський засіб Sanofi МАГНЕ-В6 таблетки (фармакотерапевтична група – комплекс вітамінів групи В з мінералами. МНН комбінація речовин магнію лактату дигідрат та піридоксину гідрохлорид у формі таблеток).

- (158) Середньорічна ціна реалізації ТОВ «БадМ» лікарського засобу Магне-В6 таблетки №50 була вищою у **1,7 разу** від середньорічної ціни реалізації цим дистриб'ютором замінника під торговою назвою МагвітВ6 таблетки № 50.
- (159) Середньорічна ціна реалізації ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» лікарського засобу Магне-В6 таблетки № 50 була вищою у **1,35 разу** від середньорічної ціни реалізації цим дистриб'ютором замінника під торговою назвою МагвітВ6 таблетки № 50.

Приклад: лікарський засіб Sanofi МААЛОКС (фармакотерапевтична група – антациди. МНН комбінація речовин магнію гідроксид та алюмінію гідроксид).

- (160) Середньорічна ціна реалізації ТОВ «БадМ» лікарського засобу Маалокс таблетки жувальні № 20 була вищою у **1,8 разу** від середньорічної ціни реалізації цим дистриб'ютором замінника під торговою назвою Аджифлюкс таблетки жувальні № 20 (Індія).

Середньорічна ціна реалізації ТОВ «БадМ» лікарського засобу Маалокс суспензія флакон 250 мл була вищою у **2,4 разу** від середньорічної ціни реалізації цим дистриб'ютором замінника під торговою назвою Алмагель суспензія флакон 170 мл (Болгарія) та у **10,4 разу** іншого замінника - Аджифлюкс суспензія флакон 170 мл (Індія).

- (161) Середньорічна ціна реалізації ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» лікарського засобу Маалокс суспензія флакон 250 мл була вищою у **2,5 разу** від середньорічної ціни реалізації цим дистриб'ютором замінника під торговою назвою Алмагель суспензія флакон 170 мл (Болгарія).
- (162) Аналіз інформації, отриманої від ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ» про обсяги реалізації лікарських засобів Sanofi (зокрема, з переліків А.1.3 та А.2.3) та їх замінників (за МНН відповідного дозування та форми) з іншими торговими назвами, показує, що обсяги реалізації зазначеними дистриб'юторами лікарських засобів Sanofi є у рази більшими від їх значно дешевших замінників.

Зазначене відображено в таблицях 2 та 3.

Таблиця 2

Частка лікарського засобу Sanofi та його замінників, реалізованих дистриб'ютором ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» у 2011 році

МНН	Частки <u>в натуральних показниках</u> , %		Частки <u>у вартісних показниках</u> , %	
	лікарський засіб Sanofi	замінники	лікарський засіб Sanofi	замінники
Есенціальні фосфоліпіди у формі капсул	76,54	23,46	84,09	15,91
Аміодарону гідрохлорид 200 мг у формі таблеток	91,87	8,13	94,98	5,02
Комбінація речовин магнію лактату дигідрат та піридоксину гідрохлорид у	92,95	7,05	95,52	4,48

формі таблеток				
Дротаверину гідрохлорид 40 мг у формі таблеток	93,17	6,83	97,32	2,68
Панкреатин у формі драже/таблеток	26,34	73,66	46,80	53,20
Комбінація речовин алюмінію гідроксид та магнію гідроксид у формі таблеток	63,11	36,89	64,70	35,30

Таблиця 3

Частка лікарського засобу Sanofi та його замінників, реалізованих дистриб'ютором ТОВ «БадМ» у 2011 році

МНН	Частки в натуральних показниках, %		Частки у вартісних показниках, %	
	лікарський засіб Sanofi	замінники	лікарський засіб Sanofi	замінники
Есенціальні фосфоліпіди у формі капсул	73,82	26,18	81,78	18,22
Аміодарону гідрохлорид 200 мг у формі таблеток	84,23	15,77	92,16	7,84
Комбінація речовин магнію лактату дигідрат та піридоксину гідрохлорид у формі таблеток	74,95	25,05	83,90	16,10
Дротаверину гідрохлорид 40 мг у формі таблеток	89,12	10,88	95,68	4,32
Панкреатин у формі драже/таблеток	33,34	66,66	50,69	49,31
Комбінація речовин алюмінію гідроксид та магнію гідроксид у формі таблеток	60,46	39,54	56,75	43,25

- (163) Аналіз інформації окремих виробників лікарських засобів, які є замінниками лікарських засобів Sanofi, показує, що обсяг реалізації ними дистриб'юторам ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптима-Фарм, Лтд.» таких лікарських засобів у 2011 році був незначним порівняно з їх загальним обсягом реалізації кожного з таких товарів. Тобто, такі виробники вимушені були шукати інші канали збуту, ніж реалізація через найбільших широкоасортиментних дистриб'юторів України – ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптима-Фарм, Лтд.».
- (164) Разом з цим аптеки, особливо невеликі, потенційно можуть придбавати лікарські засоби передусім у широкоасортиментних дистриб'юторів, за винятком великих

аптечних мереж. Це пов'язано з економічної недоцільністю та у більшості випадків - з неможливістю придбання напряму у виробника/імпортера невеликої партії лікарських засобів у необхідному аптеці асортименті.

- (165) Отже, враховуючи наявність у дистриб'юторів ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» стимулів від ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» збільшувати придбання ними саме лікарських засобів Sanofi, утримуючись від придбання у значних обсягах товарів-замінників, а також нижчий розмір торговельної надбавки (у вартісному виразі) замінників через їх суттєво нижчу ціну, дистриб'ютори ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» економічно зацікавлені у збільшенні та/або підтриманні на високому рівні обсягів реалізації далі по ланцюгу збуту саме дорогих лікарських засобів Sanofi за рахунок обсягів дешевших замінників.
- (166) В умовах асиметрії в інформованості учасників ринку лікарських засобів про товар, який знаходиться в обігу, а також враховуючи, що пацієнти (фізичні особи) як найменш поінформовані учасники ринку самостійно за власні кошти придбають лікарські засоби для профілактики та лікування, наслідком для товару-замінника ускладненого доступу до кінцевого споживача у каналі продажів через широкоасортиментного дистриб'ютора може стати його відсутність або наявність у незначних обсягах на ринку.
- (167) Оскільки дистриб'ютори ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» є найбільшими учасниками на ринку послуг з постачання оптових партій лікарських засобів у широкому асортиментному наборі, а також те, що аптеки можуть придбавати лікарські засоби передусім у дистриб'юторів, таким чином відсутність чи наявність у незначному обсязі у дистриб'юторів ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» певних лікарських засобів впливатиме як на можливість аптеки, так і на можливість кінцевих споживачів вибрати між кількома лікарськими засобами.
- (168) Зазначене підтверджується інформацією, отриманою від ТОВ «Моріон». Так, обсяги реалізації у 2011 році через аптечну мережу лікарських засобів Sanofi, зокрема з переліку А.1.3, порівняно з їх значно дешевшими замінниками з іншими торговими назвами, є у рази більшими. Зокрема, це відображено в таблиці 4.

Таблиця 4

Частки окремих лікарських засобів Sanofi та їх замінників, реалізованих у 2011 році через аптеки

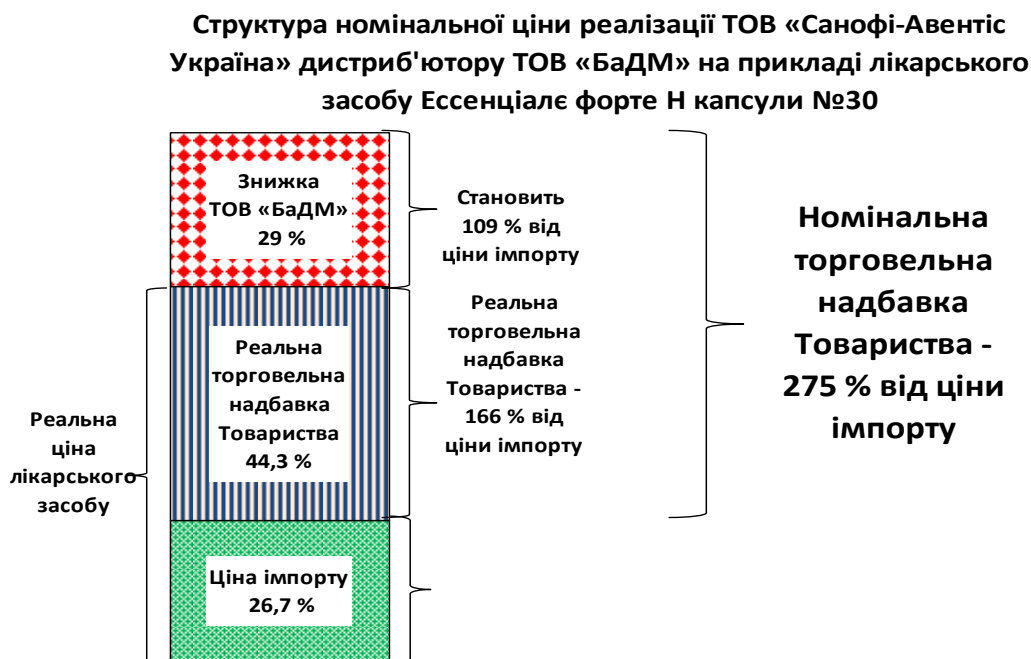
МНН	Частки в <u>натуральних</u> <u>показниках</u> , %		Частки у <u>вартісних</u> <u>показниках</u> , %	
	лікарський засіб Sanofi	замінники	лікарський засіб Sanofi	замінники
Есенціальні фосфоліпіди у формі капсул	93,14	6,86	95,84	4,16
Аміодарону гідрохлорид 200 мг у формі таблеток	78,27	21,73	88,22	11,78
Комбінація речовин магнію лактату дигідрат та піридоксину гідрохлорид у	83,61	16,39	89,94	10,06

формі таблеток				
Дротаверину гідрохлорид 40 мг у формі таблеток	87,54	12,46	94,06	5,94
Панкреатин у формі драже	38,85	61,15	54,23	45,77

- (169) Аналіз інформації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» про вартість придбання та реалізації лікарських засобів Sanofi показує, що у 2011 році середні торговельні надбавки (різниця між вартістю реалізації та вартістю придбання) ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» на лікарські засоби з переліку **A.1.3** становили **260-330 відсотків**, з переліку **A.2.3** – **260-275 відсотків** від ціни придбання.

При цьому зазначені розміри торговельних надбавок фактично були розподілені у певній пропорції між ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» та дистриб'юторами через застосування знижок.

- (170) Так, для прикладу, можна розглянути структуру ціни реалізації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» дистриб'юторам лікарського засобу Ессенціале форте Н капсули № 30. Зазначений лікарський засіб міститься у переліку А.1.3, і при цьому його частка від загальної вартості реалізованих ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» лікарських засобів є найбільшою і становить 10,95 відсотка.
- (171) Структуру ціни реалізації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» дистриб'ютору ТОВ «БадМ» лікарського засобу Ессенціале форте Н капсули № 30 у 2011 році відображено на рис. 4.

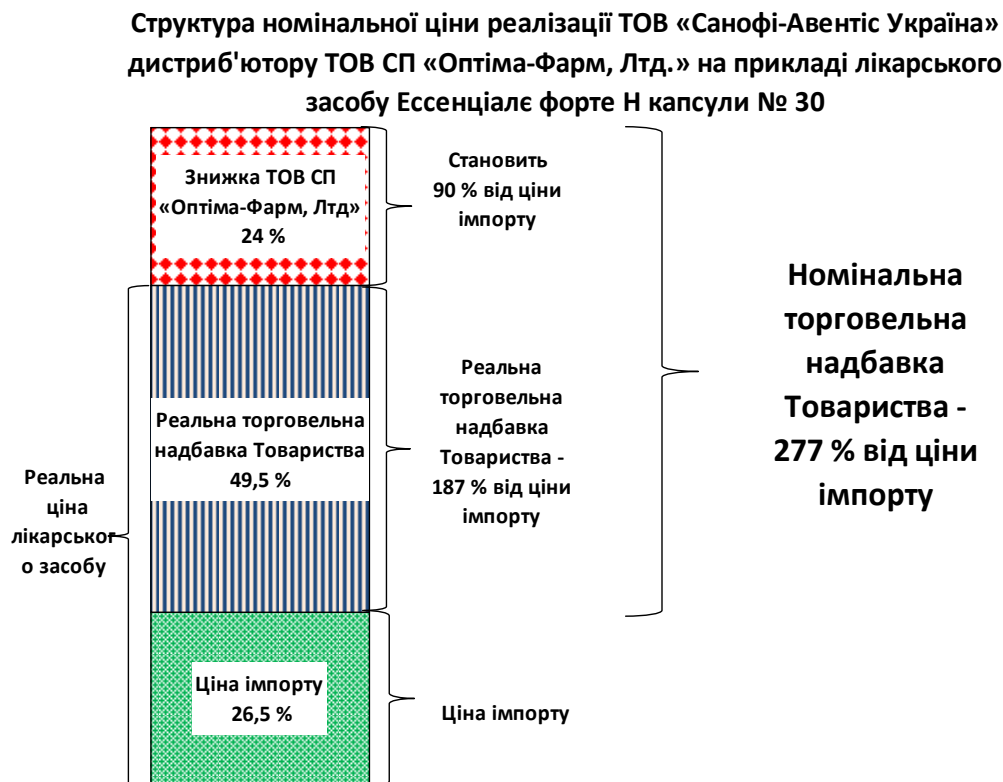

Рис. 4. Структура номінальної ціни реалізації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» дистриб'ютору ТОВ «БадМ» лікарського засобу Ессенціале форте Н капсули № 30 у 2011 році

Як видно з рисунка 4, номінальна ціна реалізації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» дистриб'ютору ТОВ «БадМ» складалася із ціни імпорту (придбання) ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» зазначеного лікарського засобу та торговельної надбавки у розмірі 275 відсотків від ціни імпорту. При цьому 29 відсотків від такої ціни становила знижка, отримана ТОВ «БадМ» згідно з актами надання знижки.

Тобто, фактично ціна реалізації цього лікарського засобу ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» ТОВ «БадМ» складалася із ціни імпорту (придбання), доходу ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у вигляді торговельної надбавки у розмірі 166 відсотків від ціни імпорту та доходу ТОВ «БадМ» у розмірі 109 відсотків від ціни імпорту, отриманого у вигляді знижки після факту реалізації цього лікарського засобу.

- (172) Структуру ціни реалізації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» дистриб'ютору ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» лікарського засобу Ессенціале форте Н капсули № 30 у 2011 році відображено на рис. 5.

Рис. 5. Структура номінальної ціни реалізації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» дистриб'ютору ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» лікарського засобу Ессенціале форте Н капсули № 30 у 2011 році

Як видно з рисунка 5, номінальна ціна реалізації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» дистриб'ютору ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» складалася із ціни імпорту (придбання) ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» зазначеного лікарського засобу та торговельної надбавки у розмірі 277 відсотків від ціни імпорту. При цьому 24 відсотки від такої ціни становила знижка, отримана ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» згідно з актами надання знижки.

Тобто, фактично ціна реалізації цього лікарського засобу ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» складалася із ціни імпорту (придбання), доходу ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у вигляді торговельної надбавки у розмірі 187 відсотків від ціни імпорту та доходу ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» у розмірі 90 відсотків від ціни імпорту, отриманого у вигляді знижки після факту реалізації цього лікарського засобу.

- (173) Отже, наявні у відносинах ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» з дистриб'юторами ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» комерційні умови (нарахування балів на весь перелік товару, встановлення цільових рівнів закупівель за кожною групою

товарів та обсягів товарів на складах, знижка на окремі товари після факту їх реалізації) та величина торговельної надбавки стимулюють дистриб'юторів більше придбавати та реалізовувати дорогих лікарських засобів Sanofi, ніж придбавати та реалізовувати дешевші замінники за іншими торговими назвами інших виробників.

Такі дії ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» та дистриб'юторів ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» забезпечують наявність у незначній кількості лікарських засобів, які є замінниками лікарських засобів Sanofi, в аптеках, аптечних пунктах та аптечних мережах, яким широкоасортиментні дистриб'ютори постачають лікарські засоби, а отже, обмеження змагання між ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» та іншими виробниками лікарських засобів, які є замінниками лікарських засобів Sanofi, з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг, внаслідок чого аптеки та споживачі мали б можливість вибирати між кількома товарами.

- (174) **Отже, угоджені дії ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і дистриб'юторів ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» можуть призвести до обмеження економічної конкуренції з боку дешевших замінників лікарських засобів Sanofi з переліків А.1.3 та А.2.3.**

Вплив договірних відносин ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» з дистриб'юторами на вартість лікарських засобів Sanofi, реалізованих через процедури державних закупівель

- (175) За реалізацію дистриб'юторами певних лікарських засобів Sanofi через процедури державних закупівель в Угоді 1 та Угоді 2 передбачено нарахування балів для розрахунку загальної суми знижки.

- (176) Відповідно до термінології Угод, **Пріоритетний товар** – види товару, просування якого серед споживачів має особливо вагоме значення для продавця, а **Пріоритетні споживачі** – всі державні та комунальні установи, що здійснюють закупівлю товару за рахунок коштів державного бюджету

Перелік Пріоритетного товару наведено у переліках А.1.4 та А.2.4.

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

Відповідно до Угоди 1 та Угоди 2 за реалізацію Пріоритетного товару Пріоритетним споживачам дистриб'юторам щоквартально нараховуються бали в сумі, що дорівнює [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

- (177) Аналіз інформації ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» про обсяги реалізації лікарських засобів Sanofi через процедури державних закупівель у 2011 році показує, що **частка Пріоритетного товару** від загальної вартості реалізованих цими дистриб'юторами через процедури державних закупівель лікарських засобів Sanofi становила: для **ТОВ «БадМ» - 80,69 відсотка; ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» - 47,38 відсотка.**

Частка лікарських засобів Sanofi, які були реалізовані дистриб'юторами через процедури державних закупівель, на які поширюється знижка (переліки А.1.3, А.2.3, Особливий товар), від загальної вартості реалізованих цими дистриб'юторами через процедури державних закупівель лікарських засобів Sanofi становила: для ТОВ «БадМ» - 8,20 відсотка; ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» - 22,51 відсотка.

Вартість реалізації дистриб'юторами ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» лікарських засобів Sanofi через процедури державних закупівель у 2011 році відображена у таблиці 5.

Таблиця 5

Перелік лікарських засобів	Вартість реалізації дистриб'ютором ТОВ «БаДМ» лікарських засобів Sanofi через процедури державних закупівель, грн	Вартість реалізації дистриб'ютором ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» лікарських засобів Sanofi через процедури державних закупівель, грн
Разом усі лікарські засоби Sanofi	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	3 118 127,21
у т. ч. Пріоритетний товар	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	1 477 460,96
Лікарські засоби з переліків А.1.3 та А.2.3	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	678 481,43
Особливий товар	-	23 561,15

(178) При цьому аналіз інформації ТОВ «БаДМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» свідчить, що зазначені дистриб'ютори у 2011 році реалізовували лікарські засоби Sanofi через процедури державних закупівель за цінами, які були вищими від середніх цін реалізації цих лікарських засобів в аптеки.

Такі тенденції спостерігалися як для лікарських засобів Sanofi, визначених як Пріоритетний товар, так і для лікарських засобів з переліків А.1.3 та А.2.3.

Ланцюг збуту окремих лікарських засобів Sanofi за участі ТОВ «БаДМ» наведено у таблиці 6 на прикладі лікарських засобів Лантус, Граноцит 34, Елоксатин, Кордарон таблетки, Ессенціале форте Н капсули, Магне-В6 таблетки, Но-шпа таблетки 40 мг № 20, Фестал драже № 100.

Таблиця 6

№ з/п	Торговельна назва (за алфавітом)	Середньорічна вартість 1 імпортованої упаковки, грн (імпортувало ТОВ «Санofi-Авентіс Україна»)	Номінальна середньорічна вартість 1 упаковки, реалізованої ТОВ «Санofi-Авентіс Україна» дистриб'ютору ТОВ «БаДМ», грн	Реальна середньорічна вартість 1 упаковки, реалізованої ТОВ «Санofi-Авентіс Україна» дистриб'ютору ТОВ «БаДМ», грн (мінус знижка на певні	Середньорічна вартість 1 упаковки, реалізованої дистриб'ютором ТОВ «БаДМ» своїм контрагентом (крім державних закупівель), грн	Середньорічна вартість 1 упаковки, реалізованої дистриб'ютором ТОВ «БаДМ» через процедури державних закупівель, грн	Середньорічна вартість 1 упаковки, реалізованої аптеками кінцевим споживачам, грн (дані ТОВ «Моріон»)
-------	----------------------------------	--	---	---	---	--	---

				товари відповідно до актів надання знижки*)			
Протидіабетичні засоби (препарати групи інсуліну)							
1	Лантус ін р-н 3мл (100МО/мл), картр № 5	947,48	991,69	991,69	990,22	1 001,17	1 084,71
Онкологічні препарати							
2	Граноцит 34 ліоф пор/ін 33,6 ММО, фл. № 5	9 552,11	9 791,42	9 791,42	9 565,14	10 122,57	11 439,09
3	Елоксатин конц-т для інф. 50 мг фл. № 1	2 656,85	2 608,90	2 608,90	748,38	0,00	0,00
Лікарські засоби з переліків А.1.3 та А.2.3							
4	Ессенціале форте Н капс. № 30*	17,64	66,19	46,99	64,94	70,34	74,24
5	Кордарон табл. 200 мг № 30*	15,27	55,94	40,28	55,10	59,51	65,43
6	Магне-В6 табл. вкр. обол. № 50*	16,17	60,88	40,18	59,67	63,85	71,35
7	Но-шпа табл. 40 мг № 20*	3,33	12,80	8,45	12,54	13,50	14,88
8	Фестал драже № 100*	15,79	59,39	39,79	58,12	62,66	70,07

Ланцюг збуту окремих лікарських засобів Sanofi за участю ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» наведено у таблиці 7 на прикладі лікарських засобів Лантус, Граноцит 34, Елоксатин, Кордарон таблетки, Ессенціале форте Н капсули, Магне-В6 таблетки, Но-шпа таблетки 40 мг № 20, Фестал драже № 100 .

Таблиця 7

№ з/п	Торговельна назва (за алфавітом)	Середньорічна вартість 1 імпортованої упаковки, грн (імпортувало ТОВ «Санofi-Авентіс Україна»)	Номінальна середньорічна вартість 1 упаковки, реалізованої ТОВ «Санofi-Авентіс Україна» дистриб'ютору ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд», грн	Реальна середньорічна вартість 1 упаковки, реалізованої ТОВ «Санofi-Авентіс Україна» дистриб'ютору ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд», грн (мінус знижка на певні товари відповідно до актів надання знижки*)	Середньорічна вартість 1 упаковки, реалізованої дистриб'ютором ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд» своїм контрагентом (крім державних закупівель), грн	Середньорічна вартість 1 упаковки, реалізованої дистриб'ютором ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд» через процедури державних закупівель, грн	Середньорічна вартість 1 упаковки, реалізованої аптеками кінцевим споживачем, грн (дані ТОВ «Моріон»)
-------	----------------------------------	--	--	--	--	--	---

Протидіабетичні засоби (препарати групи інсуліну)							
1	Лантус ін р-н 3мл (100МО/мл), картр № 5	947,48	972,98	972,98	918,57	967,36	1 084,71
Онкологічні препарати							
2	Граноцит 34 ліоф пор/ін 33,6 ММО, фл. № 5	9 552,11	9 772,70	9 772,70	8 278,76	0,00	11 439,09
3	Елоксатин конц-т для інф. 50 мг фл. № 1	2 656,85	2 625,45	2 625,45	1 121,29	2 538,24	0,00
Лікарські засоби з переліків А.1.3 та А.2.3							
4	Ессенціале форте Н капс. № 30*	17,64	66,56	50,58	62,10	61,29	74,24
5	Кордарон табл. 200 мг № 30*	15,27	55,81	37,95	52,90	53,76	65,43
6	Магне-В6 табл. вкр. обол. № 50*	16,17	60,40	45,30	57,15	58,22	71,35
7	Но-шпа табл. 40 мг № 20*	3,33	12,72	9,67	11,86	12,05	14,88
8	Фестал драже № 100*	15,79	59,34	45,69	59,61	55,04	70,07

- (179) Лікарські засоби Sanofi з переліків А.1.3 та А.2.3, на які поширювалась знижка від ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», дистриб'ютори у 2011 році також реалізовували через процедури державних закупівель за цінами, які були вищими від середніх цін реалізації цих лікарських засобів.
- (180) Так, динаміку середніх цін придбання та реалізації ТОВ «БадМ» лікарського засобу **Магне-В6 табл. № 50**, а також динаміку середніх цін реалізації цього лікарського засобу зазначеним дистриб'ютором через процедури державних закупівель відображено на рис. 6.

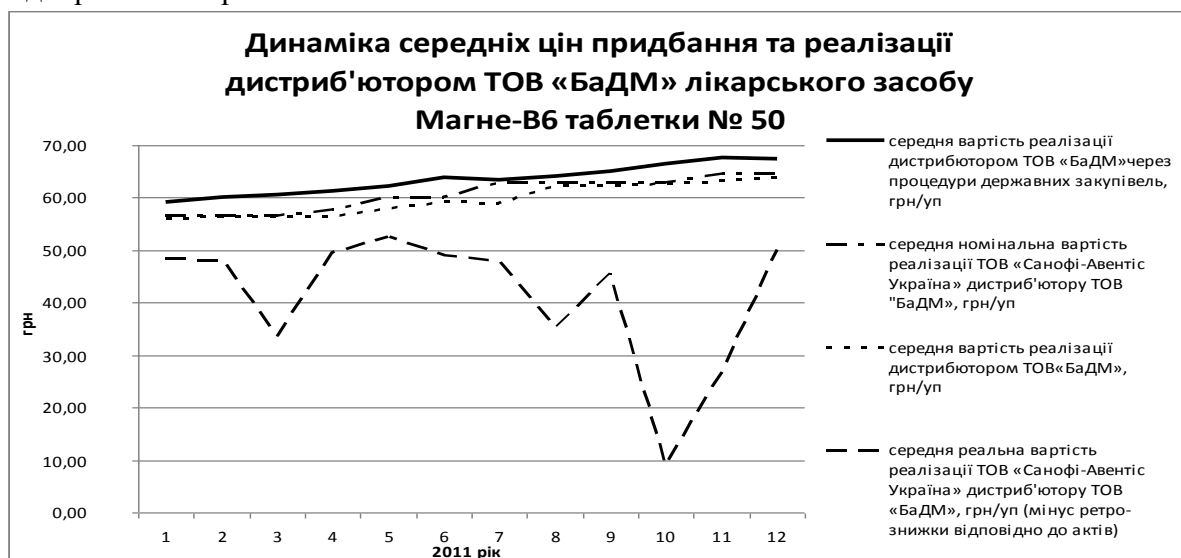

Рис. 6

- (181) Динаміку середніх цін придбання та реалізації ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» лікарського засобу **Магне-В6 табл. № 50**, а також динаміку середніх цін реалізації цього лікарського засобу зазначеним дистриб'ютором через процедури державних закупівель відображено на рис. 7.

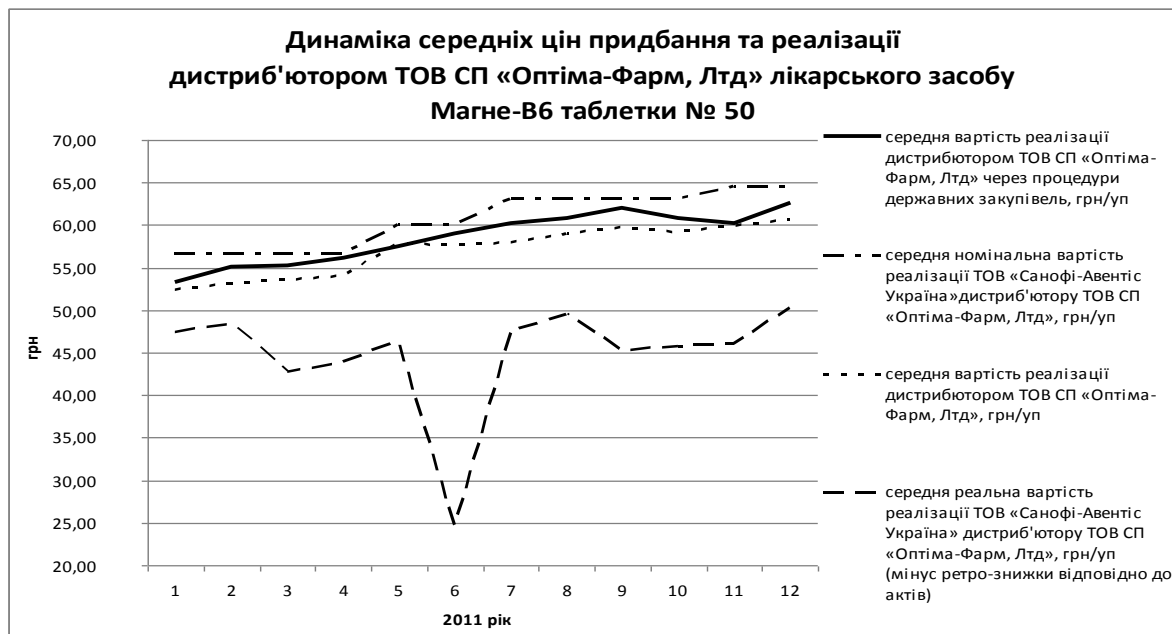

Рис. 7

- (182) Як видно з інформації, наведеної у таблицях 4 і 5, на графіках, зображених на рисунках 6 та 7, дистриб'ютори ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» у 2011 році реалізовували лікарські засоби Sanofi через процедури державних закупівель за цінами, які були вищими від середніх цін реалізації зазначених лікарських засобів.

Разом з цим знижка, яку ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» надавало дистриб'юторам на лікарські засоби з переліків А.1.3 та А.2.3, не зменшувала вартості цих лікарських засобів, які були реалізовані через процедури державних закупівель.

- (183) Отже, система договірних відносин, яка діяла у 2011 році між ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ «БадМ», ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», забезпечила можливість підвищення цін на лікарські засоби Sanofi, реалізовані дистриб'юторами ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» через процедури державних закупівель.

Розподіл ринку за асортиментом товарів

- (184) Крім знижки, яка зменшує вартість лікарських засобів Sanofi, наведених у переліках А.1.3 та А.2.3, ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у 2011 році надавало ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», відповідно до Додаткової угоди № 5 до Угоди 1, **знижку на Особливий товар** (додаток 13 до цього рішення).
- (185) Так, згідно із Додатковою угодою № 5 до Угоди 1:

«Особливий Товар» - [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

1.3.1. **Знижка на Особливий Товар розраховується виходячи із суми Балів**, накопичених ПРОДАВЦЕМ завдяки виконанню Комерційних Умов у частині, яка стосується безпосередньо особливого Товару.

1.3.2. Загальна сума Балів, яка може бути накопичена ПОКУПЦЕМ щодо особливого Товару (далі - Балів) розраховується у відсотках від Обсягів Закупівлі Особливого Товару та/або суми сплачених інвойсів (рахунків-фактур) щодо Особливого Товару та залежить від виконання ПОКУПЦЕМ Комерційних умов у частині, яка стосується безпосередньо Особливого Товару, а саме:

- a) накопичувальний елемент 1 – *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*;
- b) накопичувальний елемент 2 – *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*;
- c) за просування Особливих Товарів, які перелічені в Додатку 1 – *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.

Сума Знижки на Особливий Товар розраховується за формулою:

Сума Знижки на Особливий Товар = сума накопичених Балів за відповідний період * 1 грн.

Розрахована сума Знижки на Особливий Товар підтверджується Актом надання Знижки на Особливий Товар, який підписується обома Сторонами:

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

Визначена в Акті сума Знижки на Особливий Товар зменшує вартість Особливих Товарів, перелічених та визначених в такому Акті.

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

- (186) Разом з цим лікарські засоби, які ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» відносить до категорії Особливий товар, які містяться у Додатковій угоді № 5 до Угоди 1, відсутні у переліках А.1.1, А.1.2, А.1.3, А.1.4, А.1.5, А.2.1, А.2.2, А.2.3, А.2.4.
- (187) За інформацією ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», у 2011 році Особливий товар був реалізований лише ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» на загальну суму *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* млн грн.
- (188) Аналіз інформації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» показує, що ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у 2010 році реалізувало усім своїм дистриб'юторам товару, віднесеного до Категорії 1 Особливого товару, на загальну суму *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* млн грн (у тому числі дистриб'ютору ТОВ «БадМ» на суму *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* млн грн; дистриб'ютору ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» на суму *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* млн грн).

Товару, віднесеного до Категорії 2 Особливого товару, у 2010 році ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» реалізувало на загальну суму *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* млн грн (у тому числі дистриб'ютору ТОВ «БадМ» на суму *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* млн грн; дистриб'ютору ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» на суму *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* млн грн).

Зазначене відображено в таблиці 8.

Реалізація ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» дистриб'юторам Особливого товару (із розбивкою за категоріями) у 2010-2011 роках у вартісному вираженні

Вартість Особливого товару, реалізованого Товариством, млн грн	Категорія 1 Особливого товару		Категорія 2 Особливого товару	
	2010 рік	2011 рік	2010 рік	2011 рік
Загальна вартість, млн грн	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]
у т. ч. реалізованого дистриб'ютору ТОВ «БадМ»	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	0	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	0
реалізованого дистриб'ютору ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.»	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

Порівняння загальних обсягів реалізації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» товару, віднесеного до Категорії 1 Особливого товару, у 2010 році та встановленого Додатковою угодою № 5 до Угоди 1 цільового рівня на 2011 рік для накопичувального елемента 1, показує, що ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» заплановано зростання обсягів продажу цього товару щонайменше на 5 відсотків.

При цьому для нарахування балів та відповідно отримання знижки згідно з Додатковою угодою № 5 до Угоди 1 дистриб'ютор ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» у 2011 році має придбати у ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» товару з Категорії 1 Особливого товару на суму у діапазоні від [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] млн грн.

Тобто, з урахуванням умов Додаткової угоди № 5 до Угоди 1, у 2011 році зростання обсягів продажу ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» Особливого товару Категорії 1 має становити від 10 до 25 відсотків порівняно з 2010 роком (див. рис. 8).

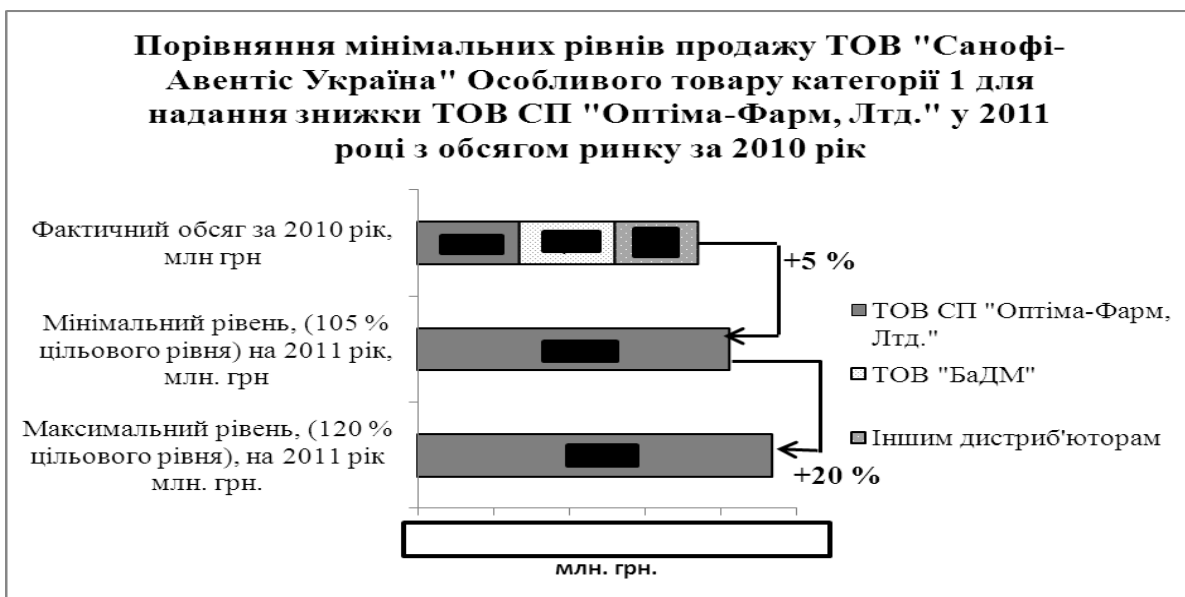

Рис. 8

Що стосується Категорії 2 Особливого товару, аналіз інформації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» показує, що ним заплановано зростання обсягів продажу цього товару на 17 відсотків.

При цьому для нарахування балів та відповідно отримання знижки згідно з Додатковою угодою № 5 до Угоди 1 дистриб'ютор ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» у 2011 році має придбати у ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» товару з Категорії 2 Особливого товару на суму у діапазоні [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] млн грн.

Тобто, з урахуванням умов Додаткової угоди № 5 до Угоди 1, у 2011 році зростання обсягів продажу ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» Особливого товару Категорії 2 має становити від 30 до 50 відсотків порівняно з 2010 роком (див. рис. 9).

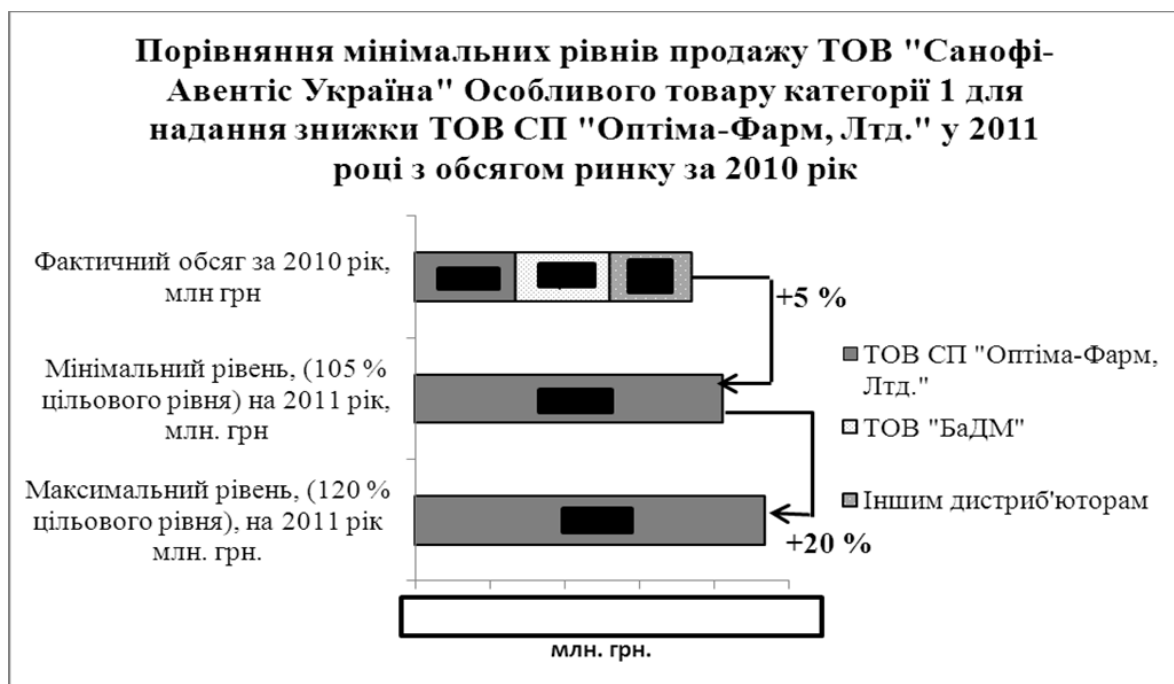

Рис. 9

- (189) Отже, аналіз фактичних обсягів реалізації Особливого товару у 2010 році та умов Додаткової угоди № 5 до Угоди 1 показує, що для отримання від ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» відповідної знижки дистриб'ютору ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» у 2011 році необхідно придбати Особливого товару на суму, що перевищує загальну вартість реалізації ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» Особливого товару у 2010 році.
- (190) Тобто, ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» та його дистриб'ютор ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» встановили цільові рівні придбання та відповідні бали для нарахування знижки за їх досягнення/перевищення відповідно до Додаткової Угоди № 5 до Угоди 1 в розмірі, що становить від 105 % до 120 % від загального обсягу ринку препаратів Особливого товару категорії 1 та категорії 2 за 2010 рік. Враховуючи стабільний обсяг ринку препаратів Особливого товару категорії 1 та категорії 2 у 2010 та 2011 роках, жоден потенційний конкурент ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» навіть теоретично не міг отримати таких самих знижок, оскільки встановлений цільовий рівень продажів для надання знижок перевищує фактичний обсяг ринку. Крім того, при сталому обсягу ринку, що підтверджується даними таблиці 8, реалізація препаратів Особливого товару категорії 1 та категорії 2 іншому дистриб'ютору не дозволить досягти цільового рівня знижок жодному з них. Відтак, жодна частина ринку не залишається відкритою для конкуренції.
- (191) **Отже, договірні відносини, які діяли у 2011 році між ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», на виконання яких ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» реалізовувало у 2011 році Особливий товар лише ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», стосуються розподілу ринків лікарських засобів компаній Групи Sanofi за асортиментом товарів.**
- (192) Комітетом встановлено, що Угода 1 та Угода 2, із відповідними змінами та доповненнями, були чинними також у 2012-2013 роках.
- (193) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про захист економічної конкуренції» узгодженими діями є укладення суб'єктами господарювання угод у будь-якій формі, прийняття об'єднаннями рішень у будь-якій формі, а також будь-яка інша погоджена конкурентна поведінка (діяльність, бездіяльність) суб'єктів господарювання.
- (194) Отже, дії, вчинені шляхом укладення угод ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ «БадМ», умовами яких передбачені такі механізми ціноутворення, що стимулюють обмеження конкуренції на ринках лікарських засобів Sanofi з боку більш дешевих замінників, стосуються розподілу ринку за асортиментом товару, а також забезпечують можливість підвищення цін на лікарські засоби Sanofi під час їх реалізації через процедури державних закупівель, можуть призвести до обмеження конкуренції.

Враховуючи вищевикладене, дії:

- (а) ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» щодо укладення угоди купівлі-продажу від 25.03.2009 № 2009/07САУ/02, із відповідними змінами та доповненнями, які були чинними у 2011 році, умови якої передбачають такі механізми ціноутворення, що стимулюють обмеження конкуренції на ринках лікарських засобів Sanofi з боку більш дешевих замінників, стосуються розподілу ринку за асортиментом товару, а також забезпечують можливість підвищення цін на лікарські засоби Sanofi під час їх реалізації через процедури державних закупівель, є порушенням, передбаченим частиною першою статті 6 та пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які можуть призвести до обмеження конкуренції;

- (б) ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ «БадМ» щодо укладення угоди купівлі-продажу від 25.03.2009 № 2009/10САУ/02, із відповідними змінами і доповненнями, які були чинними у 2011 році, умови якої передбачають такі механізми ціноутворення, що стимулюють обмеження конкуренції на ринках лікарських засобів Sanofi з боку більш дешевих замінників, а також забезпечують можливість підвищення цін на лікарські засоби Sanofi під час їх реалізації через процедури державних закупівель, є порушенням, передбаченим частиною першою статті 6 та пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які можуть призвести до обмеження конкуренції.
- (195) Відповідно до інформації уповноваженого представника ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» Назаренка М., наведеною в листі від 16.05.2017 № 238/01 (вх. № 8-143/4628 від 16.05.2017), у 2017 році ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» здійснює продаж лікарських засобів Sanofi дистриб'юторам ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ» на підставі таких угод:
- (а) договір поставки від 25.12.2013 № САУ02/2014, укладений між ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», із змінами і доповненнями;
- (б) договір поставки від 25.12.2013 № САУ01/2014, укладений між ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ «БадМ», із змінами і доповненнями.
- (196) Аналіз чинних станом на 01.05.2017 договорів поставки, відповідно до яких ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» здійснює продаж лікарських засобів Sanofi на території України, свідчить про таке:
- (а) умови угод є однаковими для всіх дистриб'юторів ТОВ «Санофі-Авентіс Україна»;
- (б) комерційні умови, визначені у додатках до договорів, однакові для всіх дистриб'юторів ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» та встановлюють для дистриб'юторів:
- мінімальний обсяг продукції за одним замовленням на суму не менше 3,5 млн грн (при цьому замовлення з меншим обсягом продукції не буде прийнято до виконання);
  - вимогу щодо підтримання мінімального запасу продукції, а саме кількість продукції кожної групи має бути не менша, ніж обсяг реалізації такої продукції дистриб'ютором за 35 календарних днів, з розрахунку середньої реалізації за останні 3 звітні періоди;
  - рекомендований рівень запасу продукції, а саме кількість продукції кожної групи має бути не менша, ніж обсяг реалізації такої продукції дистриб'ютором за 42 календарних дні, з розрахунку середньої реалізації за останні 3 звітні періоди;
  - надання знижок дистриб'юторам, а саме:
    - за передплату або дострокову оплату (які відразу зменшують вартість продукції у відповідному замовленні дистриб'ютора);
    - за підтримання рекомендованого рівня запасів продукції (надається у наступному за звітним періоді);
    - разові (цільові) знижки. Відповідно до комерційних умов «разові (цільові) знижки можуть надаватися у зв'язку з разовими заходами Продавця або з метою забезпечення цінової конкуренції Продукції, що бере участь у приватних тендерах або процедурах публічних закупівель за кошти державного або місцевого бюджетів. Умови надання таких знижок викладаються в наказах або інших внутрішніх документах Продавця, які стосуються визначених заходів або тендерів, та закріплюються у

відповідних додаткових угодах до Договору (якщо застосовно)» (одразу зменшують ціну продукції у відповідному замовленні дистриб'ютора);

- компенсацію логістичних/транспортних витрат;
- компенсацію витрат на доставку інсулінів;
- зобов'язання надання звітів ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» «протягом двох робочих днів після закінчення відповідно звітнього періоду, та щотижнево, якщо Покупець має таку технічну можливість».

(в) відсутні обмеження щодо територіального продажу дистриб'юторами лікарських засобів Sanofi.

(197) Отже, з 2014 року комерційна політика ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» в частині надання знижок своїм дистриб'юторам зазнала змін.

7. АНАЛІЗ ЗАПЕРЕЧЕНЬ ВІДПОВІДАЧІВ НА ПОДАННЯ З ПОПЕРЕДНІМИ ВИСНОВКАМИ У СПРАВІ

(198) У відповідь на подання від 24.04.2017 № 242-26.13/304-12/147-спр/кі з попередніми висновками за результатами розгляду справи № 242-26.13/304-12 відповідачі у справі надали Комітету зауваження та пояснення, зміст яких зводиться до наступного.

Зауваження ТОВ «Санофі-Авентіс Україна»

(199) У листах від 13.06.2017 № 380/01 (вх. № 8-01/471-кі від 16.06.2017), від 15.06.2017 № 385/01 (вх. № 8-01/466-кі від 15.06.2017), від 03.11.2017 № 600/01 (вх. № 8-01/912-кі від 03.11.2017), від 06.11.2017 № 602/01 (вх. № 8-01/916-кі від 07.11.2017) ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» надало Комітету зауваження та пояснення, зміст яких зводиться до наступного.

(200) Неправильне, на думку ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», визначення Комітетом ринку.
Так, ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» зазначає, що [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

(201) Неправильна кваліфікація дій.

На думку ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

На думку ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», у поданні про попередні висновки у справі відсутні докази того, що [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

На думку ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

(202) Високі ціни при здійсненні державних закупівель не можуть бути провинною ТОВ «Санофі-Авентіс Україна».

На думку ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «Санофі-Авентіс Україна»

(203) Пояснення ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» щодо неправильного визначення Комітетом ринку спростовуються наступним.

Комітетом під час розгляду справи № 242-26.13/304-12 визначення товарних меж ринку здійснювалося відповідно до положень Методики визначення монопольного

(домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядження Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р.

Так, пунктом 4.2. Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку передбачено, що визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації, цін.

Враховуючи, що умови споживання та реалізації лікарських засобів регламентовані великою кількістю законодавчих та нормативно-правових актів, не зважати на них під час розгляду справи № 242-26.13/304-12 Комітет не міг, оскільки це було б порушенням Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку та суперечило би принципам законності.

Так, відповідно до статті 9 Закону України «Про лікарські засоби» лікарські засоби допускаються до застосування в Україні після їх державної реєстрації, крім випадків, передбачених цим Законом.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про лікарські засоби» на територію України можуть ввозитись лікарські засоби, зареєстровані в Україні, за наявності сертифіката якості, що видається виробником.

Порядок державної реєстрації (перереєстрації) лікарських засобів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.05.2005 № 376, встановлює механізм проведення державної реєстрації (перереєстрації) лікарських засобів, визначених статтею 2 Закону України «Про лікарські засоби», застосування яких в Україні допускається тільки після такої реєстрації.

Відповідно до пункту 3.8 Порядку експертизи, лікарський засіб не може бути рекомендований до державної реєстрації, якщо за результатами спеціалізованої експертизи не підтвердились висновки щодо його ефективності, безпеки та якості.

Отже, для того, щоб стати товаром у значенні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», тобто предметом господарського обороту, лікарський засіб має бути зареєстрований відповідно до Порядку реєстрації за результатами відповідної експертизи.

Подання від 24.04.2017 № 242-26.13/304-12/147-спр/кі з попередніми висновками за результатами розгляду справи № 242-26.13/304-12 містить детальний аналіз нормативно-правових актів, що стосуються взаємозамінності лікарських засобів виходячи зі споживчих характеристик лікарських засобів, умов споживання лікарських засобів, умов реалізації та цін на лікарські засоби, державного регулювання цін, рівня цін тощо.

Крім аналізу нормативно-правових актів, зокрема, що стосуються взаємозамінності лікарських засобів виходячи зі споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та рівня цін, державного регулювання цін під час визначення товарних меж ринків, на яких реалізувалися лікарські засоби Sanofi, та визначення товару, Комітетом було проаналізовано, зокрема, відповідні інструкції для медичного застосування цих лікарських засобів, клінічні протоколи медичної допомоги при відповідних захворюваннях.

Лікарські засоби за міжнародними непатентованими назвами або їх комбінаціями, перелічені у протоколах надання медичної допомоги, не можна вважати взаємозамінними для кожного пацієнта. Це перелік лікарських засобів за міжнародними непатентованими назвами або їх комбінаціями, які Міністерство охорони здоров'я України дозволяє вибирати лікарю для призначення певному пацієнту виходячи з його індивідуальних потреб.

Зазначене підтверджується висновками провідних медичних установ, а саме: Державної установи «Національний науковий центр «Інститут кардіології імені академіка М.Д. Стражеска» Національної академії медичних наук України, Національного інституту раку, Державної установи «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського Національної академії медичних наук України», Державної установи «Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України», Державної установи «Інститут неврології, психіатрії та наркології Національної академії медичних наук України», Державної установи «Інститут серця Міністерства охорони здоров'я України».

Разом з цим, у 2010-2011 роках, і зараз під час закупівлі лікарських засобів через процедури державних закупівель учасники таких процедур керуються Переліком лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів, який складається за міжнародними непатентованими назвами із зазначенням п'ятого рівня АТХ.

Комітет під час розслідування справи № 242-26.13/304-12, застосовуючи законодавчі та нормативно-правові акти у сфері обігу лікарських засобів, керуючись Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, визначив, що у 2010-2011 роках 27 із 174 лікарських засобів Sanofi, які ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» реалізовувало на території України, є такими, що не мають товарів-замінників, оскільки містять в своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт (їх комбінацію) визначеного дозування та лікарської форми, що не містяться в будь-якому іншому лікарському засобі.

З урахуванням зазначеного Комітет не вбачав необхідності та доцільності проведення аналізу потужності конкуренції з боку препаратів-замінників кожного з «унікальних» препаратів Sanofi, оскільки такі препарати у 2010-2011 роках були відсутні на території України.

У той же час стосовно інших 147 лікарських засобів Sanofi у поданні від 24.04.2017 № 242-26.13/304-12/147-спр/кі з попередніми висновками за результатами розгляду справи № 242-26.13/304-12 міститься аналіз переліку взаємозамінних лікарських засобів, у тому числі з урахуванням різниці у цінах.

Разом з цим, у своїх запереченнях ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» не наводить жодних доказів, які б суперечили чи спростовували висновки Комітету.

(204) Зауваження ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» щодо неправильної кваліфікації Комітетом дій відповідачів спростовуються наступним.

Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про захист економічної конкуренції» узгодженими діями є укладення суб'єктами господарювання угод у будь-якій формі, прийняття об'єднаннями рішень у будь-якій формі, а також будь-яка інша погоджена конкурентна поведінка (діяльність, бездіяльність) суб'єктів господарювання.

Отже, Угода 1 між ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», Угода 2 між ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ «БадМ» є узгодженими діями.

При цьому в тексті подання від 24.04.2017 № 242-26.13/304-12/147-спр/кі з попередніми висновками за результатами розгляду справи № 242-26.13/304-12 не міститься жодних тверджень чи натяків на існування внаслідок укладення Угоди 1 та Угоди 2 ексклюзивних відносин ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» з ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ» порівняно з іншими широко асортиментними

дистриб'юторами на території України. Усі зауваження та пояснення ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» з цього приводу є лише його припущеннями.

Натомість, як встановлено Комітетом, положення Угоди 1 та Угоди 2 стимулюють дистриб'юторів більше придбавати дорогих лікарських засобів Sanofi, ніж їх дешевших замінників. Зокрема, це відбувається через нарахування балів при розрахунку загального розміру знижки для дистриб'юторів за підтримання складських запасів, за реалізацію Пріоритетного товару, встановлення цільових рівнів закупівлі лікарських засобів з відповідних переліків.

Отже, саме така комерційна політика та, як наслідок, економічна вигода у відносинах ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і його дистриб'юторів у вигляді значної знижки спонукає останніх придбавати більше дорогих лікарських засобів Sanofi за рахунок утримання від придбання у значних обсягах дешевших замінників інших виробників.

ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» як у 2010-2011 роках, так і зараз є найбільшими учасниками на ринку послуг з постачання оптових партій лікарських засобів у широкому асортиментному наборі. Враховуючи, що аптеки можуть придбавати лікарські засоби передусім у дистриб'юторів, таким чином відсутність чи наявність у незначному обсязі у дистриб'юторів ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» певних лікарських засобів впливатиме як на можливість аптеки, так і на можливість кінцевих споживачів вибирати між кількома лікарськими засобами.

Частки лікарських засобів Sanofi та їх замінників, які були реалізовані дистриб'юторами ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ» у 2011 році, наведено у таблицях 2 та 3. Як видно із зазначених таблиць, частки (за обсягами реалізації та вартістю) лікарських засобів Sanofi, які були реалізовані дистриб'юторами ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ», є у рази більшими від їх значно дешевших замінників.

При цьому замінники лікарських засобів Sanofi не мали настільки ж ефективних засобів доступу до кінцевих споживачів, що підтверджується інформацією, отриманою від ТОВ «Моріон» (лист вх. № 8-143/953 від 31.01.2017) про обсяги реалізації через аптечну мережу в Україні лікарських засобів за визначеними міжнародними непатентованими назвами визначеного дозування та форми, аналіз якої було наведено у таблиці 2 подання від 24.04.2017 № 242-26.13/304-12/147-спр/кі з попередніми висновками за результатами розгляду справи № 242-26.13/304-12.

Отже, внаслідок наявності замінників на ринку у незначних обсягах перевага споживачів щодо дорогих лікарських засобів Sanofi не пов'язана передусім з якістю лікарських засобів Sanofi.

Зокрема, це підтверджується інформацією ТОВ «Моріон» (лист вх. № 8-143/953 від 31.01.2017), аналіз якої показує, що обсяги реалізації (в упаковках) лікарських засобів Sanofi впродовж 2010-2013 років зростають, незважаючи на наявність на ринку значно дешевших замінників.

Так, динаміку обсягів реалізації та середньорічної ціни впродовж 2010-2015 років на лікарський засіб Sanofi Кордарон 200 мг таблетки та його замінників (лікарських засобів з МНН амідарон дозуванням 200 мг у формі таблеток) зображено на відповідних графіках (див. рис. 10 та 11).

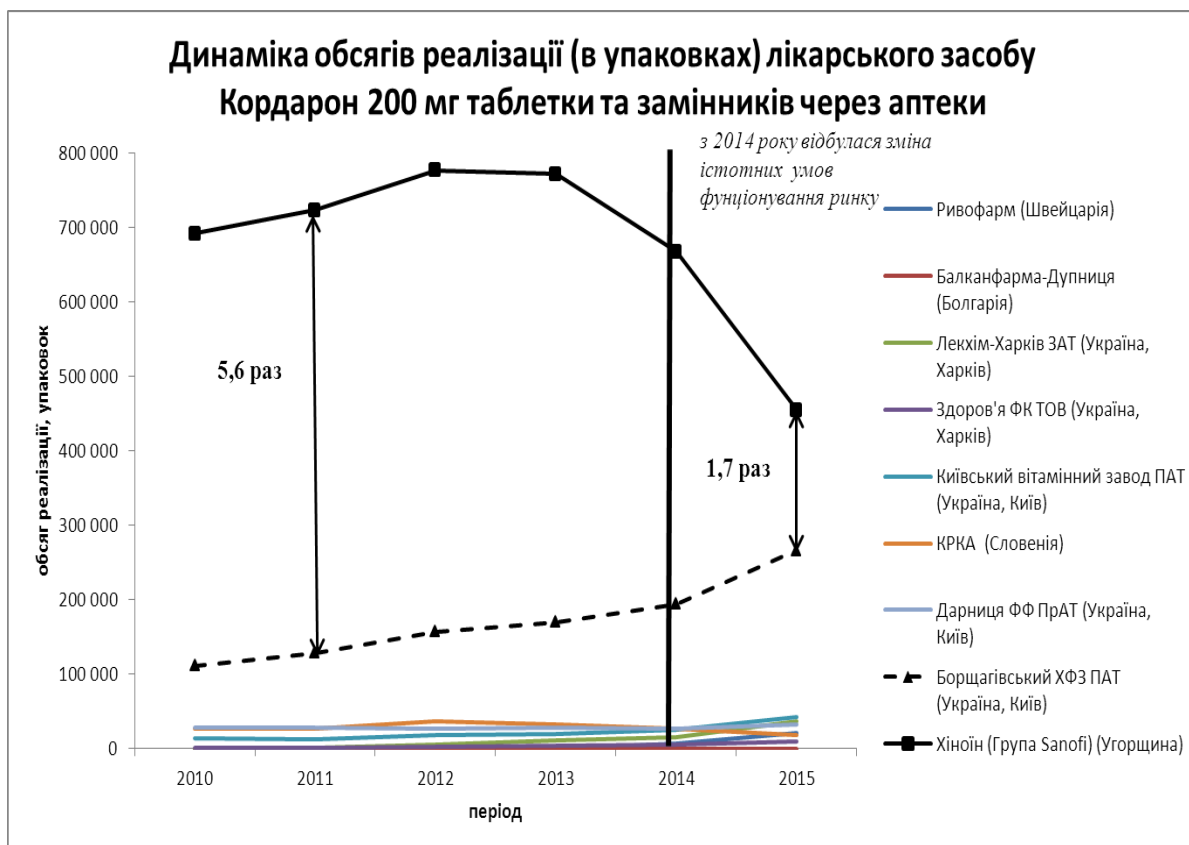

Рис.10

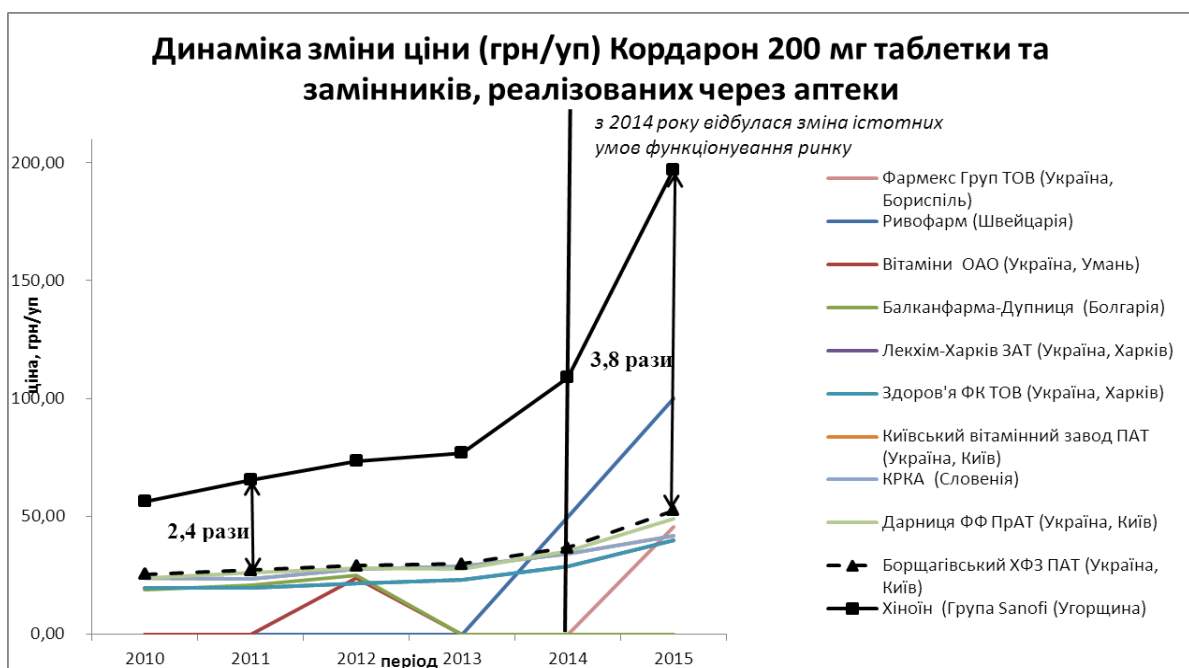

Рис 11.

Аналогічні графіки, на яких зображено динаміку обсягів реалізації та середньорічної ціни впродовж 2010-2015 років на лікарські засоби Sanofi (Но-шпа 40 мг таблетки, Магне-В6 таблетки, Ессенціале форте Н капсули, Фестал драже, Маалокс) та їх замінників наведено у додатках 14-18 до цього рішення.

Як видно з графіків, починаючи з 2014 року, через зміну істотних умов функціонування ринку (зокрема, зміну комерційної політики у відносинах

ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» з дистриб'юторами, економічну кризу, девальвацію національної валюти та, як наслідок, скорочення доходів населення), зростають обсяги продажів більш дешевих замінників, що у свою чергу спростовує твердження представників ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» про значну відмінність у якості лікарських засобів Sanofi та їх дешевих замінників.

Разом з цим, відповідно до пункту 3.8 Порядку експертизи, лікарський засіб не може бути рекомендований до державної реєстрації, якщо за результатами спеціалізованої експертизи не підтвердились висновки щодо його ефективності, безпеки та якості.

Отже, лікарський засіб, який пройшов державну реєстрацію, відповідає вимогам ефективності, безпеки та якості, незалежно від того, чи це дорогий лікарських засіб Sanofi чи його дешевший замінник.

Разом з цим у своїх запереченнях ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» не наводить жодних доказів, які б суперечили чи спростовували висновки Комітету.

- (205) Пояснення ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» щодо реалізації лікарських засобів Sanofi через процедури державних закупівель спростовуються наступним.

Комітетом встановлено, що всі лікарські засоби Sanofi, які ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у 2010-2011 роках реалізовувало на території України, входили до Переліку лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів.

Отже, ціни на такі лікарські засоби під час їх реалізації через процедури державних закупівель підлягали та підлягають державному регулюванню.

ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» може впливати на дії як замовників державних закупівель, так і учасників тендерних пропозицій наступним чином.

Стосовно учасників тендерних пропозицій, то ними в основному є широко асортиментні дистриб'ютори, у тому числі ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» та ТОВ «БадМ». Так, нараховуючи бали при розрахунку загальної суми знижки за реалізацію Пріоритетного Товару, що залежать від обсягів реалізації дистриб'ютором такого товару, ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» впливає на формування цін на лікарські засоби Sanofi, які реалізуються через процедури державних закупівель. При цьому Угодою 1 та Угодою 2 встановлено, що *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.

Вплив ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» на замовників державних закупівель може відбуватися шляхом *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, про що зазначається у листі уповноваженого представника Саєнка В. від 13.06.2017 № 380/01 (вх. № 8-01/471-кі від 16.06.2017). Зокрема, у листі зазначено, що *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.

Разом з цим у своїх запереченнях ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» не наводить жодних доказів, які б суперечили чи спростовували висновки Комітету.

Зауваження ТОВ «БадМ»

- (206) У листі від 21.09.2017 № 615 (вх. № 8-01/10012 від 11.10.2017) ТОВ «БадМ» надало Комітету зауваження та пояснення, зміст яких зводиться до наступного.
- (207) Неправильне, на думку ТОВ «БадМ», визначення меж товарного ринку.

Так, ТОВ «БадМ» зазначає, що «Порядок експертизи регламентує процес реєстрації лікарських засобів або внесення змін у реєстраційне досьє лікарського засобу і не враховує споживчих характеристик, необхідних для визначення товарних меж ринку. Крім того, Порядок експертизи не визначає порядку визначення товарних меж

відповідного ринку у розумінні конкуренції, оскільки такі вимоги відображені безпосередньо у Методиці визначення монопольного становища, затвердженого самим Комітетом розпорядженням № 49-р від 05.03.2002 року та котрими нехтує Комітет».

«Комітет посилається на висновки провідних медичних установ, котрі підтверджують існування пацієнтів із певними захворюваннями, виходячи із потреб яких, необхідним є лікування лише лікарськими засобами з певною визначеною міжнародною непатентованою назвою або їх комбінацією.

Цей висновок Комітет робить без врахування всіх необхідних обставин, що повинні прийматися до уваги при оцінюванні питання взаємозамінності, а саме:

- висновки зазначених установ не стосуються безпосередньо лікарських засобів, виробництва Sanofi...

- Комітет зосередив свою увагу на існуванні індивідуального підходу для кожного конкретного пацієнта та не враховує вимоги Методики щодо формування групи взаємозамінних товарів в звичайних умовах переходу споживача від споживання одного товару до іншого».

«Комітет розподіляє лікарські засоби Sanofi на три різні групи, в залежності від відсутності чи наявності товарів-замінників та їх кількості.

Але Комітетом не наводиться детального аналізу всіх наявних товарів-замінників, існування котрих визнається ним самим, не досліджуються споживчі характеристики у порівнянні товару Sanofi та його конкурентів. А щодо групи товарів Sanofi, що мають два і більше аналогічних лікарських засобів під торговими назвами інших виробників, тобто тих, що зазнають найбільшу конкуренцію, то Комітет взагалі наводить лише маркетингову інформацію ТОВ «Санofi-Авентіс Україна», розміщену на його сайті і не вважає за необхідне визначити вичерпний перелік товарів-замінників та їх ціни для об'єктивного розгляду справи та оцінки конкуренції».

(208) Неправильна кваліфікація дій.

На думку ТОВ «БадМ», «зазначена в акті надання знижки мета є лише помилкою, враховуючи застосування типових шаблонів актів при формуванні документів, і необхідно керуватися тією метою, що була визначена під час досягнення домовленостей сторін шляхом підписання угоди, а саме: «Надання знижки зумовлене бажанням ПРОДАВЦЯ заохотити ПОКУПЦЯ збільшувати обсяги закупівель всіх категорій Товарів ПРОДАВЦЯ, що направлене на збільшення розміру доходу (прибутку) ПРОДАВЦЯ»».

«Комітет розглядає існуючі комерційні умови між ТОВ «Санofi-Авентіс Україна» з ТОВ «БадМ» як такі, що стимулювали обмеження асортименту дистриб'ютора в частині лікарських засобів, які є конкурентами лікарським засобам Sanofi, при одночасному підтриманні високого рівня доходності таких лікарських засобів за рахунок високих рівнів торгових надбавок.

У параграфі (167) стверджується про те, що існуюча система знижок стимулює дистриб'юторів більше придбавати та реалізовувати дорогих лікарських засобів Sanofi аніж придбавати та реалізовувати дешеві замінники за іншими торговими назвами інших виробників.

Дані висновки взагалі незрозумілі для Товариства, оскільки логіка надання знижки на той товар Sanofi, що має аналоги та зазнає найбільшої конкуренції якраз і є стимулюванням конкуренції та отримання конкурентних переваг і жодним чином не обмежує дистриб'юторів у закупівлі та реалізації аналогів...

Так, протягом 2010 року ТОВ «БадМ» мав портфель лікарських засобів всіх своїх постачальників, котрий налічував 8597 найменувань, а в 2011 році така кількість збільшилась і стала 8721, тобто асортимент Товариства збільшувався.

Одночасно, портфель Sanofi в асортименті БадМ серед його замінників в 2011 році становив лише 5,97%, а замінники відповідно – 94,03% і у порівнянні з 2010 роком кількість замінників в тому числі в портфелі ТОВ «БадМ» збільшилась. (див. слайд № 16)...

Крім того, Комітет виключив з аналізу ринку інших, окрім ТОВ «БадМ» та ТОВ «Оптіма-Фарм» дистриб'юторів товарів Sanofi, але котрі мали практично однакові умови співробітництва і реалізовували й замінники товарів Sanofi у тому числі, тобто у покупця завжди були можливості обрання продавців товарів Sanofi та товарів-замінників...

Вважаємо, що для оцінки обсягів закупівлі та реалізації в даному випадку (коли аналізується вплив на асортимент продукції конкуренції), вартісні показники взагалі не повинні прийматись до уваги: імпортований товар, як правило, завжди дорожче вітчизняного, тому вартісний обсяг імпортованого товару буде відповідно завжди більшим, а отже може спотворити результати аналізу, тому необхідно порівнювати лише кількісні значення».

«Параграф (177) – стверджується, що система договірних відносин, яка діяла у 2011 році між ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» і ТОВ «БадМ» призвела до необґрунтованого підвищення вартості лікарських засобів Sanofi, реалізованих дистриб'юторами через процедури державних закупівель».

Вважаємо, що даний висновок зроблений без доведення причинно-наслідкового зв'язку між угодою постачальника та покупця про поставку товару та тенденцією вищих цін на лікарські засоби при реалізації через процедури державних закупівель в порівнянні з ціною до аптек...

Бюджетний ринок та аптечний ринок – це зовсім різні ринки, кожний з котрих функціонує за власними правилами і на котрих діють різні фактори ціноутворення. Через наявність значних відмінностей між цими ринками, порівнювати їх в даному випадку є недоречним, як і стверджувати про те, що ціна є завищеною».

Спростування зауважень ТОВ «БадМ»

- (209) Пояснення ТОВ «БадМ» щодо неправильного визначення Комітетом ринку спростовуються наступним.

Комітет під час розгляду справи № 242-26.13/304-12 при визначенні взаємозамінності лікарських засобів Sanofi керувався положеннями Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р.

Пунктом 4.2 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку передбачено, що визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації, цін.

Подання від 24.04.2017 № 242-26.13/304-12/147-спр/кі з попередніми висновками за результатами розгляду справи № 242-26.13/304-12 містить детальний аналіз нормативно-правових актів, що стосуються взаємозамінності лікарських засобів Sanofi виходячи зі споживчих характеристик лікарських засобів, умов споживання лікарських засобів, умов реалізації та цін на лікарські засоби, державного регулювання цін, рівня цін тощо.

Разом з цим, враховуючи, що умови споживання та реалізації лікарських засобів регламентовані великою кількістю законодавчих та нормативно-правових актів, не зважати на них під час розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Комітет не міг, оскільки це було б порушенням положень Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку та суперечило би принципам законності.

Разом з цим Комітет наводить висновки провідних медичних установ України, оскільки вони підтверджують підходи Комітету щодо визначення відповідних ринків лікарських засобів. Такі підходи Комітету є однаковими під час розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Комітет під час розслідування справи № 242-26.13/304-12, застосовуючи законодавчі та нормативно-правові акти у сфері обігу лікарських засобів, керуючись Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, визначив, що у 2010-2011 роках 27 із 174 лікарських засобів Sanofi, які ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» реалізовувало на території України, є такими, що не мають товарів-замінників, оскільки містять в своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт (їх комбінацію) визначеного дозування та лікарської форми, що не містяться в будь-якому іншому лікарському засобі.

З урахуванням зазначеного Комітет не вбачав необхідності та доцільності проведення аналізу всіх наявних товарів-замінників кожного з «унікальних» препаратів Sanofi, оскільки такі препарати у 2010-2011 роках були відсутні на території України.

Щодо групи лікарських засобів Sanofi, що мають два і більше замінники, аналіз цін та обсягів реалізації товарів Sanofi та їх замінників наведено у поданні від 24.04.2017 № 242-26.13/304-12/147-спр/кі з попередніми висновками за результатами розгляду справи № 242-26.13/304-12.

- (210) Зауваження ТОВ «БадМ» щодо неправильної кваліфікації дій, зокрема щодо обмеження конкуренції з боку товарів-замінників лікарських засобів Sanofi, спростовуються наступним.

Комітетом встановлено, що система відносин ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» з його дистриб'юторами, зокрема ТОВ «БадМ», у тому числі в частині виконання комерційних умов (нарахування балів на весь перелік товару, встановлення цільових рівнів закупівель за кожною групою товарів та обсягів товарів на складах, знижка після факту реалізації на визначений перелік товарів з високими торговельними надбавками) стимулює дистриб'юторів (ТОВ «БадМ») більше придбавати та реалізовувати дорогих лікарських засобів Sanofi, ніж дешевших замінників.

Підтвердження цьому наведено у таблиці 3 цього рішення, а саме: частки лікарських засобів Sanofi, які були реалізовані дистриб'ютором ТОВ «БадМ» у 2011 році, є у рази більшими за частки замінників.

Враховуючи, що ціни на лікарські засоби іноземного виробництва (як виробництва компаній Групи Sanofi, так і інших виробників замінників) є вищими порівняно з цінами лікарських засобів вітчизняного виробництва, Комітет під час розгляду цієї справи використовував як вартісні показники для порівняння цін, так і натуральні показники (упаковки) для порівняння часток, обсягів тощо.

При цьому Комітет не здійснював аналізу кількості товарних позицій (СКЮ) лікарських засобів Sanofi та замінників, оскільки саме обсяги придбання та реалізації дистриб'юторами, зокрема ТОВ «БадМ», лікарських засобів Sanofi та замінників у натуральних показниках (упаковках) найбільш об'єктивно показують ефективність стимулів з боку ТОВ «Санофі-Авентіс Україна».

Тобто, мета, що була визначена під час досягнення домовленостей сторін шляхом підписання угоди та про яку зазначає ТОВ «БадМ», а саме: «Надання знижки зумовлене бажанням ПРОДАВЦЯ заохотити ПОКУПЦЯ збільшувати обсяги закупівель всіх категорій Товарів ПРОДАВЦЯ, що направлене на збільшення розміру доходу (прибутку) ПРОДАВЦЯ», була досягнена.

Успішний вихід на ринок генериків (замінників) залежить не тільки від їхньої наявності, але й від їх дистрибуції фармацевтичними оптовими продавцями та/або дистриб'юторами. Оскільки дистриб'ютори ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» є найбільшими учасниками на ринку послуг з постачання оптових партій лікарських засобів у широкому асортиментному наборі, а також те, що аптеки можуть придбавати лікарські засоби передусім у дистриб'юторів, таким чином відсутність чи наявність у незначному обсязі у дистриб'юторів ТОВ «БадМ» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» певних лікарських засобів впливатиме як на можливість аптеки, так і на можливість кінцевих споживачів вибирати між кількома лікарськими засобами. При цьому цінова конкуренція між лікарськими засобами Sanofi та замінниками за умови, що споживачі мають можливість вибору, могла б існувати у випадку, коли знижка, яку отримує дистриб'ютор від виробника/постачальника відразу зменшувала б ціну лікарського засобу.

Також Комітетом проаналізовано підходи ТОВ «БадМ» до ціноутворення при реалізації лікарських засобів ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» різним суб'єктам господарювання, з яких видно, що ТОВ «БадМ» керує ціною реалізації при просуванні товару в подальших ланках продажу. При цьому різниця в цінах реалізації ТОВ «БадМ» лікарських засобів Sanofi різним суб'єктам господарювання не пояснюється різницею обсягів, які придбають ці суб'єкти господарювання, оскільки як показав аналіз, при більших обсягах і ціна реалізації є вищою.

Зауваження ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.»

- (211) ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» не надало Комітету зауважень та пояснень до подання з попередніми висновками у справі.

При цьому у листі від 09.10.2017 № 727 (вх. № 8-01/851-кі від 13.10.2017) на вимогу державного уповноваженого Комітету від 04.10.2017 № 143-26.13/04-10676 ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» надало презентацію зауважень до подання про попередні висновки у справі, висловлених уповноваженим представником на засіданні Комітету 03.11.2017. Зміст презентації уповноваженого представника ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» зводиться до наступного.

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.»

- (212) Зауваження ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» не можуть бути враховані з наступних підстав.

Асортимент товарів-замінників ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» наводить за кількістю торговельних найменувань (тобто позицій), у той час як при доведенні вчинення порушення Комітет здійснював аналіз обсягів реалізації у натуральних показниках (упаковках) лікарських засобів Sanofi та їх замінників.

Навівши зростання обсягів закупівлі у 2011 році товарів-конкурентів Sanofi, ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» не зазначило порівняно з чим має місце зростання. Якщо припустити, що має місце зростання закупки замінників порівняно з 2010 роком, то частки лікарських засобів Sanofi порівняно з сукупними частками усіх інших замінників (окремо щодо кожного лікарського засобу) у натуральному виразі,

які були реалізовані дистриб'ютором ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд», були у рази більшими порівняно із заміниками (таблиця 2 рішення).

Опитування з наданих анкет не може братися до уваги, оскільки: 1) некоректно сформульовані питання; 2) неможливо ідентифікувати аптеку (у більшості анкет не зазначено код ЄДРПОУ суб'єкта-господарювання, що був опитаний); 3) анкети заповнені однаковим почерком. Враховуючи, що опитувані аптеки є контрагентами ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.», можна поставити під сумнів об'єктивність, достовірність та неупередженість опитування.

Пояснення щодо різниці у цінах для приватного та державного сегменту на лікарський засіб Елоксатин, а саме надання знижки у розмірі 60 відсотків приватній онкоклініці ЛІСОД (ТОВ «Медікс-Рей Інтернешнл Груп») не підтверджено жодним документом.

У 2011 році ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» реалізувало ТОВ «Медікс-Рей Інтернешнл Груп» (клініка ЛІСОД) 556 упаковок лікарського засобу Елоксатин за ціною 1000 грн/уп., у той час як середня вартість, за якою ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» у 2011 році імпортувало в Україну цей лікарський засіб, становила 2656,85 грн. Проте Київському обласному онкодиспансеру ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» реалізувало Елоксатин у 2011 році за ціною 2495,27 грн, тобто у 2,5 разу дорожче, ніж приватній онкоклініці ЛІСОД.

- (213) Тобто, зауваження і пояснення ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» не спростовують вчинення ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» та його дистриб'юторами (ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» і ТОВ «БадМ») антиконкурентних узгоджених дій.
- (214) Отже, надані Комітету зауваження та заперечення відповідачів у справі не спростовують висновків Комітету, наведених у поданні про попередні висновки за результатами розгляду справи № 242-26.13/304-12.

8. ДОХІД (ВИРУЧКА) ВІДПОВІДАЧІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ТА РОЗРАХУНОК ШТРАФУ

(215) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 1 статті 50 цього Закону, на суб'єкта господарювання може бути накладено штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, який передував року, в якому накладається штраф.

(216) Розмір чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (рядок 2000 Звіту про фінансові результати – Форма № 2) за 2016 рік у:

ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» становив 2 106 763,00 тис. грн;

ТОВ СП «Оптіма-Фарм, Лтд.» становив [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] тис. грн;

ТОВ «БадМ» становив 21 530 312,00 тис. грн.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що товариство з обмеженою відповідальністю «Санофі-Авентіс Україна» (м. Київ, ідентифікаційний код 35648623) і спільне українсько-естонське підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Оптіма-Фарм, Лтд.» (м. Київ, ідентифікаційний код 21642228), уклавши угоду купівлі-продажу від 25.03.2009 № 2009/07САУ/02, із відповідними змінами та доповненнями, які були чинними у 2011 році, умови якої передбачають такі механізми ціноутворення, що стимулюють обмеження конкуренції на ринках лікарських засобів Sanofi з боку більш дешевих замінників, стосуються розподілу ринку за асортиментом товару, а також забезпечують можливість підвищення цін на лікарські засоби Sanofi під час їх реалізації через процедури державних закупівель, вчинили порушення, передбачене частиною першою статті 6 та пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які можуть призвести до обмеження конкуренції.
2. Визнати, що товариство з обмеженою відповідальністю «Санофі-Авентіс Україна» (м. Київ, ідентифікаційний код 35648623) і товариство з обмеженою відповідальністю «БадМ» (м. Дніпро, ідентифікаційний код 31816235), уклавши угоду купівлі-продажу від 25.03.2009 № 2009/10САУ/02, із відповідними змінами і доповненнями, які були чинними у 2011 році, умови якої передбачають такі механізми ціноутворення, що стимулюють обмеження конкуренції на ринках лікарських засобів Sanofi з боку більш дешевих замінників, а також забезпечують можливість підвищення цін на лікарські засоби Sanofi під час їх реалізації через процедури державних закупівель, вчинили порушення, передбачене частиною першою статті 6 та пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які можуть призвести до обмеження конкуренції.
3. За порушення, передбачене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, накласти на товариство з обмеженою відповідальністю «Санофі-Авентіс Україна» штраф у розмірі 40 759 068 (сорок мільйонів сімсот п'ятдесят дев'ять тисяч шістьдесят всім) гривень.
4. За порушення, передбачене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на товариство з обмеженою відповідальністю «Санофі-Авентіс Україна» штраф у розмірі 28 788 116 (двадцять вісім мільйонів сімсот вісімдесят вісім тисяч сто шістнадцять) гривень.
5. За порушення, передбачене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, накласти на спільне українсько-естонське підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Оптіма-Фарм, Лтд.» штраф у розмірі 40 759 068 (сорок мільйонів сімсот п'ятдесят дев'ять тисяч шістьдесят всім) гривень.
6. За порушення, передбачене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на товариство з обмеженою відповідальністю «БадМ» штраф у розмірі 28 788 116 (двадцять вісім мільйонів сімсот вісімдесят вісім тисяч сто шістнадцять) гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

Додаток 1

до Рішення
Антимонопольного комітету України
14.11.2017 № 628-р

Перелік лікарських засобів, дистрибуцію яких здійснювало ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» на території України				
№ з/п	Торгівельна назва (за алфавітом)	АТХ	Міжнародна непатентована назва	Фармакотерапевтична група
1	Агапурин® драже 100 мг №60	C04A D03	пентоксифілін	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Периферичні вазодилатори
2	Агапурин® р-н для ін. 100 мг/5 мл амп № 5	C04A D03	пентоксифілін	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Периферичні вазодилатори
3	Агапурин® СР 400 таб вкр обол 400 мг №20	C04A D03	пентоксифілін	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Периферичні вазодилатори
4	Агапурин® СР 600 таб вкр обол 600 мг №20	C04A D03	пентоксифілін	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Периферичні вазодилатори
5	Аген® 10 табл по 10 мг №30	C08C A01	амлодипін	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Селективні антагоністи кальцію з переважним впливом на судини
6	Аген® 5 табл по 5 мг №30	C08C A01	амлодипін	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Селективні антагоністи кальцію з переважним впливом на судини
7	Азитрокс 250 табл. вкр. обол. 250 мг №6	J01F A10	азитроміцин	Антибактеріальні засоби для системного застосування. Макроліди, лінкозаміди та стрептограміни
8	Азитрокс 500 табл. вкр. обол. 500 мг №3	J01F A10	азитроміцин	Антибактеріальні засоби для системного застосування. Макроліди, лінкозаміди та стрептограміни
9	Алпростан® конц-т для інф 0,2 мл амп №10	C01E A01	алпростадил	Кардіологічні препарати. Простагландини
10	Амарил М табл. 2 мг №30	A10B D02	Глімепірид + метформін	Антидіабетичні препарати. Комбінація пероральних гіпоглікемізуючих препаратів
11	Амарил табл. 2 мг №30	A10B B12	Глімепірид	Антидіабетичні препарати. Гіпоглікемічні засоби, за винятком інсулінів
12	Амарил табл. 3 мг №30	A10B B12	Глімепірид	Антидіабетичні препарати. Гіпоглікемічні засоби, за винятком інсулінів
13	Амарил табл. 4 мг №30	A10B B12	Глімепірид	Антидіабетичні препарати. Гіпоглікемічні засоби, за винятком інсулінів
14	Апровель табл.150мг№14	C09C A04	Ірбесартан	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Антагоністи рецепторів ангіотензину II (не комбіновані)
15	Апровель табл.300мг№14	C09C A04	Ірбесартан	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Антагоністи рецепторів ангіотензину II (не комбіновані)
16	Арава табл. вкр.обол.10мг№30	L04A A13	Лефлуномід	Антинеопластичні та імуномодуючі засоби. Селективні імуносупресивні засоби (лікування ревматоїдного артриту активної форми).
17	Арава табл. вкр.обол.20мг№30	L04A A13	Лефлуномід	Антинеопластичні та імуномодуючі засоби. Селективні імуносупресивні засоби (лікування ревматоїдного артриту активної форми).

18	Вазокардин® табл. 100 мг №50	C07A B02	метопролол	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Кардіоселективні бета-блокатори
19	Вазокардин® табл. 50 мг №50	C07A B02	метопролол	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Кардіоселективні бета-блокатори
20	Вігранде табл.вкр.обол.100мг№1	G04B E03	силденафіл	Засоби, що застосовуються в урології. Засоби, що застосовуються при еректильній дисфункції
21	Вігранде табл.вкр.обол.100мг№4	G04B E03	силденафіл	Засоби, що застосовуються в урології. Засоби, що застосовуються при еректильній дисфункції
22	Вігранде табл.вкр.обол.50мг№1	G04B E03	силденафіл	Засоби, що застосовуються в урології. Засоби, що застосовуються при еректильній дисфункції
23	Вігранде табл.вкр.обол.50мг№4	G04B E03	силденафіл	Засоби, що застосовуються в урології. Засоби, що застосовуються при еректильній дисфункції
24	Вітамін Е 200-Зентіва капс. 200 мг №30	A11H A03	токоферолу ацетату	Прості препарати вітамінів
25	Вітамін Е 400-Зентіва капс. 400 мг №30	A11H A03	токоферолу ацетату	Прості препарати вітамінів
26	Вітамін Е-Зентіва капс. 100 мг №30	A11H A03	токоферолу ацетату	Прості препарати вітамінів
27	Гепароїд Зентіва мазь 30 г, туба №1	C05B A01	гепариноїд	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Засоби, що застосовуються при варикозному розширенні вен
28	Гіпотіазид табл. 100 мг №20	C03A A03	гідрохлоротіазиду	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Сечогінні препарати з помірно вираженою активністю, група тіазидні
29	Гіпотіазид табл. 25 мг №20	C03A A03	гідрохлоротіазиду	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Сечогінні препарати з помірно вираженою активністю, група тіазидні
30	Граноцит 34 ліоф пор/ін 33,6 ММО, фл. №5	L03A A10	ленограстім	Антинеопластичні та імунomodulatory засоби (онкологічний препарат).
31	Данол капс.100мг№60	G03X A01	Даназолу мікронізованого	Статеві гормони та засоби, які впливають на статеву сферу
32	Данол капс.200мг№60	G03X A01	Даназолу мікронізованого	Статеві гормони та засоби, які впливають на статеву сферу
33	Депакін Ентерік 300 таб вкр/о 300мг №100	N03A G01	Вальпроат натрію	Протиепілептичні препарати
34	Депакін сироп 150 мл, фл. №1	N03A G01	Вальпроат натрію	Протиепілептичні препарати
35	Депакін Хроно 300 мг табл. вкр/о №100	N03A G01	вальпроат натрію та вальпросева кислота	Протиепілептичні препарати
36	Депакін Хроно 500 мг табл. вкр. обол.№30	N03A G01	вальпроат натрію та вальпросева кислота	Протиепілептичні препарати
37	Діакордин 120 Ретард табл. 120 мг №30	C08D B01	дилтіазем	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему.Селективні антагоністи кальцію з переважаною дією на серце. Похідні бензотіазепіну
38	Діакордин 60 табл. 60 мг №50	C08D B01	дилтіазем	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему.Селективні антагоністи кальцію з переважаною дією на серце. Похідні бензотіазепіну
39	Діакордин 90 Ретард таб вкр об 90 мг №30	C08D B01	дилтіазем	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему.Селективні антагоністи кальцію з переважаною дією на серце. Похідні бензотіазепіну

40	Еглоніл ін р-н 2мл (100мг/2мл), амп. №6	N05A L01	сульпірид	Засоби, що діють на нервову систему. Антипсихотичні засоби (гострі та хронічні психічні розлади)
41	Еглоніл капс. 50 мг №30	N05A L01	сульпірид	Засоби, що діють на нервову систему. Антипсихотичні засоби (гострі та хронічні психічні розлади)
42	Еглоніл табл. 200 мг №12	N05A L01	сульпірид	Засоби, що діють на нервову систему. Антипсихотичні засоби (гострі та хронічні психічні розлади)
43	Елоксатин конц-т для інф. 50 мг фл. №1	L01X A03	оксалиплатин	Антинеопластичні та імуномодуючі засоби (онкологічний препарат)
44	Енелбін 100 Ретард таб вкр об 100 мг №50	C04A X21	нафтидрофурил	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Периферичні вазодилатори
45	Ензапрост-Ф р-н для ін. 1мл амп. №5	G02A D01	динопрост	Інші гінекологічні засоби. Засоби, які підвищують тонус і скоротливу активність міометрія
46	Ентерожерміна сусп-я 5 мл, фл. №10	A07 FA	спори полірезистентного штаму Bacillus clausii	Антидіарейні мікробні препарати
47	Ендотелон табл. вкр. обол. 150 мг №20	C05C X	екстракт виноградних кісточок	Ангіопротектори. Капіляростабілізуючі засоби
48	Епайдра ін р-н 3мл (100Од./мл), картр №5	A10A B06	Інсулін глюлізин	Антидіабетичні препарати. Інсулін і його аналоги
49	Епайдра ОптіСет ін р-н 3мл шприц-р №5	A10A B06	Інсулін глюлізин	Антидіабетичні препарати. Інсулін і його аналоги
50	Епайдра, розчин для інекцій, 100 Од./мл	A10A B06	Інсулін глюлізин	Антидіабетичні препарати. Інсулін і його аналоги
51	Еспераль табл. 500 мг №20	N07B B01	дисульфірам	Засоби, що діють на нервову систему. Засоби, що застосовуються при алкогольній залежності
52	Еспрітал30 табвкроб30мг №30	N06A X11	міртазапіну	Антидепресанти
53	Ессенціале Н р-н для ін. 5 мл, амп. №5	A05B A50**	Ессенціальні фосфоліпіди”	Засоби, що застосовуються при захворюваннях печінки
54	Ессенціале форте Н капс. №30	A05B A50**	Ессенціальні фосфоліпіди”	Засоби, що застосовуються при захворюваннях печінки
55	Зодак краплі перор. 20 мл фл №1	R06A E07	цетиризину дигідрохлорид	Антигістамінні засоби для системного застосування
56	Зодак сироп 100 мл (5 мг/5 мл), фл. №1	R06A E07	цетиризину дигідрохлорид	Антигістамінні засоби для системного застосування
57	Зодак табл. вкр. обол. 10 мг №10	R06A E07	цетиризину дигідрохлорид	Антигістамінні засоби для системного застосування
58	Зодак табл. вкр. обол. 10 мг №30	R06A E07	цетиризину дигідрохлорид	Антигістамінні засоби для системного застосування
59	Зоксон®1 табл. 1мг №30	C02C A04	доксазозин	Гіпотензивні засоби. Антиадренергічні засоби з периферичним механізмом дії.
60	Зоксон® 2 табл. 2 мг №30	C02C A04	доксазозин	Гіпотензивні засоби. Антиадренергічні засоби з периферичним механізмом дії.
61	Зоксон® 4 табл. 4 мг №30	C02C A04	доксазозин	Гіпотензивні засоби. Антиадренергічні засоби з периферичним механізмом дії.
62	Імован табл. вкр. обол. 7,5 мг №20	N05C F01	зопіклон	Снодійні та седативні засоби
63	Інсуман®Базал сусп. для ін. 3мл, картр. №5	A10A C01	інсулін людини	Антидіабетичні препарати. Інсулін і його аналоги
64	Інсуман®Базал сусп. для ін. 5мл, фл. №5	A10A C01	інсулін людини	Антидіабетичні препарати. Інсулін і його аналоги
65	Інсуман®Комб25 сусп. для ін. 3мл, картр. №5	A10A D01	інсулін людини	Антидіабетичні препарати. Інсулін і його аналоги
66	Інсуман®Комб25 сусп. для ін. 5мл, фл. №5	A10A D01	інсулін людини	Антидіабетичні препарати. Інсулін і його аналоги

67	Інсуман®Рapid р.дляін.3мл,картр.№5	A10A B01	інсулін людини	Антидіабетичні препарати. Інсулін і його аналоги
68	Інсуман®Рapid р-ндляін.5мл,фл.№5	A10A B01	інсулін людини	Антидіабетичні препарати. Інсулін і його аналоги
69	Клексан 300 р-н для ін. 30000 анти-Ха МО/ 3 мл, багатодоз. фл. №1	B01A B05	Еноксапарин	Антитромботичні препарати. Група гепарину
70	Клексан ін р-н 0,2 мл, шприц-доза №10	B01A B05	Еноксапарин	Антитромботичні препарати. Група гепарину
71	Клексан ін р-н 0,4 мл, шприц-доза №10	B01A B05	Еноксапарин	Антитромботичні препарати. Група гепарину
72	Клексан ін р-н 0,8 мл, шприц-доза №2	B01A B05	Еноксапарин	Антитромботичні препарати. Група гепарину
73	Кордарон інф р-н 3мл (150мг/3мл), амп №6	C01B D01	Аміодарон гідрохлорид	Кардіологічні препарати. Антиаритмічні засоби III класу
74	Кордарон табл. 200 мг №30	C01B D01	Аміодарон гідрохлорид	Кардіологічні препарати. Антиаритмічні засоби III класу
75	Коронал 10 табл. вкр. обол. 10 мг №30	C07A B07	бісопрололу фумарат	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Селективні блокатори бета-адренорецепторів
76	Коронал 5 табл. вкр. обол. 5 мг №30	C07A B07	бісопрололу фумарат	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Селективні блокатори бета-адренорецепторів
77	Лазикс ін р-н 2 мл (10мг/1мл), амп. №10	C03C A01	фуросемід	Сечогінні препарати. Високоактивні діуретики
78	Лазикс табл. 40 мг №45	C03C A01	фуросемід	Сечогінні препарати. Високоактивні діуретики
79	Лантус ін р-н 3мл (100МО/мл), картр №5	A10A E04	інсулін гларгін	Інсуліни та аналоги тривалої дії для ін'єкцій
80	Лантус СолоСтар ін р-н 3мл шприц-р №5	A10A E04	інсулін гларгін	Інсуліни та аналоги тривалої дії для ін'єкцій
81	Лантус ОптиСет ін р-н 3мл шприц-р №5	A10A E04	інсулін гларгін	Інсуліни та аналоги тривалої дії для ін'єкцій
82	Лібексин табл. 100 мг №20	R05D B18	преноксдіазину гідрохлорид	Протикашльові засоби, крім комбінованих препаратів, які містять експекторанти
83	Лозап® Плюс табл. вкр. обол. №30	C09D A01	лозартан+ гідрохлортіазид	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Антагоністи ангіотензину II та діуретики
84	Лозап® Плюс табл. вкр. обол. №90	C09D A01	лозартан+ гідрохлортіазид	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Антагоністи ангіотензину II та діуретики
85	Лозап табл. вкр. обол. 100 мг №30	C09C A01	лозартан	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Прості препарати антагоністів рецепторів ангіотензину II
86	Лозап табл. вкр. обол. 12,5 мг №30	C09C A01	лозартан	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Прості препарати антагоністів рецепторів ангіотензину II
87	Лозап табл. вкр. обол. 50 мг №30	C09C A01	лозартан	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Прості препарати антагоністів рецепторів ангіотензину II
88	Лозап табл. вкр. обол. 50 мг №90	C09C A01	лозартан	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Прості препарати антагоністів рецепторів ангіотензину II
89	Локрен табл. вкр. обол. 20 мг №28	C07A B05	бетаксолл	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Селективні блокатори бета-адренорецепторів
90	Маалокс міні сусп-я 4,3 мл, пак. №2	A02A D01	алюмінію гідроксид + магнію гідроксид	Препарати для лікування кислотозалежних захворювань. Антациди. Комбінація простих солей

91	Маалокс сусп-я 15 мл, пак. №30	A02A D01	алюмінію гідроксид + магнію гідроксид	Препарати для лікування кислотозалежних захворювань. Антациди. Комбінація простих солей
92	Маалокс сусп-я 250 мл, фл. №1	A02A D01	алюмінію гідроксид + магнію гідроксид	Препарати для лікування кислотозалежних захворювань. Антациди. Комбінація простих солей
93	Маалокс табл. №40	A02A D01	алюмінію гідроксид + магнію гідроксид	Препарати для лікування кислотозалежних захворювань. Антациди. Комбінація простих солей
94	Маалокс табл. жувальні №20	A02A D01	алюмінію гідроксид + магнію гідроксид	Препарати для лікування кислотозалежних захворювань. Антациди. Комбінація простих солей
95	Магне-В6 табл. вкр. обол. №50	A11E C	магнію лактату дигідрату +піридоксину гідрохлориду	Комплекс вітамінів групи В с мінералами
96	Магне-В6 преміум табл. вкр. обол. №60	A11E C	магнію лактату дигідрату +піридоксину гідрохлориду	Комплекс вітамінів групи В с мінералами
97	Магне-В6 р-н 10 мл, амп. №10	A11E C	магнію лактату дигідрату +піридоксину гідрохлориду	Комплекс вітамінів групи В с мінералами
98	Медокс®сироп 100мл(15мг/5мл)фл№1	R05C B06	амброксолу гідрохлориду	Препарати, що діють на респіраторну систему. Муколітичні засоби
99	Медокс®табл. 30мг№20	R05C B06	амброксолу гідрохлориду	Препарати, що діють на респіраторну систему. Муколітичні засоби
100	Мікомакс 150 капс. 150 мг № 3	J02A C01	флуконазол	Протигрибкові засоби для системного застосування. Похідні триазолу
101	Мікомакс 150 капс. 150 мг №1	J02A C01	флуконазол	Протигрибкові засоби для системного застосування. Похідні триазолу
102	Мікосептин мазь 30 г, туба №1	D01A E20	кислота ундециленова та цинк ундецилінат	Протигрибкові засоби для місцевого застосування
103	Міфунгар крем 30 г (10 мг/г), туба №1	D01A C11	оксиконазол	Протигрибкові засоби для застосування у дерматології. Похідні імідазолу та триазолу.
104	Мультак табл.вкр.обол.400мг№20	C01B D07	дронедарон	Кардіологічні препарати. Антиаритмічні засоби III класу
105	Мультак табл.вкр.обол.400мг№60	C01B D07	дронедарон	Кардіологічні препарати. Антиаритмічні засоби III класу
106	Но-шпа р-н для ін. 2 мл (40 мг), амп №25	A03A D02	дротаверину гідрохлорид	Засоби, які застосовуються при функціональних шлунково-кишкових розладах
107	Но-шпа табл. 40 мг №100	A03A D02	дротаверину гідрохлорид	Засоби, які застосовуються при функціональних шлунково-кишкових розладах
108	Но-шпа табл. 40 мг №20	A03A D02	дротаверину гідрохлорид	Засоби, які застосовуються при функціональних шлунково-кишкових розладах
109	Но-шпа табл. 40 мг №60	A03A D02	дротаверину гідрохлорид	Засоби, які застосовуються при функціональних шлунково-кишкових розладах
110	Но-шпа форте табл. 80 мг №20	A03A D02	дротаверину гідрохлорид	Засоби, які застосовуються при функціональних шлунково-кишкових розладах
111	Но-шпалгин табл. №12	N02B E51	парацетамолу+ дротаверину гідрохлориду+кодеїну фосфату	Засоби, що діють на нервову систему. Аналгетики та антипіретики
112	Омеалокс капс. по 10 мг №14	A02B C01	омепразолу	Препарати для лікування кислотозалежних захворювань. Інгібітори протонної помпи

113	Омеалокс капс. 20 мг №14	A02B C01	омепразолу	Препарати для лікування кислотозалежних захворювань. Інгібітори протонної помпи
114	Омеалокс капс. 20 мг №28	A02B C01	омепразолу	Препарати для лікування кислотозалежних захворювань. Інгібітори протонної помпи
115	ОптіПенПро1, шприц-ручка №1		(пристрій для введення інсуліну)	
116	Офлоксин® 200 табл вкр. обол. 200 мг №10	J01M A01	офлоксацину	Антибактеріальні засоби для системного застосування. Група хінолонів
117	Офлоксин® 400 табл вкр. обол. 400 мг №10	J01M A01	офлоксацину	Антибактеріальні засоби для системного застосування. Група хінолонів
118	Офлоксин® Інф р-н для інф. 100 мл, фл №1	J01M A01	офлоксацину	Антибактеріальні засоби для системного застосування. Група хінолонів
119	Парален®Комбі краплі перор25мл,фл№1	R05C B02	бромгексину гідрохлориду	Препарати, що діють на респіраторну систему. Муколітичні засоби
120	Пенестер табл. вкр. обол. 5 мг №30	G04C B01	фінастерид	Засоби, які застосовують при доброякісній гіпертрофії передміхурової залози. Інгібітори тестостерон-5альфа-редуктази
121	Пінгель табл 75 мг №30	B01A C04	Клопідогрель	Антитромботичні засоби. Антиагреганти
122	Піносол® краплі назальні 10 мл, фл. №1	R01A X30	сосни гірської олії	Проти набрякові та інші препарати для місцевого застосування при захворюваннях порожнини носа
123	Піносол® мазь назальна 10 г, туба №1	R01A X30	сосни гірської олії	Проти набрякові та інші препарати для місцевого застосування при захворюваннях порожнини носа
124	Піносол® крем назальний 10г, туба №1	R01A X30	сосни гірської олії	Проти набрякові та інші препарати для місцевого застосування при захворюваннях порожнини носа
125	Піносол® спрей назальний 10 мл, фл. №1	R01A X30	сосни гірської олії	Проти набрякові та інші препарати для місцевого застосування при захворюваннях порожнини носа
126	Плавікс табл 300 мг №10	B01A C04	клопідогрель	Антитромботичні засоби. Антиагреганти
127	Плавікс табл. вкр. обол. 75 мг №14	B01A C04	клопідогрель	Антитромботичні засоби. Антиагреганти
128	Плавікс табл. вкр. обол. 75 мг №28	B01A C04	клопідогрель	Антитромботичні засоби. Антиагреганти
129	Плаквеніл табл. вкр. обол. 200 мг №60	P01B A02	Гідроксихлорохініну сульфат	Протималарійні препарати
130	Проктоседил М рект. капс. №20	C05A X03	гідрокортизон ацетат+фраміцетину сульфату +гепарину натрію +ескулозиду+бензокаїну+б утамбену	Антигемороїдальні засоби для місцевого застосування
131	Проктоседил мазь 10 г, туба №1	C05A X03	гідрокортизон ацетат+фраміцетину сульфату +гепарину натрію +ескулозиду+бензокаїну+б утамбену	Антигемороїдальні засоби для місцевого застосування
132	Рілутек табл. вкр. обол. 50 мг №56	N07X X02	рилузолу	Засоби, що діють на нервову систему
133	Ризендрол 35 табл. вкр. обол. 35 мг №4	M05B A07	ризедронат натрію	Засоби, що впливають на опорно-руховий апарат. Засоби, що застосовують для лікування кісток.
134	Роваміцин ліоф. пор/ ін. 1,5 ММО, фл. №1	J01F A02	спіраміцин	Антибактеріальні засоби для системного застосування. Макроліди
135	Роваміцин табл. вкр. обол. 1,5 ММО №16	J01F A02	спіраміцин	Антибактеріальні засоби для системного застосування. Макроліди

136	Роваміцин табл. вкр. обол. 3,0 ММО №10	J01F A02	спіраміцин	Антибактеріальні засоби для системного застосування. Макроліди
137	Соліан р-н для перор. заст. 60 мл, фл. №1	N05A L05	амісульприд	Антипсихотичні засоби
138	Соліан табл. 200 мг №30	N05A L05	амісульприд	Антипсихотичні засоби
139	Софрадекс очні/вушні краплі 5 мл, фл №1	S03C A01	фраміцетину сульфат + граміцидин + дексаметазон	Засоби, що застосовують в офтальмології та отології. Комбіновані препарати, що містять кортикостероїдні та протимікробні засоби
140	Таванік р-н для інф. 100мл, фл. №1	J01M A12	левофлоксацин	Антибактеріальні засоби групи хінолонів. Фторхінолони
141	Таванік табл. вкр. обол. 500мг №5	J01M A12	левофлоксацин	Антибактеріальні засоби групи хінолонів. Фторхінолони
142	Таксотер конц-т для інф. 20 мг/мл	L01C D02	доцетаксел	Антинеопластичні засоби. Алкалоїди рослинного походження та інші препарати рослинного походження. Таксани.
143	Таксотер конц-т для інф. 80 мг/мл	L01C D02	доцетаксел	Антинеопластичні засоби. Алкалоїди рослинного походження та інші препарати рослинного походження. Таксани.
144	Таргоцид ліоф. пор. для ін. 200мг, фл №1	J01X A02	Тейкопланін	Антибактеріальні засоби для системного застосування. Глікопептидні антибіотики
145	Таргоцид ліоф. пор. для ін. 400мг, фл №1	J01X A02	Тейкопланін	Антибактеріальні засоби для системного застосування. Глікопептидні антибіотики
146	Телфаст 120мг табл. вкр. обол. №10	R06A X26	фексофенадину гідрохлорид	Інші антигістамінні засоби для системного застосування
147	Телфаст 180мг табл. вкр. обол. №10	R06A X26	фексофенадину гідрохлорид	Інші антигістамінні засоби для системного застосування
148	Телфаст 30мг табл. вкр. обол. №10	R06A X26	фексофенадину гідрохлорид	Інші антигістамінні засоби для системного застосування
149	Торвакард 10 табл. вкр. обол. 10 мг №30	C10A A05	аторвастатин	Препарати, що знижують рівень холестерину і тригліцеридів у сироватці крові. Інгібітори ГМГ-КоА-редуктази
150	Торвакард 10 табл. вкр. обол. 10 мг №90	C10A A05	аторвастатин	Препарати, що знижують рівень холестерину і тригліцеридів у сироватці крові. Інгібітори ГМГ-КоА-редуктази
151	Торвакард 20 табл. вкр. обол. 20 мг №30, №90	C10A A05	аторвастатин	Препарати, що знижують рівень холестерину і тригліцеридів у сироватці крові. Інгібітори ГМГ-КоА-редуктази
152	Торвакард 40 табл. вкр. обол. 40 мг №30, №90	C10A A05	аторвастатин	Препарати, що знижують рівень холестерину і тригліцеридів у сироватці крові. Інгібітори ГМГ-КоА-редуктази
153	Трентал ін р-н 5 мл (100 мг), амп. №5	C04A D03	пентоксифілін	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Периферичні вазодилатори
154	Трентал табл. вкр. обол. 100 мг №60	C04A D03	пентоксифілін	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Периферичні вазодилатори
155	Трентал табл. вкр. обол. 400 мг №20	C04A D03	пентоксифілін	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Периферичні вазодилатори
156	Тритаце Плюс 10мг/12,5мг табл. №28	C09B A05	раміприл + гідрохлоротіазид	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Комбіновані препарати інгібіторів ангіотензин-перетворювального ферменту (АПФ)
157	Тритаце Плюс 10мг/25мг табл. №28	C09B A05	раміприл + гідрохлоротіазид	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Комбіновані препарати інгібіторів ангіотензин-перетворювального ферменту (АПФ)

158	Тритаце табл. 10 мг №28	C09A A05	раміприл	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Інгібітори ангіотензинперетворювального ферменту (АПФ) монокомпонентні.
159	Тритаце табл. 5 мг №28	C09A A05	раміприл	Засоби, що впливають на серцево-судинну систему. Інгібітори ангіотензинперетворювального ферменту (АПФ) монокомпонентні.
160	Ультракаїн Д-С форте ін р-н 1,7мл кар №100	N01B B58	артикаїну гідрохлориду + епінефрину гідрохлориду	Засоби для місцевої анестезії. Артикаїн, комбінації
161	Ультракаїн Д-С форте ін р-н 2мл, амп №100	N01B B58	артикаїну гідрохлориду + епінефрину гідрохлориду	Засоби для місцевої анестезії. Артикаїн, комбінації
162	Ультракаїн Д-С ін р-н 1,7мл, картр №100	N01B B58	артикаїну гідрохлориду + епінефрину гідрохлориду	Засоби для місцевої анестезії. Артикаїн, комбінації
163	Ультракаїн Д-С ін р-н 2 мл, амп. №100	N01B B58	артикаїну гідрохлориду + епінефрину гідрохлориду	Засоби для місцевої анестезії. Артикаїн, комбінації
164	Уротол табл. вкр. обол. 1 мг №28, №56	G04B D07	толтеродину гідрогену тартрату	Засоби, що застосовуються в урології, включаючи спазмолітики
165	Уротол табл. вкр. обол. 2 мг №28, №56	G04B D07	толтеродину гідрогену тартрату	Засоби, що застосовуються в урології, включаючи спазмолітики
166	Фестал драже №20	A09A A02	панкреатин	Препарати, що поліпшують травлення, включаючи ферменти. Поліферментні препарати
167	Фестал драже №100	A09A A02	панкреатин	Препарати, що поліпшують травлення, включаючи ферменти. Поліферментні препарати
168	Флагіл ваг. супозиторії 500 мг №10	G01A F01	метронідазол	Протимікробні та антисептичні засоби, що застосовуються у гінекології
169	Флагіл табл. вкр. обол. 250 мг №20	J01X D01 P01A B01	метронідазол	Антибактеріальні засоби для системного застосування. Антипротозойні препарати. Похідні імідазолу. Засоби для лікування амебіазу та інших протозойних захворювань. Антипротозойні препарати
170	Фокусин капс тверді з модиф. вивіл. 0,4 мг №90	G04C A02	тамсулозин	Засоби, що застосовуються при доброякісній гіпертрофії передміхурової залози. Антагоністи альфа-адренорецепторів
171	Фокусин капс. тверді з модиф. вивіл. 0,4 мг №30	G04C A02	тамсулозин	Засоби, що застосовуються при доброякісній гіпертрофії передміхурової залози. Антагоністи альфа-адренорецепторів
172	Целаскон®черв.апельсин табл 500мг№10	A11G A01	кислота аскорбінова	Вітаміни. Прості препарати аскорбінової кислоти.
173	Целаскон®черв.апельсин табл 500мг№20	A11G A01	кислота аскорбінова	Вітаміни. Прості препарати аскорбінової кислоти.
174	Юмекс табл. 5 мг №50	N04B D01	селегілін гідрохлорид	Антипаркінсонічні препарати. Інгібітори моноаміноксидази типу В

Додаток 2
до Рішення
Антимонопольного комітету України
14.11.2017 № 628-р

Перелік лікарських засобів Sanofi, які містяться у Портфелі А.1

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про
захист економічної конкуренції

Ю. Литвин

Додаток 3
до Рішення
Антимонопольного комітету України
14.11.2017 № 628-р

Перелік лікарських засобів Sanofi, які містяться у Переліку А.1.1

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про
захист економічної конкуренції

Ю. Литвин

Додаток 4

до Рішення

Антимонопольного комітету України

14.11.2017 № 628-р

Перелік лікарських засобів Sanofi, які містяться у Переліку А.1.2

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про
захист економічної конкуренції

Ю. Литвин

Додаток 5

до Рішення

Антимонопольного комітету України

14.11.2017 № 628-р

Перелік лікарських засобів Sanofi, які містяться у Переліку А.1.3

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про
захист економічної конкуренції

Ю. Литвин

Додаток 6
до Рішення
Антимонопольного комітету України
14.11.2017 № 628-р

Перелік лікарських засобів Sanofi, які містяться у Переліку А.1.4

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про
захист економічної конкуренції

Ю. Литвин

Додаток 7

до Рішення
Антимонопольного комітету України
14.11.2017 № 628-р

Перелік лікарських засобів Sanofi, які містяться у Переліку А.1.5

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про
захист економічної конкуренції

Ю. Литвин

Додаток 8
до Рішення
Антимонопольного комітету України
14.11.2017 № 628-р

Перелік лікарських засобів Sanofi, які містяться у Портфелі А.2
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про
захист економічної конкуренції

Ю. Литвин

Додаток 9
до Рішення
Антимонопольного комітету України
14.11.2017 № 628-р

Перелік лікарських засобів Sanofi, які містяться у Переліку А.2.1

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про
захист економічної конкуренції

Ю. Литвин

Додаток 10
до Рішення
Антимонопольного комітету України
14.11.2017 № 628-р

Перелік лікарських засобів Sanofi, які містяться у Переліку А.2.2
*[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим
доступом]*

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про
захист економічної конкуренції

Ю. Литвин

Додаток 11

до Рішення

Антимонопольного комітету України

14.11.2017 № 628-р

Перелік лікарських засобів Sanofi, які містяться у Переліку А.2.3

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про
захист економічної конкуренції

Ю. Литвин

Додаток 12
до Рішення
Антимонопольного комітету України
14.11.2017 № 628-р

Перелік лікарських засобів Sanofi, які містяться у Переліку А.2.4

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про
захист економічної конкуренції

Ю. Литвин

Додаток 13
до Рішення
Антимонопольного комітету України
14.11.2017 № 628-р

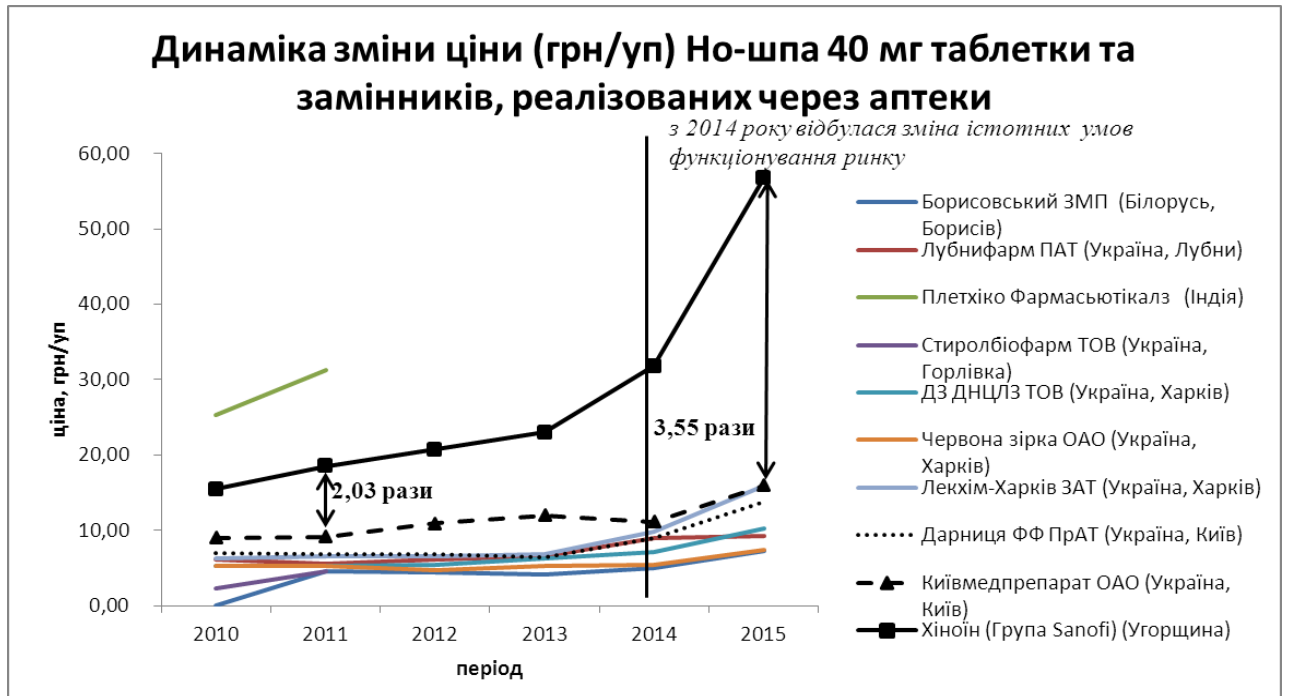
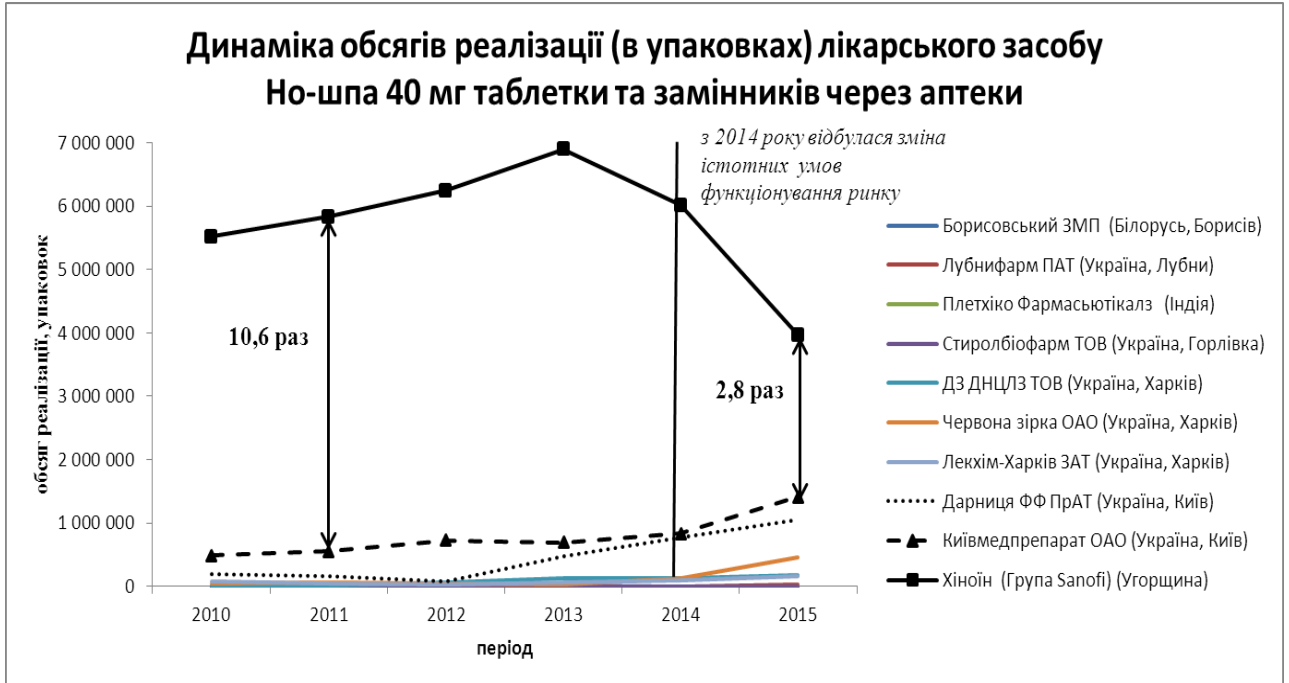
Перелік лікарських засобів, визначених
ТОВ «Санофі-Авентіс Україна» як Особливий Товар

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про
захист економічної конкуренції

Ю. Литвин

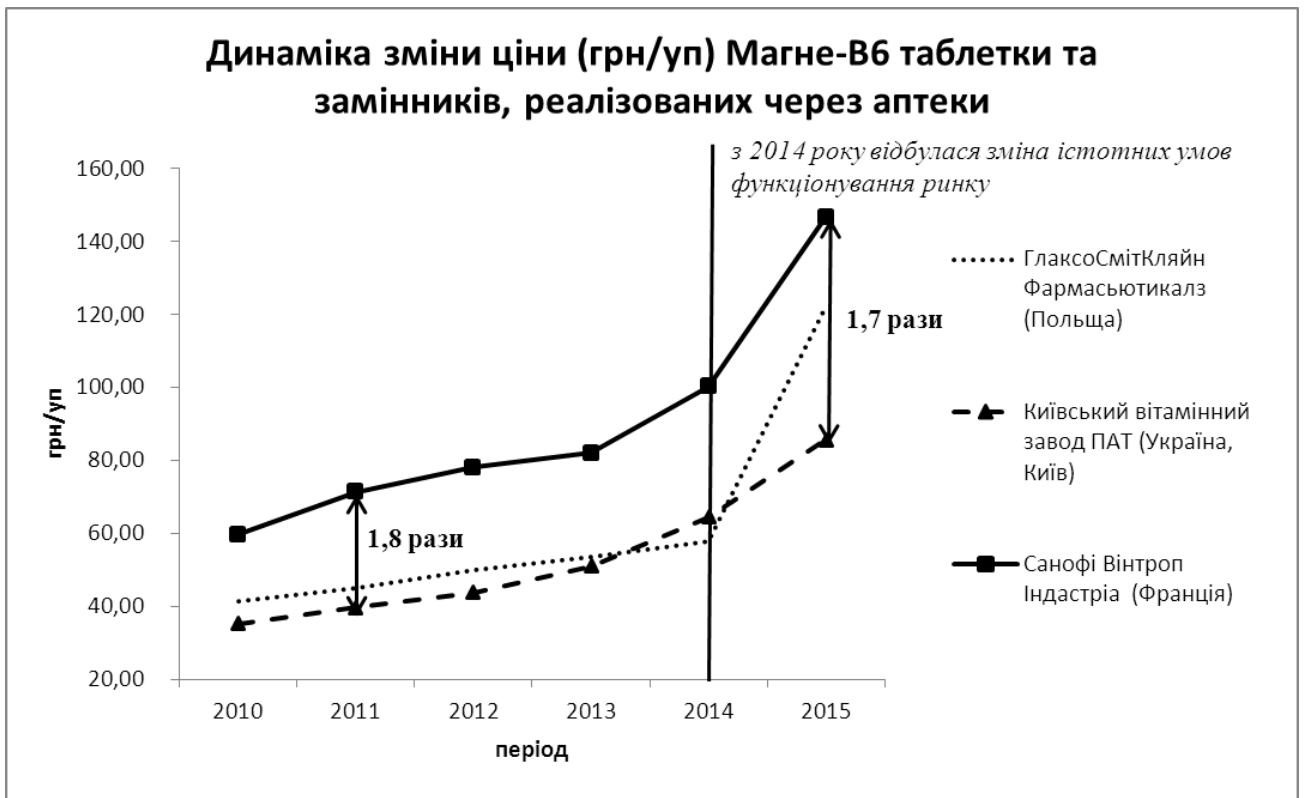
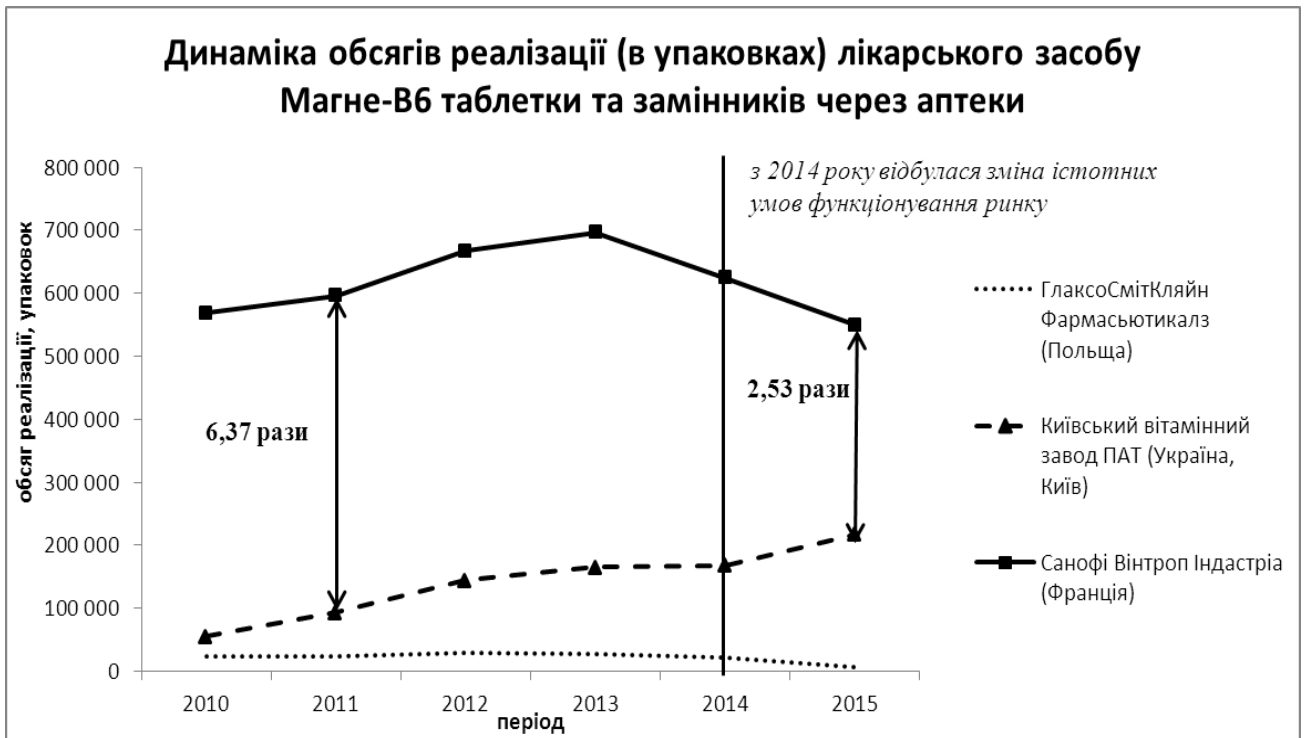
Додаток 14
до Рішення
Антимонопольного комітету України
14.11.2017 № 628-р

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про захист
економічної конкуренції

Ю. Литвин

Додаток 15
до Рішення
Антимонопольного комітету України
14.11.2017 № 628-р

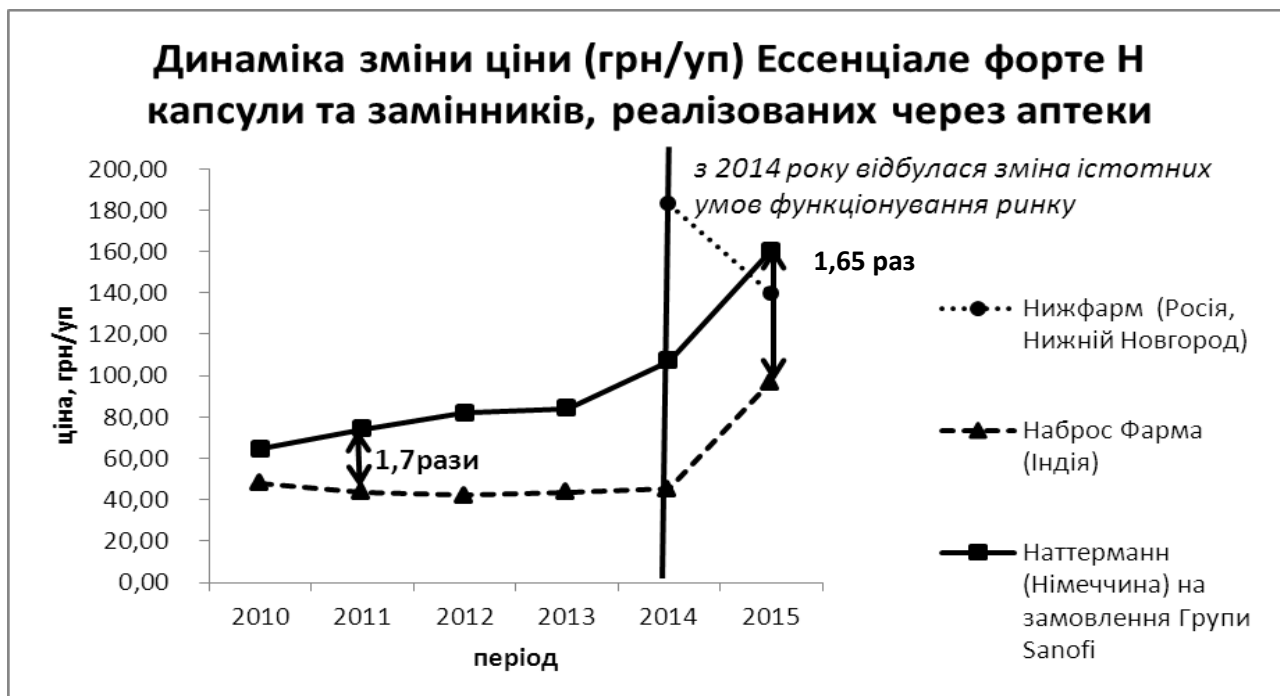
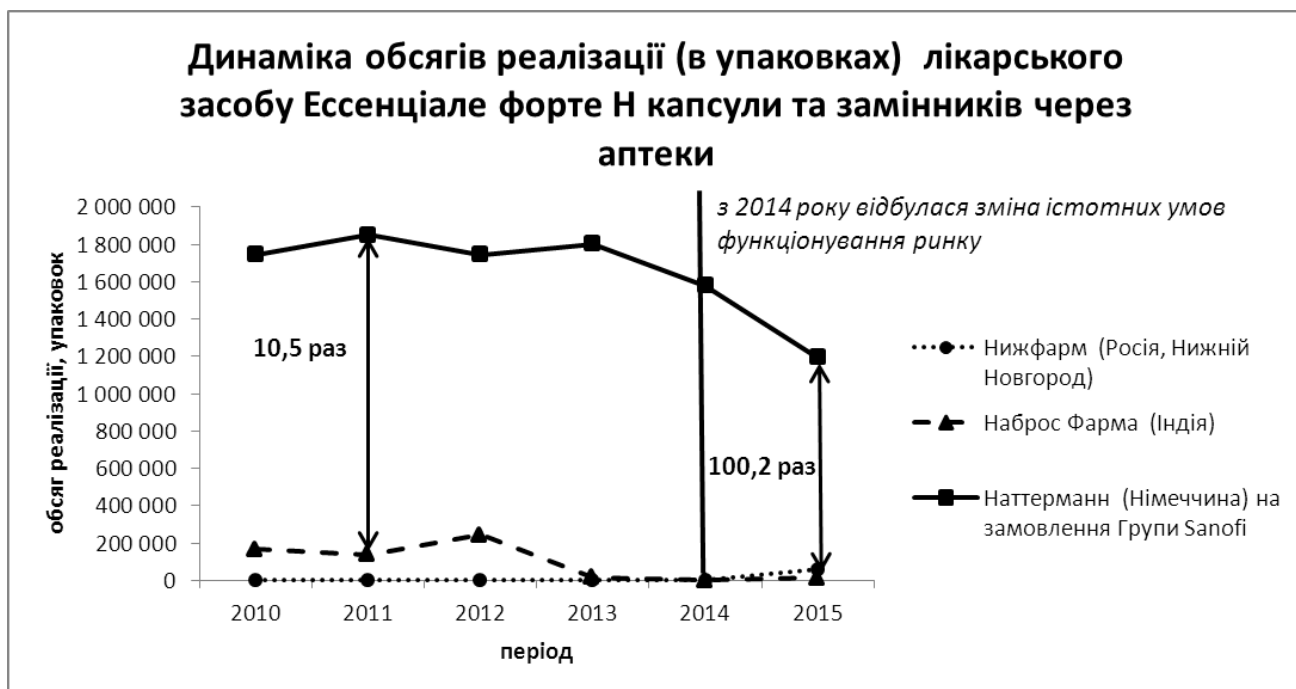

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про захист
економічної конкуренції

Ю. Литвин

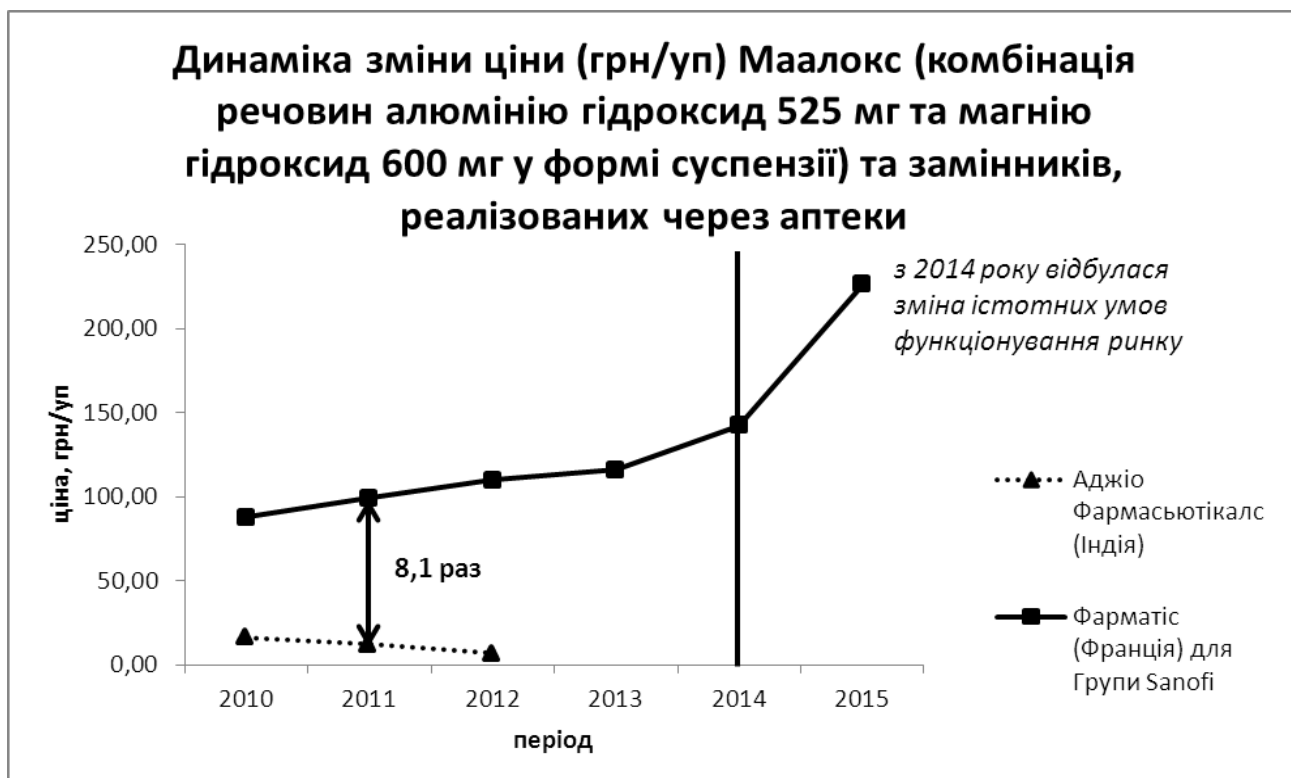
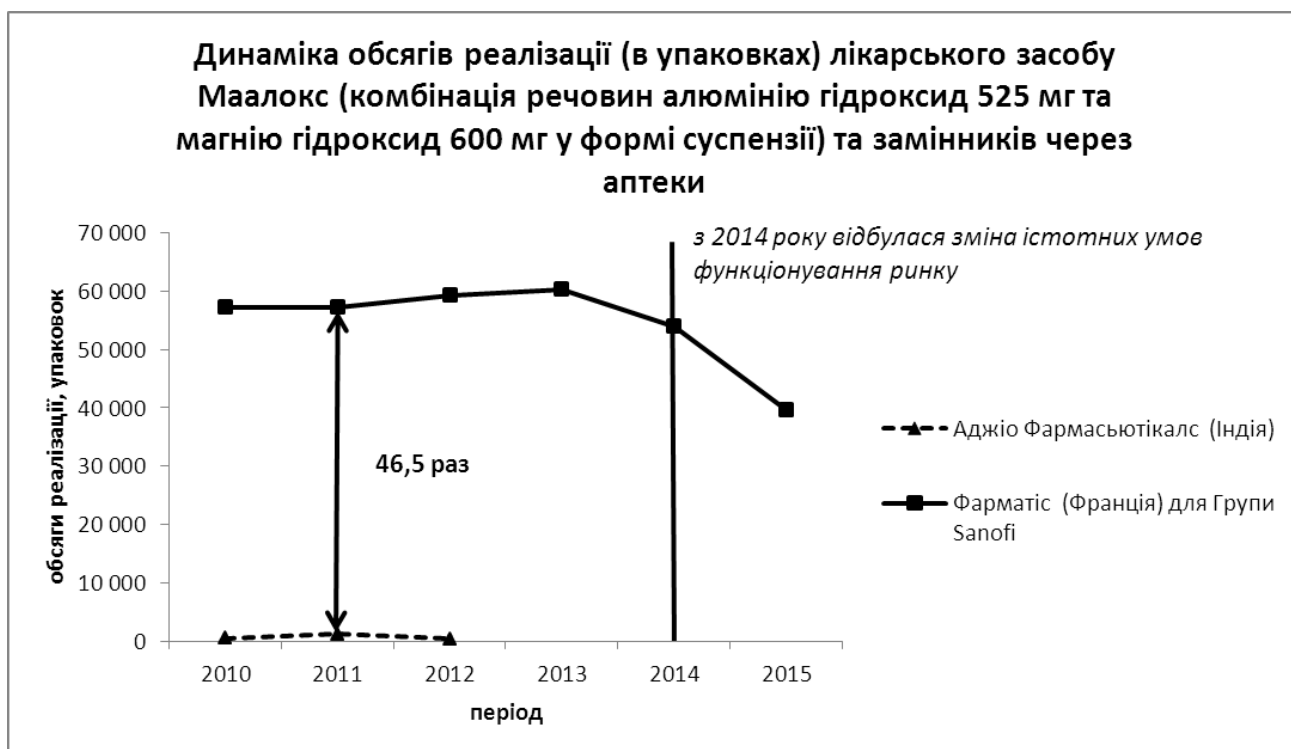

Додаток 16
до Рішення
Антимонопольного комітету України
14.11.2017 № 628-р

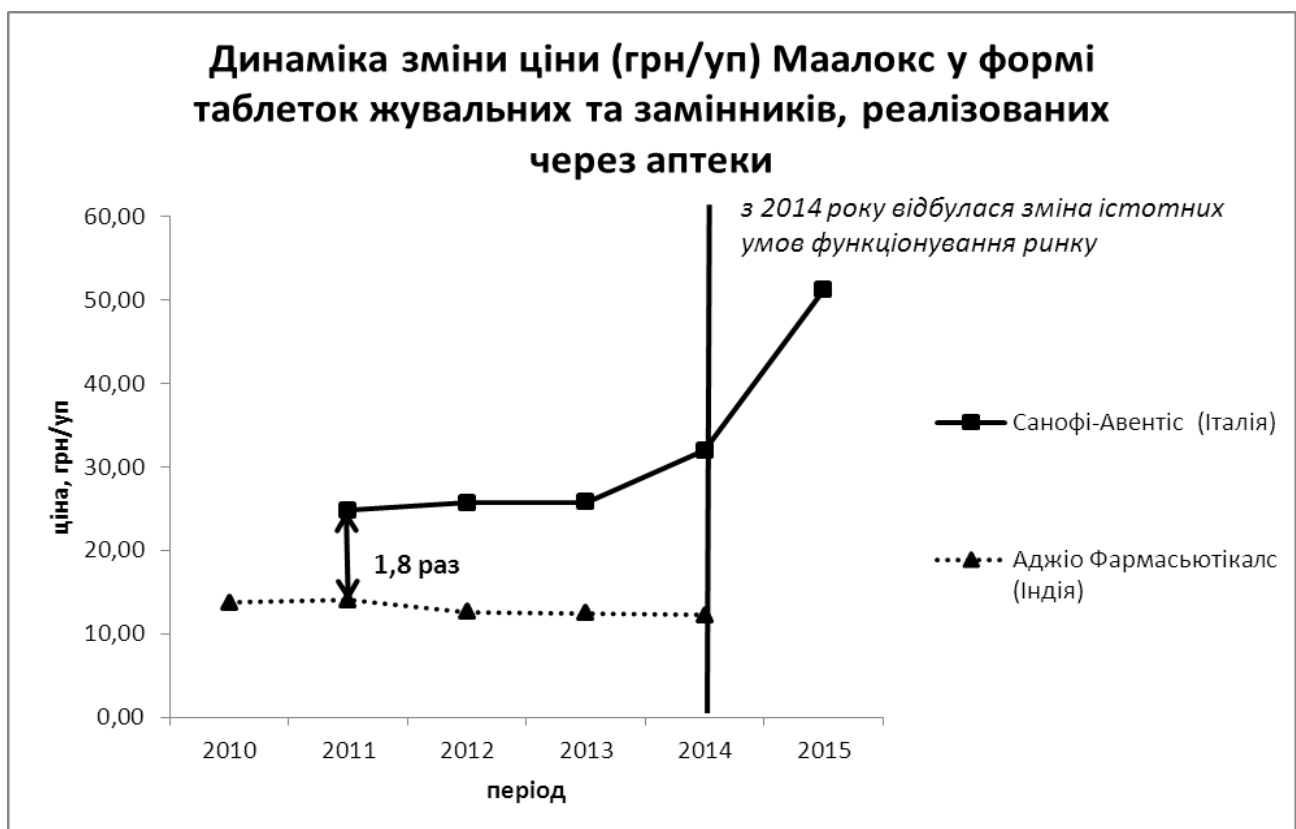
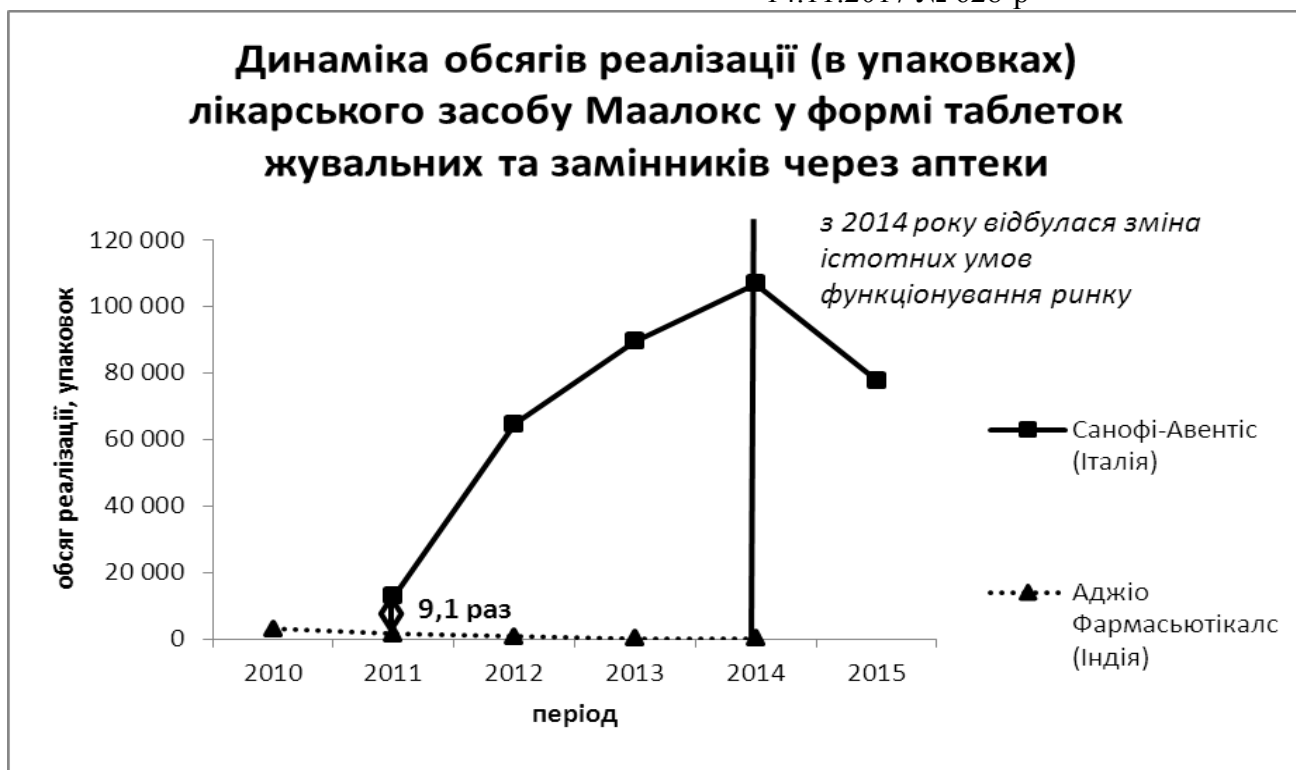
Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про захист
економічної конкуренції

Ю. Литвин

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про захист
економічної конкуренції

Ю. Литвин

Директор Департаменту розслідувань
порушень законодавства про захист
економічної конкуренції

Ю. Литвин